

ZAPADNA SLAVONIJA

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA

LOKALNE AKCIJSKE GRUPE

„ZAPADNA SLAVONIJA“ 2014.-2020.

Ovaj projekt sufinanciran je sredstvima Europske Unije iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19 „LEADER – CLLD“ – LAG „Zapadna Slavonija“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.,

Udio sufinanciranja 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Popis kratica:

AGRONET	elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi
ARKOD	Sustav identifikacije zemljišnih parcela
APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
BPŽ	Brodsko-posavska županija
CLLD	eng. <i>Community Led Local Development</i> - Lokalni razvoj vođen lokalnom zajednicom
CMEF	eng. <i>Common Monitoring and Evaluation Framework</i> – Okvir za praćenje i vrednovanje
CMES	eng. <i>Common Monitoring and Evaluation System</i> – Sustav za praćenje i vrednovanje
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
EE	Energetska učinkovitost (eng. <i>Energy Efficiency</i>)
EU	Europska unija
ENRD	eng. <i>European Network for Rural Development</i> ; hrv. Europska mreža za ruralni razvoj
ELARD	eng. <i>European LEADER association for Rural Development</i> ; hrv. Europska LEADER asocijacija za ruralni razvoj
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
ha	hektar = 10.000 m ²
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
IBAN	(eng. <i>International Bank Account Number</i>) međunarodni broj bankovnog računa
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAG	Lokalna akcijska grupa (skupina)
LEADER	fran. <i>Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale</i> - Program Europske unije za razvoj ruralnih područja
LRS	Lokalna razvojna strategija
MB	Matični broj
mnm	metara nadmorske visine
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
MT	Ministarstvo turizma
NN	Narodne novine
NUTS	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku (fran. <i>Nomenclature des</i>

unités territoriales statistiques)

Hijerarhijski sustav za identifikaciju i klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe službene statistike u zemljama članicama Europske unije.

NZRC	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
OIB	Osobni identifikacijski broj
OIE	Obnovljivi izvori energije
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
OPRR	Operativni program za ruralni razvoj (Program ruralnog razvoja)
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
RH	Republika Hrvatska
RNO	Registar neprofitnih organizacije
TIC	Turističko-informativni centar
TZ	Turistička zajednica
UTMP	Upravljačko tijelo Ministarstva poljoprivrede za upravljanje PRR
ZEF	Zadruga za etično financiranje
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika EU
ŽRS	Županijska razvojna strategija

Sadržaj

1. Osobna iskaznica LAG-a.....	1
2. Osnovne značajke područja LAG-a.....	1
2.1 Opće zemljopisne značajke područja	1
2.1.1 Položaj i granice područja	2
2.1.2 Geomorfološke značajke.....	2
2.1.3 Klimatske značajke područja.....	3
2.1.4 Prirodna baština LAG-a.....	3
2.1.5 Kulturno-povijesna i tradicijska baština	5
2.1.6 Stanje društvene i komunalne infrastrukture.....	6
2.2 Gospodarske značajke područja	10
2.2.1 Opće gospodarske značajke.....	10
2.2.2 Šumarstvo, poljoprivreda i ribarstvo.....	13
2.2.3 Turizam.....	15
2.2.4 Tržište rada.....	15
2.3 Demografske i socijalne značajke područja	18
3. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu.....	19
3.1 Identifikacija razvojnih potreba i potencijala LAG-a.....	19
3.2 SWOT analiza	21
4. Opis ciljeva LRS te integriranog i inovativnog karaktera LRS uključujući jasne i mjerljive pokazatelje za izlazne pokazatelje ili rezultate.....	24
4.1 Vizija, ciljevi i prioriteti razvoja LAG-a „Zapadna Slavonija“	24
4.2 Ciljevi, mjere i tipovi operacija LRS za područja LAG-a temeljeni na mogućnostima PRR 2014 – 2020	27
4.3 Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti	33
4.4 Opis tema planiranih projekata suradnje i način odabira projekata suradnje.....	33
4.5 Inovativan i integrirani karakter Strategije.....	35
4.6 Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima regionalne i nacionalne razine	37
4.7 Opis odabira projekata na razini LAG-a.....	38

5. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRS.....	40
5.1 Opis partnerstva.....	43
6. Akcijski plan provedbe LRS.....	43
7. Način praćenja i procjene provedbe LRS.....	44
7.1 Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS	46
8. Opis sposobnosti provedbe LRS	50
8.1 Povijest organizacije i dosadašnja iskustva LAG-a u provedbi projekata.....	50
8.2 Kapaciteti za provedbu LRS.....	52
8.2.1 Ljudski kapaciteti za provedbu LRS	52
8.2.2 Financijski kapaciteti za provedbu LRS i financiranje rada LAG-a	55
9. Financijski plan	56
10. Dodaci	58

1. Osobna iskaznica LAG-a

Naziv LAG-a:	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“
Adresa sjedišta LAG-a:	Matije Antuna Relkovića 9, 35400 Nova Gradiška
Web stranica:	www.lag-zapadna-slavonija.com
Kontakti:	Tel: +385 35 330 102 Fax: +385 35 330 102 Mob: +385 99 286 54 59 E-mail: info@lagzs.com
Datum osnivanja/registracije:	27.11.2012.
OIB:	07381216686
MB:	02949920
Registarski broj udruge:	12001462
RNO:	0226420
IBAN:	HR07 2340 0091 1105 5601 3
Broj jedinica lokalne samouprave:	10
Uključene jedinice lokalne samouprave:	Grad Nova Gradiška; Općine: Cernik, Davor, Dragalić, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Vrbje
NUTS-2/3	Kontinentalna Hrvatska/Brodsko-posavska županija
Površina LAG-a (ARKOD):	839,31 km ²
Broj stanovnika (2011.):	41 184
Glavni izvor financiranja:	M19, Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020./EPFRR (90%), RH(10%)

2. Osnovne značajke područja LAG-a

2.1 Opće zemljopisne značajke područja

LAG „Zapadna Slavonija“ obuhvaća cjelovito područje 10 jedinica lokalne samouprave i u svom sastavu ima grad Novu Gradišku, te općine: Cernik, Davor, Dragalić, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Vrbje (koje administrativno pripadaju Brodsko-posavskoj županiji). Područje LAG-a pripada statističkoj NUTS-1 regiji Kontinentalna Hrvatska. Teritorij LAG-a iznosi 839,31 km² što predstavlja cca 1,48% kopnenog teritorija Republike Hrvatske (RH) te 41,26 % kopnenog teritorija Brodsko-posavske županije.

LAG „Zapadna Slavonija“ 2001. godine imao je 47.298 stanovnika odnosno 1,07% stanovništva RH, dok se 2011. broj stanovnika smanjio za 6.114 osoba te je iznosio 41.184 stanovnika (-12,93% u odnosu na 2001.). 2011. na području LAG-a živjelo je 41.184 stanovnika (0,96% stanovnika RH), odnosno 25,97% stanovnika Brodsko-posavske županije.

LAG karakterizira depopulacija, pa se uz broj stanovnika koji se smanjio u razdoblju između 2 popisa smanjio i broj kućanstava za 1.270 odnosno za -8,3%. Prema Popisu stanovnika 2011. godine stanovništvo LAG-a živjelo je u 14.032 kućanstava u 80 naselja (Popis JLS s pripadajućim naseljima, Dodatak 1). Gustoća stanovnika na području LAG-a u razdoblju od 2001. do 2011. iznosi 72,42 st/km² odnosno smanjila se u razdoblju između 2 popisa za -11,47% i ispod je prosječne gustoće naseljenosti Brodsko-posavske županije (77,96 st/km²) i Republike Hrvatske (75,71 st/km²). Od ukupno 10 JLS koje pokriva područje LAG-a, jedino općina Dragalić bilježi porast broja kućanstava za 2,55 %, stanovnika i gustoće naseljenosti za 6,16 %. Gustoća stanovnika LAG-a iznosi 84,7% prosjeka RH (75,7 st./km²). Gustoća

stanovnika svih općina iznosi 82,25% županijskog prosjeka gustoće stanovnika od 77,96 st./km².

Tablica 1. Osnovni statistički podaci o LAG-u „Zapadna Slavonija“. (Izvor: ARKOD, DZS)

Grad/Općina	Površina/ km ²	Broj naselja	Broj kućanstava		Broj stanovnika		Gustoća stanovnika/st./ km ²	
			2001	2011	2001	2011	2001	2011
Cernik	127,67	11	1 343	1 239	4 235	3 640	33,17	28,51
Davor	42,52	2	903	869	3 259	3 015	76,65	70,91
Dragalić	59,35	6	471	483	1 282	1 361	21,60	22,93
Gornji Bogičevci	44,06	6	796	677	2 319	1 975	52,63	44,83
Nova Gradiška	49,03	4	5 387	5 167	15 833	14 229	322,92	290,21
Okučani	159,42	17	1 481	1 256	4 224	3 447	26,50	21,62
Rešetari	59,49	7	1 512	1 446	5 171	4 753	86,92	79,90
Stara Gradiška	77,11	7	611	493	1 717	1 363	22,27	17,68
Staro Petrovo Selo	141,30	13	1 909	1 663	6 352	5 186	44,95	36,70
Vrbje	79,36	7	889	739	2 906	2 215	36,62	27,91
LAG	839,31	80	15 302	14 032	47 298	41 184	72,42	64,12

2.1.1 Položaj i granice područja

Jedinice lokalne samouprave LAG-a „Zapadna Slavonija“ nalaze se u zapadnom dijelu Brodsko-posavske županije. Svojim vanjskim granicama LAG na zapadu graniči sa Sisačko-moslavačkom županijom, na istoku s općinom Novom Kapelom, na sjeveru s Požeško-slavonskom županijom, te na jugu s Republikom Bosnom i Hercegovinom gdje je rijeka Sava međudržavna granica. Prostorno-prometni položaj LAG-a je veoma povoljan, jer njime prolaze značajni europski prometni koridori, kao što je dionica X-tog koridora (posavskog) kao dio prometnog pravca između Europe i Azije, odnosno Bliskog Istoka (od granice s Republikom Slovenijom, preko Slavonskog Broda do granice sa Srbijom). U sklopu njega smještena je dionica autoceste A3 i dvokolosječna željeznička pruga (longitudinalni prometni pravac), te državna cesta D5 Virovitica-Daruvar-Pakrac-Stara Gradiška koja povezuje srednju Europu sa srednjim i južnim Jadranom preko teritorija susjedne BiH (transverzalni prometni pravac).

Na sjeverozapadu LAG „Zapadna Slavonija“ graniči s područjem LAG-a „Zeleni trokut“, na sjeveroistoku sa područjem LAG-a „Barun Trenk“ i istoku sa područjem LAG-a „Posavina“.

2.1.2 Geomorfološke značajke

Prostor LAG-a sa sjeverne strane zahvaća prigrorski pojas planine Psunj i Požeške gore koji se pruža do nizinskog dijela uz rijeku Savu na južnoj strani. Od područja uz rijeku Savu, pa sve do brežuljkastih i gorskih prostora Županije čitav je niz različitih tipova i podtipova tala koja pripadaju grupama automorfnih ili hidromorfnih tala. Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ predstavlja jedno od povoljnijih za biljnu proizvodnju u Republici Hrvatskoj. Prostori uz rijeku Savu i neposredno oko nje su područja gdje prevladavaju aluvijalna-amficlejna tla, vlažena donjom i površinskom vodom, a na njih se nadovezuje hipoglej i livadsko tlo, vlaženo donjom vodom, te na područjima gdje je prisutno povremeno prekomjerno vlaženje površinskom vodom – pseudoglej na zaravni i obronačni, a dalje prema višim prostorima, lesivirana, distrična i smeđa tla, dok su na najvišim i strmim prostorima LAG-a ranker, a na karbonatnoj

podlozi rendzina. Ovakva raznolikost pedoloških tipova tala ukazuje i na različite pogodnosti njihovog gospodarskog korištenja. Tla u nizinskom i prigorskom području, vrlo su povoljna za poljoprivrednu proizvodnju, a u skupinu tala pogodnih za poljoprivredno korištenje ubrajaju se eutrično smeđa tla, ritske crnice, semiglejna (livadska tla), te jednim dijelom i močvarna glejna tla. Određene razlike postoje u stupnju uređenosti pojedinih tala za poljoprivrednu proizvodnju. Tla u brežuljkastom i prigorskom području LAG-a pogodna su za razvoj šuma mekih i tvrdih listača. To su: distrična smeđa tla, pseudoglej ravničarski i obronačni, aluvijalna tla, aluvijalno koluvijalna, močvarno glejna i semiglejna tla. Od mineralnih sirovina na području LAG-a eksploatira se tehnički građevinski kamen. Amfibolit kao tehničko građevinski kamen eksploatira se u kamenolomu Giletinci na području općine Cernik.

2.1.3 Klimatske značajke područja

Klimatske prilike područja LAG-a su pod velikim utjecajem reljefne raznolikosti područja. Razlikujemo lokalnu klimu prigorskog kraja, te lokalnu klimu prisavske nizine. Klimatske prilike prigorskog kraja pod velikim su utjecajem planine Psunj, te ih karakteriziraju veće količine oborina, više temperature zraka, duža insolacija, manje magle i niža relativna vlažnost zraka, ali i jača zračna strujanja. Dok visoka relativna vlažnost, češća pojava magle, naročito u proljeće i jesen, učestalije pojave mraza i kraće insolacije, karakteristične su za lokalnu klimu prisavske nizine. Zime su relativno oštre, a ljeta vruća što su obilježja umjereno kontinentalne klime. Srednja godišnja temperatura iznosi između 10,5 i 11 °C. Najviše padalina padne u kasno proljeće i rano ljeto, te krajem godine.

2.1.4 Prirodna baština LAG-a

Prema sustavu nacionalne zaštite nema mnogo zaštićenih područja na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ koja su zaštićena na temelju Zakona o zaštiti prirode. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode na području LAG-a zaštićena su 2 posebna rezervata šumske vegetacije, 1 park prirode, te 1 značajni krajobraz. Park prirode obuhvaća područje Lonjskog i Mokrog polja s pojasom uz lijevu obalu Save u ukupnoj površini od 51.171,44 ha. Od navedene površine 3 280,83 ha (6,41%) se nalazi na području Brodsko-posavske županije, a ostatak na području Sisačko-moslavačke županije. Posebni rezervat šumske vegetacije **Prašnik** je od 250-300 godina stara sastojina hrasta lužnjaka (*Quercus pedunculata*) ostatak slavonske prašume koja se nalazi na približno 96 m nadmorske visine. Većina stabala ovog šumskog predjela bila je u trenutku zaštite zdrava, jake krošnje i s malo suhih grana, a srednja visina hrastovih stabala iznosila je oko 35 m. Posebni rezervat šumske vegetacije **Muški Bunar** je mješovita sastojina hrasta kitnjaka i bukve stara 150-300 godina, a kao reprezentativan predstavnik starih hrastovih sastojina vrlo je značajan i predstavlja veliku vrijednost za komparativna šumarska istraživanja, a ujedno i turističku atrakciju. Značajni krajobraz **Pašnjak Iva** najmlađe je zaštićeno područje LAG-a. Sa zapada, istoka i juga omeđen je poplavnim šumama hrasta lužnjaka.

Na području LAG-a posebno su značajna močvarna i nizinska područja uz porječje Save, bogate biljnim i životinjskim vrstama, koja su zaštićena staništa u okviru NATURA 2000 i to: Donja Posavina, Jelas polje, Lonjsko polje, Psunj, Banićevac, Davor-livade, Vlukanac-Radinje, Sava nizvodno od Hrušćice i Orljavica. Značajno područje zaštićene prirode u okviru **NATURA 2000** i razvojni resurs LAG-a koji treba posebno izdvojiti su **Donja Posavina** kao rijetko dobro očuvano močvarno područje u Europi. Područje Donje Posavine obuhvaća dio Parka prirode Lonjsko polje koje se nalazi na Popisu močvara od međunarodnog značaja (Ramsarska konvencija, 1993.), predstavlja najveće i najvažnije poplavno područje na rijeci Savi. Područje Donje Posavine značajno je stanište za ptice, naročito za razmnožavanje čaplje

dangube (*Ardea purpurea*), male bijele čaplje (*Egretta garzetta*), žličarke (*Platalea leucorodia*), bijele rode (*Ciconia ciconia*), patke njorke (*Aythya nyroca*), eje močvarice (*Circus aeruginosus*), te ugroženih vrsta kao što su gak (*Nycticorax nycticorax*), bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*) i kosac (*Crex crex*). Šume na ovom području su važna uzgajališta za orla štekavca (*Haliaeetus albicilla*), orla kliktaša (*Clanga pomarina*), crne rode (*Ciconia nigra*), crvenoglavog djetlića (*Dendrocopos medius*) i bjelovrate muharice (*Ficedula albicollis*). Na području Donje Posavine, redovito obitava 20.000 ptica močvarica, naročito u proljeće i jesen u vrijeme migracije, kao i u razdoblju zimovanja. U razdoblju od 2003-2011, broj od 17,391 jedinki (2003.) povećao se do 103.239 (2011.) močvarica izbrojane tijekom sredine siječnja. Prema podacima HAOP-a (2016.), SCI¹ područja NATURA 2000 zauzimaju 5 610,69 ha ili 6,69% površine LAG-a, a SPA područja² zauzimaju površinu od 18 921,67 ha ili 22,56% površine. S obzirom da se ove dvije razine zaštite dijelom preklapaju **zaštićena površina NATURA 2000** u LAG-u „Zapadna Slavonija“ iznosi **20 732,41 ha ili 24,72%**.

Svim područjima u kategoriji nacionalne zaštite i područjima NATURA 2000 na prostoru LAG-a upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima u smislu zaštite, održavanja i promicanja te osiguranja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara vrijednostima na području Brodsko-posavske županije (*Natura - Slavonica*).

Tablica 2. Područja zaštićene prirode na području LAG-a. (Izvor: DZZP, 2015.)

Kategorija zaštite	JLS	Lokalitet/naziv	Površina/ha	God. proglašenja
Posebni rezervat	Stara Gradiška	Prašnik	54,46	3.6.1965.
Posebni rezervat	Okučani	Muški bunar	38,29	18.12.1963.
Park prirode	Stara Gradiška/Okučani	Lonjsko polje	3 280,83	28.3.1990.
Značajni krajobraz	Dragalić	Pašnjak Iva	268,11	21.7.2010.
LAG	4 područja ukupno = 3 641,69 ha			

Važno je imati na umu da je na području LAG-a bioraznolikost od velike nacionalne i europske važnosti. Stoga je potrebno razvijati mjere koje će doprinosti smanjenju utjecaja klimatskih promjena i negativnog djelovanja čovjeka s ciljem očuvanje bioraznolikosti na području. Također, LAG treba potaknuti razvoj planova upravljanja područjima NATURA 2000 kao visoko vrijedne razvojne resursne osnove.

Prilikom osmišljavanja razvojnih projekata zasnovanih na održivom korištenju prirodne baštine LAG mora paziti na velik razvojni ograničavajući faktor – postojanje minski sumnjivog područja. Na krajnjem sjevernom dijelu općine Okučani koje obuhvaća razgranate šumske površine nalazi se preostalo minsko sumnjivo područje od 2,3 km² unutar kojeg se nalazi i posebni rezervat šumske vegetacije Muški bunar (38,29 ha). Na području Brodsko - posavske županije nema minsko sumnjivog područja na poljoprivrednim površinama. U ovom programskom razdoblju iz sredstava Programa ruralnog razvoja planiraju se razminirati poljoprivredne površine na području cijele RH.

¹ Engl SCI hrv. POVS – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove, odnosno područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih tipova od interesa za Europsku uniju, DZZP, 2015

² Engl SPA, hr. POP – područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvama područja od međunarodne važnosti, DZZP, 2015

2.1.5 Kulturno-povijesna i tradicijska baština

Tablica 3. Zaštićena nacionalna kulturno-povijesna baština na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ (Izvor: Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture, 2016.)

Vrsta kulturnog dobra	Pokretno kulturno dobro			Nepokretno kulturno dobro			Nematerijalno kulturno dobro
	6	4	2	25	1	0	
LAG	6	4	2	25	1	0	1

Na području LAG-a evidentirana su zaštićena kulturna dobra kao sakralna graditeljska baština, profana graditeljska baština, sakralni/religijski predmeti, glazbeni instrumenti, arheološka baština, memorijalna baština, muzejska građa, te običaji, obredi i svečanosti (upisani pri Ministarstvu kulture u Zagrebu). Treba istaknuti zaštićenu nematerijalnu baštinu, „**Kolo na dva štuka**“ iz Orubice u općini Davor svrstava se među jedinstvene oblike tradicijskog plesa u Republici Hrvatskoj. Sastoji od dva formirana kola, od kojih je jedno smješteno dolje, pridržavajući drugo, gornje kolo, koje stoji na njemu. Tradicija izvođenja „Kola na dva štuka“ započinje početkom 20. stoljeća i bez prekida se izvodi do današnjih dana. Prema kazivanjima samih mještana, generacije koje su rođene krajem 19. i početkom 20. stoljeća započele su tradiciju izvođenja kola. Osamnaest osoba podijelilo se i prvi puta uspjelo u izvedbi kola na kat, a u mjestu je to prihvaćeno kao nešto novo i zanimljivo. Tada započinje tradicija izvođenja kola, nazvanog „Kolo na dva štuka“, odnosno na dva kata. Kolo je prilagođeno lokalnoj tradiciji i običajima čime je, s vremenom, postalo neizostavan dio kulturnog identiteta i znak prepoznatljivosti mjesta. U Orubici kolo se izvodilo za vrijeme značajnijih događaja (proslava, državnih i crkvenih blagdana i slično), te je postalo prepoznatljivim simbolom i ponosom sela, a stanovnici Orubice priznati nositelji tradicije, kako na nacionalnoj tako i na svjetskoj razini. **Zgrada muzeja u Novoj Gradišci** je jedna od najstarijih građevina vojnokrajiške arhitekture, izgrađena polovicom 18. stoljeća na zapadnoj strani pravokutnog trga. Tlocrtna dispozicija, monumentalnost, reprezentativni arkadni trijem sa svodom u obliku čeških kapa, okrenut prema trgu, čine ovu zgradu jedinstvenim primjerom javne barokne arhitekture. Jednokatnica ima oblik pačetvorine s kratkim krilom u sjeverozapadnom uglu zgrade. Katni dio pročelja prema trgu rastvoren je s devet prozorskih osi. Zgrada ima visoko kasnobarokno krovništvo. **Arheološko nalazište Slavča** koje je udaljeno oko 1 km sjeverno od središta Nove Gradiške i isto toliko južno od središta Cernika je iz razdoblja kasnog neolitika, ranog, srednjeg i kasnog eneolitika smješteno je na južnim padinama istoimenog brda koje se prostire na južnim obroncima Psunjskog gorja. Arheološkim istraživanjima od 1997. do 2009. godine, pronađeni su nasebinski horizonti brezovljanskog tipa sopotske kulture, klasičnog tipa sopotske kulture te kostolačke i vučedolske kulture.

Tradicijska baština, koja je velika komparativna prednost LAG-a „Zapadna Slavonija“, su i očuvane ruralne cjeline i tradicijska gradnja. Također niz je objekata preventivno zaštićeno prostornim planovima grada i općina, a radi se objektima regionalnog značaja.

U svrhu očuvanja i obnove vrijedne materijalne i nematerijalne baštine, LAG treba razviti aktivnosti koje će putem razvoja nepoljoprivrednih djelatnosti prezentirati postojeću kulturnu baštinu na području. Također je potrebno poticati predstavljanje i očuvanje postojeće kulturne baštine.

2.1.6 Stanje društvene i komunalne infrastrukture

2.1.6.1 Društvena infrastruktura

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ programe **predškolskog odgoja i obrazovanja**, te skrbi djece predškolske dobi provode se u dječjim vrtićima, dok jaslice postoje samo u sklopu dječjih vrtića na području grada Nove Gradiške. Nema privatnih oblika skrbi za djecu predškolske dobi (privatni vrtići, dadilje). Osnovnoškolsko obrazovanje na području LAG-a provodi se u 37 osnovnih škola, u svim JLS. Mreža osnovnih škola ustrojena je na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene ustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području LAG-a, te ispunjava uvjete i mjerila propisana Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja. Unutar Pučkog otvorenog učilišta Matija Antun Relković u gradu Nova Gradiška djeluje osnovna glazbena škola, ali omogućeno je i besplatno osnovnoškolsko obrazovanje odraslih u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, te programi za stjecanje srednje stručne sprema i programi neformalnog obrazovanja koji se provode u sklopu Pučko otvorenog učilišta Auto Moto Centar, također u gradu Nova Gradiška. Na području LAG-a srednjoškolsko obrazovanje i odgoj provodi se u 3 srednje škole na području grada Nove Gradiške. Na području LAG-a u gradu Novoj Gradišci nalazi se studij sestrinstva.

Primarna **zdravstvena zaštita** na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ organizirana je kroz Dom zdravlja „dr. Andrija Štampar“ Nova Gradiška. Ambulante Doma zdravlja „dr. Andrija Štampar“ pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu u općinama Stara Gradiška, Okučani, Rešetari, Staro Petrovo selo i Davor, te gradu Novoj Gradišci. Sekundarnu zdravstvenu zaštitu pruža Opća bolnica Nova Gradiška u Novoj Gradišci dok specijalnu zdravstvenu zaštitu pruža Specijalna bolnica za psihijatriju i palijativnu skrb „sv. Rafael“ Strmac na području općine Cernik. Djelatnosti Specijalne bolnice „sv. Rafael“ Strmac provode se u okviru odjela za kronične duševne bolesti, odjela za palijativnu skrb i dugotrajno liječenje, dnevne bolnice i radno - okupaciona terapija. Dostupnost nabavke i kupnje lijekova nije osigurana u svim JLS na području LAG-a „Zapadna Slavonija“. Osnivač Doma zdravlja „dr. Andrija Štampar“ Nova Gradiška i Opće bolnice Nova Gradiška je Brodsko-posavska županija, dok osnivač specijalne bolnice „sv. Rafael“ Strmac je bolnički red sv. Ivan od Boga. Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ djeluju ispostave hitne medicine Zavoda za hitnu medicinu Brodsko-posavske županije u gradu Novoj Gradišci, općini Okučani pružajući hitnu zdravstvenu zaštitu tijekom cijele godine 0-24h, dok tijekom ljetne sezone (7. i 8. mjesec) i vikendima (od polovice 6. te do polovice 9. mjeseca) organizirana je i hitna medicinska pomoć na autocesti na području općine Okučani.

Socijalna skrb pruža se putem Centara za socijalnu skrb Nova Gradiška, dok se skrb za starije i nemoćne pruža u obiteljskim domovima za starije i nemoćne osobe u Novoj Gradiški, općinama Staro Petrovo Selo, Rešetari, Cernik, a u općini Okučani u okviru Centra za pomoć i njegu „Dragi bližnji“ djeluje Dom za starije i nemoćne osobe. Smještaj starijih i nemoćnih osoba pružaju i trgovačka društva u Novoj Gradiški i Rešetarima.

Na području LAG-a na raspolaganju su **veterinarske usluge**, koje pruža Veterinarska stanica u Novoj Gradiški s veterinarskim ambulantama u općinama Okučani i Starom Petrovom Selu.

Područje LAG-a u potpunosti je pokriveno **poštanskim uredima**.

Organiziranje manifestacija i događanja, ali i prostor za rad udruga osiguravaju društveni domovi na području LAG-a „Zapadna Slavonija“.

Na području LAG-a **potrebno je ulagati u objekte društvene infrastrukture**.

2.1.6.2 Komunalna infrastruktura

Osnovu **cestovnog prometnog sustava na području LAG-a „Zapadna Slavonija“** čini sustav javnih cesta (autocesta A3, državne, županijske i lokalne ceste) ukupne dužine 311,11 km. Autocesta A3 prolazi kroz nekoliko općina Okučani, Stara Gradiška, Gornji Bogićevci, Dragalić, Vrbje, Rešetari, Staro Petrovo Selo, te gradom Nova Gradiška (manje regionalno središte Brodsko-posavske županije). Ova autocesta ima lokalni, regionalni i veliki međunarodni značaj. Ona je dio Paneuropskog cestovnog koridora X, koji spaja istočnu i zapadnu Europu. Povezuje Slavoniju longitudinalno od istoka ka zapadu, sa Moslavinom i Središnjom Hrvatskom, te glavnim gradom Zagrebom, odnosno ova autocesta direktno povezuje Srbiju sa Slovenijom preko Zagreba. Mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta omogućuje povezanost jedinica lokalne samouprave, ali i povezanost s regionalnim središtima, te susjednom Republikom Bosnom i Hercegovinom. Potrebna je rekonstrukcija i sanacija postojeće cestovne infrastrukture. Od ukupne duljine kolnika županijskih cesta (182,207 km) na području LAG-a je 98% asfaltirano, a 2% županijskih cesta je makadam. Dok 89% od ukupne duljine lokalnih cesta je asfaltirano, a 11% kolnika lokalnih cesta je makadam. Ukupna duljina kolnika lokalnih cesta na području LAG-a iznosi 72,844 km.

Na mrežu javnih cesta nastavlja se mreža nerazvrstanih cesta kojih na području LAG-a ima 126,05 km. Sve nerazvrstane ceste trebaju biti upisane u zemljišne knjige te se o istima treba ustrojiti jedinstvena baza podataka na razini jedinica lokalne samouprave. Na području LAG-a, prema Izvješću o obavljenoj reviziji Ureda državne revizije, postupak donošenja akta kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta nije donesen u većini jedinica lokalne samouprave. Bez baze nerazvrstanih cesta nema niti financiranja uređenja istih iz ESI fondova. Na navedenim cestovnim pravcima odvija se i javni cestovni autobusni promet lokalnog, regionalnog, državnog i međudržavnog tipa. Zbog sigurnosti u prometu u naseljenim područjima za potrebe lokalnih linija iskazana je potreba za ugibalištima. Javni prijevoz putnika obavljaju koncesionari autobusnog prometa.

Područjem LAG-a prolazi glavna magistralna MG-2C dvokolosječna pruga, kao dio prometnog pravca između Europe i Azije, odnosno Bliskog Istoka. Dionica Strizivojna-Vrpolje-Novska prolazi kroz grad Novu Gradišku, te općine Dragalić, Okučani, Rešetari, Staro Petrovo Selo (stajališta u navedenim JLS). Pruga služi za mješoviti promet, putničkih i teretnih vlakova. Pruga je elektrificirana, uređena tako da omogućava brzine do 160 km/h. Na prostoru LAG-a izgrađeni su i željeznički kolosijeci posebne namjene (industrijski kolosijeci) iz kolodvora Nova Gradiška i Okučani.

Riječni promet predstavlja značajan razvojni resurs na području općina smještenih uz rijeku Savu, jer rijeka Sava kao međudržavna rijeka sa svojim potencijalom plovnog puta predstavlja značajan prometni koridor u povezivanju Podunavlja s Jadranom. Zbog loše uređenosti, plovni put na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ vodi se u rang II klase plovnosti.

Zbog povoljnog smještaja dijela općine Vrbje uz Savu i značajnog potencijala za razvoj riječnog prometa (prirodna granica sa susjednom državom Republikom Bosnom i Hercegovinom) u planu je izgradnja manje luke u prostoru naselja Dolina.

Zrakoplovni promet LAG-a razvijen je jedino u okviru poljoprivrednih aerodroma na području općina Davor, Gornji Bogićevci, Staro Petrovo Selo, Vrbje, te grada Nove Gradiške. Postojeći poljoprivredni aerodromi predstavljaju razvojni potencijal u vidu sportskih i turističkih potreba.

Područje LAG-a gotovo je potpuno pokriveno fiksnim telefonskim linijama i mobilnom telefonijom, time je omogućeno i spajanje računala na brzu internetsku mrežu, što je važno za

razvoj gospodarstva, posebno turizma, ali i kvalitete života stanovnika. Razvoj širokopojasnog interneta nužno je na području cijelog LAG-a.

Vodoopskrbni sustav ne pokriva cijelo područje LAG-a, odnosno 67% kućanstava je priključeno u javni vodoopskrbni sustav i nekoliko manjih lokalnih sustava, dok određeni broj kućanstava snabdijeva se vodom iz vlastitih bunara. Trgovačko društvo *Slavča d.o.o.*, Nova Gradiška pruža usluge javne vodoopskrbe i odvodnje na području grada Nove Gradiške, te općina Cernik, Dragalić, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari i Stara Gradiška.

Vodoopskrba na području grada Nova Gradiška se rješava zahvatom vode iz akumulacije Bačica i vodotoka Šumetlica. Mogućnosti zahvata (vode) su oko 130 l/s. Sustav opskrbljuje oko 7.500 stanovnika odnosno oko 41,0%. Duljina vodovodne mreže je oko 29.000 m. Vodoopskrbni sustav Opatovac je lokalnog značenja i opskrbljuje jedno naselje s 385 stanovnika. Sustav Podvrško opskrbljuje oko 40 stanovnika i lokalnog je značenja. Sustav Okučani je lokalnog značenja na koji je priključeno oko 500 stanovnika, a duljina mreže je 1.500 m. Sustav Stara Gradiška ima svoj zdenac i opskrbljuje četiri naselja. Trgovačko društvo *Regionalni vodovod Davor-Nova Gradiška d.o.o.* Davor pruža usluge javne vodoopskrbe na području općina Davor, Nova Kapela, Staro Petrovo Selo, Vrbje, te dio općine Rešetari, dok usluge odvodnje pruža isključivo u naselju Davor. Vodoopskrba na području općine Davor i općina s novogradiškog područja se rješava zahvatom vode iz pet zdenaca, od toga jedan na starom crpilištu i četiri nova zdenca uključena u projekt novog vodocrpilišta. Mogućnosti zahvata (vode) su oko 200 l/s. Vodoopskrbni sustav Davor-Nova Gradiška planira se kao jedinstveni sustav u koji je uključena zajednička vodoopskrba deset općina: Davor, Staro Petrovo Selo, Vrbje, Nova Kapela, Rešetari, Gornji Bogićevci, Cernik, Okučani, Stara Gradiška, Dragalić, te grad Nova Gradiška. Gradi se iz sredstava zajma Svjetske banke, kao i zajednički objekti magistralnih cjevovoda i crpilišta koji će služiti svim općinama i gradu Nova Gradiška za vodoopskrbu. Sustav opskrbljuje 4.910 stanovnika u pet općina, odnosno 31,3%.

Na području LAG-a izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda i uređaja za pročišćavanje daleko zaostaje za izgradnjom vodoopskrbnih sustava, što ukazuje na ozbiljnost problema zaštite voda od onečišćenja, zaštite života i zdravlja ljudi te okoline. Sustave odvodnje s najviše priključenih kućanstava ima grad Nova Gradiška (60%) i općina Davor (75%), a manji sustavi odvodnje s većim ili manjim stupnjem izgrađenosti postoje još u nekoliko općina.

Izgrađeni **kanalizacijski sustavi** na području LAG-a većinom su lokalnog karaktera, odnosno svako naselje ima svoju kanalizaciju, koju je potrebno doraditi kao jedinstveni kanalizacijski sustav. Niti jedno naselje nema uređaj za čišćenje otpadnih voda. Ostali stanovnici LAG-a otpadne i sanitarne vode rješavaju pomoću septičkih, sabirnih ili crnih jama, što pruža velike mogućnosti zagađenja podzemnih vodonosnih horizonata, što u uvjetima neriješene vodoopskrbe može utjecati na zdravlje korisnika vode. Na javni sustav odvodnje priključeni su i industrijski pogoni koji svoje vode u većini ispuštaju bez prethodnog čišćenja. Sustav odvodnje Nova Gradiška treba dograditi prema postojećoj dokumentaciji izrađenoj za šire područje naselja Nova Gradiška. Projektirani sustav je mješovitog tipa, s objektima za rasterećenje oborinskih voda i uređajem za čišćenje predviđenim na zapadnom dijelu, na kraju naselja Prvča i izljevom u lateralni kanal. Za odvodnu mrežu postoji osnovna projektna dokumentacija, a za pojedine segmente je u projektiranju, te je u većini općina u tijeku gradnja odvodnog sustava.

Plan **gospodarenja otpadom** je usvojilo 10 jedinica lokalne samouprave na području LAG-a „Zapadna Slavonija“. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Većina jedinica lokalne samouprave na području LAG-a, osim općine Vrbje, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama

propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području LAG-a osim dva naselja u Općini Stara Gradiška (Gređani i Pivare u kojima je prema Popisu stanovništva iz 2011. bilo ukupno 190 stanovnika), odnosno obuhvaćeno je gotovo 100% stanovništva. Otpad koji skupljaju komunalna društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave *Komunalac Davor d.o.o* Davor, *Slavča d.o.o.* Nova Gradiška i *Sloboština d.o.o.* Okučani s područja devet jedinica lokalne samouprave (grad Nova Gradiška, te općine Cernik, Davor, Vrbje, Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Okučani) je tijekom 2013. odlagan na tri odlagališta na području Brodsko-posavske županije (Šagulje-Ivik na području Grada Nova Gradiška, te Baćanska na području Općine Davor), dok uslugu odvoza otpada na području općine Gornji Bogičevci pruža koncesionar *Eko-Flor plus d.o.o.* Orosavlje. Otpad koji skuplja koncesionar *Eko-Flor plus d.o.o.* s područja jedinice lokalne samouprave (Općina Gornji Bogičevci) je tijekom 2013. dijelom odlagan na odlagalište Doroslov na području Grada Donjeg Miholjca u Osječko-baranjskoj županiji, a dijelom na odlagalište Petrovačka dola na području Grada Vukovara u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Grad Nova Gradiška i općina Davor su djelomično uspostavile odvojeno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka (grad Nova Gradiška 21, općina Davor 4 zelena otoka). U općinama Gornji Bogičevci, Okučani, Stara Gradiška i Vrbje su postavljeni kontejneri za odvojeno prikupljanje otpada (većinom za papir i staklo). Općine Cernik, Dragalić, Rešetari i Staro Petrovo Selo nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. Neke od jedinica lokalnih samouprava u svojim prostornim planovima planiraju izgradnju reciklažnih dvorišta (grad Nova Gradiška, općina Rešetari), dok je općina Davor započela izgradnju istog na prostoru postojećeg komunalnog odlagališta otpada. Prostornim planom Brodsko-posavske županije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom je određena lokacija Šagulje na području Grada Nova Gradiška površine približno 26 ha. Lokacija Šagulje je utvrđena i prostornim planom Grada Nova Gradiška.

Na području LAG-a pokrivenost **elektrodistibucijskom mrežom** osigurana je preko *Elektre Slavonski Brod* s pogonom u Novoj Gradišci. Opskrba električnom energijom postoji u svim naseljima na području LAG-a. U skladu s postojećim prirodnim potencijalom na području LAG-a ističe se energetska potencijal biomase. U cilju ostvarenja projekata bioenergana/toplana preporuča se provesti detaljnu analizu tržišta raspoložive biomase iz šumarstva, poljoprivrede i industrije i razmotriti postojeće planove sudionika na tržištu, kako bi se utvrdio ostvarivi energetska potencijal i identificirali potencijalni projekti. Pri tome bi posebnu pažnju trebalo posvetiti vlasnicima privatnih šuma te ukoliko je potrebno, definirati i provesti mjere kojima bi se potaknulo njihovo uključivanje u lanac proizvodnje energije iz biomase, tj. mobilizirali prirodni drveni resursi. S obzirom na karakteristike poljoprivrednih gospodarstava - stočarske i ratarske proizvodnje - organizacijskim mjerama i preporukama trebalo bi potaknuti poljoprivrednike na udruživanje radi izgradnje centraliziranih bioplinskih postrojenja, koja bi ujedno osigurala i adekvatno zbrinjavanje biorazgradivog otpada iz poljoprivrede. Na temelju detaljnih prostornih analiza, a s obzirom na postojeću infrastrukturu i energetske potrebe na lokalnoj razini, preporuča se uvrštavanje energetskih postrojenja na biomasu u prostorno-plansku dokumentaciju na županijskoj i lokalnoj razini. Dosad provedena istraživanja ukazuju na vrlo malen potencijal za izgradnju malih hidroelektrana na području LAG-a. U sljedećem razdoblju u uvjetima održivog razvoja predviđa se razvoj energetskih proizvodnih postrojenja s naglaskom na korištenje obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljive tehnologije.

Distribuciju **plina** na području LAG-a vrši *Plin-Projekt d.o.o.* Grad Nova Gradiška je u potpunosti plinificiran, dok u ostalim jedinicama lokalne samouprave izgrađenost sustava plinoopskrbe iznosi od 10% do 60%. Zamjenu ukapljenog naftnog plina zemnim u Novoj Gradišci omogućila je izgradnja magistralnog plinovoda Novska–Nova Gradiška, ukupne dužine 32.738 m. Istim plinovodom opskrbljuju se naselja općine Okučani: Lađevac, Bodegraj, Okučani; općine Gornji Bogićevci: Kosovac, Gornji Bogićevci, Trnava; općine Dragalić: Dragalić, Medari, Mašić; općine Cernik: Cernik; općine Rešetari: Rešetari, Zapolje, Adžamovci, Brđani; i grad Novu Gradišku te spojem na MRS u Novoj Kapeli opskrbljuje naselja općine Staro Petrovo Selo: Godinjak, Staro Petrovo Selo, Vrbova. U općinama Davor, Stara Gradiška i Vrbje ne postoji plinoopskrbni sustav, te kućanstva kao izvor toplinske energije koriste kruta goriva i loživo ulje.

Poslovne zone se prvenstveno osnivaju kako bi se stvorili uvjeti za uspješan razvoj malih i srednjih poduzetnika, kao i proizvodnih djelatnosti. Kvalitetnim upravljanjem zonom (održavanje, privlačenje novih poduzetnika, različite pogodnosti za poduzetnike koji poslovanje presele u zonu i sl.) jedinica lokalne samouprave direktno utječe na razvoj poduzetništva, otvaranje novih radnih mjesta, kao i na unapređenje komunikacije između samih poduzetnika što često rezultira realizacijom zajedničkih projekata koji doprinose razvoju regije.

Na području LAG-a prostornim planovima JLS-a definirano je područje gradnje poslovnih zona. Od dvanaest definiranih poslovnih zona, samo dvije su u funkciji i imaju odgovarajuće izgrađenu infrastrukturu. U poslovnoj zoni Industrijski park Nova Gradiška posluje 13 poduzetnika koji zapošljavaju 162 zaposlenika, dok u Poslovnoj zoni Gornji Bogićevci posluje 3 poduzetnika, sa 50 zaposlenih. Ostale poslovne zone su u fazi izgradnje (PZ Dragalić, PZ Davor) ili u pripremi za izgradnju. U sklopu poslovne zone Industrijski park Nova Gradiška razvija se *Poslovno inovacijski potporni centar* (BISC) s ciljem doprinosa održivog regionalnog razvoja i unapređenja konkurentnosti poslovnoga sektora, stvaranjem poslovnog okruženja pogodnog za razvoj inovativnog poduzetništva zasnovanog na znanju i novim tehnologijama, kao i razvoju ljudskoga kapitala.

Tablica 5. Poduzetničke zone koje su u funkciji koncem 2013. godine (Izvor: DUZR, 2014.)

JLS	Naziv poduzetničke zone	Površina prema poslovnom planu (ha)	Broj aktivnih poduzetnika	Broj zaposlenih
LAG	12 zona	643,70	16	212

2.2 Gospodarske značajke područja

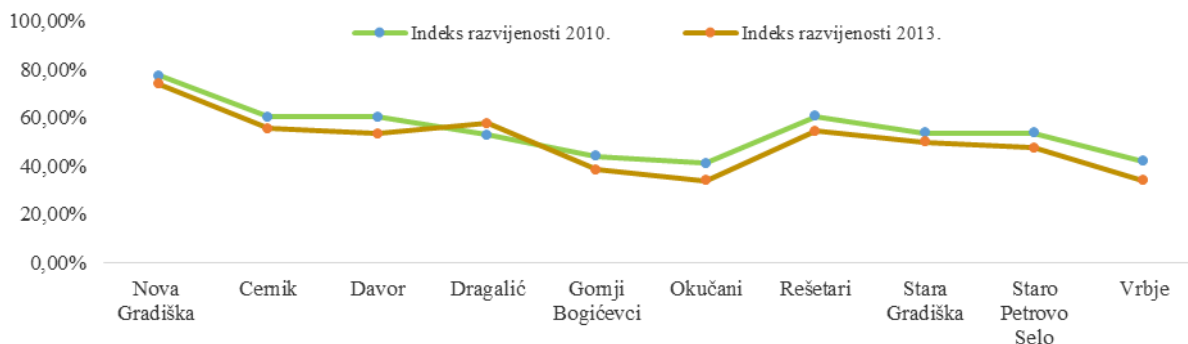
2.2.1 Opće gospodarske značajke

Indeks razvijenosti predstavlja najbolji pokazatelj ukupnog razvoja lokalnih područja i ključan je pri planiranju strateškog razvoja. Važno je napomenuti kako je cijelo područje LAG-a prosječno u II skupini (vrijednost indeksa razvijenosti 50 - 75 % od prosjeka RH). Sukladno podacima iz tablice, vidljivo je kako četiri jedinica lokalne samouprave je ispod prosjeka razvijenosti RH i ulaze u I. skupinu (< 50 % prosjeka RH). Grad Nova Gradiška se nalazi u III. skupini razvijenosti, odnosno u kategoriji 75 – 100 % nacionalnog prosjeka, a ostale općine su u II. skupini razvijenosti. Općine Cernik, Gornji Bogićevci, Stara Gradiška i Okučani spadaju pod kategoriju područja primatelja državne pomoći, odnosno područja od posebne državne skrbi. U odnosu na proteklo razdoblje vidljiv je pad indeksa razvijenosti (osim u općini Dragalić) u svim jedinicama lokalne samouprave od 2006. do 2013. Vidljiv je pad izvornih prihoda JLS-a po stanovniku u gradu Novoj Gradiški i općinama Davor i Stara Gradiška, dok u

ostalim općinama na području LAG-a je zabilježen rast izvornih prihoda općina po stanovniku. Zaostajanje u razvoju pojedinih jedinica lokalne samouprave na području LAG-a u izravnoj je vezi s njihovom slabom populacijskom osnovom, odnosno malom gustoćom naseljenosti, nepovoljnom demografskom i obrazovnom strukturom stanovništva, ekonomskom nemoći i manjkom sredstava za razvoj.

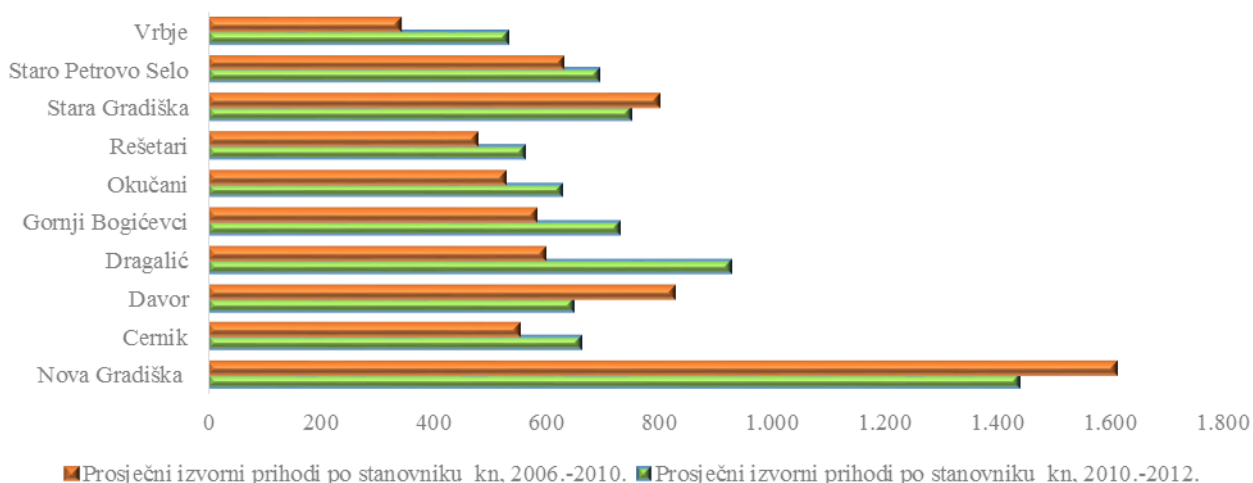
Tablica 6. Indeks razvijenosti JLS LAG-a „Zapadna Slavonija“, 2013. (Izvor: MRRFEU)

JLS	Prosječni dohodak po stanovniku (kn)	Prosječni izvorni prihodi JLS po stanovniku (kn)	Prosječna stopa nezaposlenost i (%)	Kretanje stan.	Udio obrazovanog stanovništva u radno aktivnoj populaciji (%)	Indeks razv. (%)
	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.- 2012.	2011.	2013.
Cernik	17 804	661	32,10%	94,8	61,27%	55,75%
Davor	15 113	648	27,40 %	95	53,20 %	53,60 %
Dragalić	15 684	928	34,50 %	109,8	64,56 %	57,61 %
Gornji Bogićeveci	12 113	730	42,50 %	93,6	52,93 %	38,53 %
Nova Gradiška	22 270	1 440	26,90 %	96,8	74,86 %	74,13 %
Okučani	12 613	627	47,10 %	86,4	56,20 %	34,12 %
Rešetari	17 275	560	32,90 %	94,3	63,92 %	54,72 %
Stara Gradiška	16 322	749	37,00 %	89,5	63,58 %	50,09 %
Staro Petrovo Selo	15 119	693	36,20 %	89	60,07 %	47,80 %
Vrbje	11 318	532	42,80 %	89,5	49,32 %	34,09 %
LAG	15563,1	756,8	35,94 %	93,87	59,99 %	50,04 %

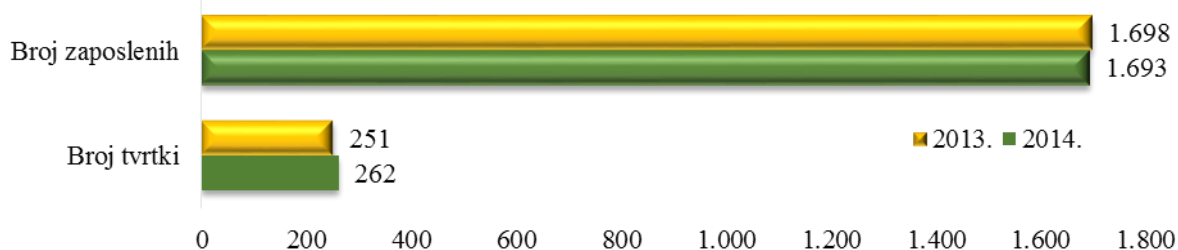

Slika 2. Izvor: MRRFEU

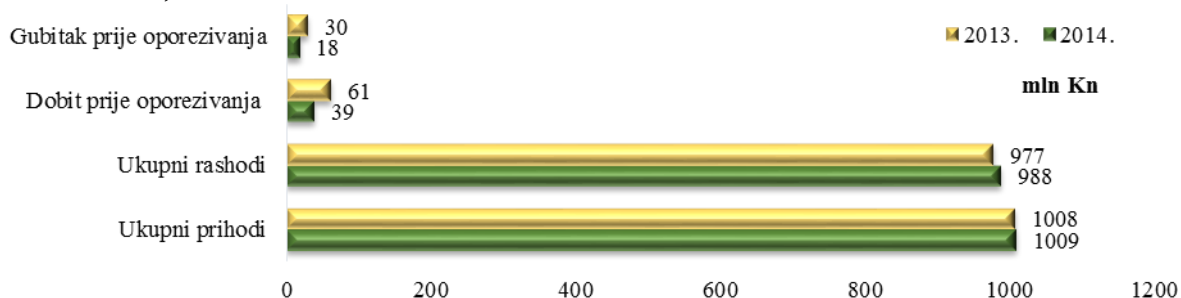
Gospodarstvo LAG-a karakterizira razvoj prerađivačke djelatnosti, trgovine i usluga. U LAG-u aktivno djeluje 262 pravnih gospodarskih subjekata. U dvije godine nije vidljiv značajan rast broja gospodarskih subjekata – pravnih osoba. Broj zaposlenih je u nezatnom padu, ukupni prihodi su u malom porastu, dok ukupna dobit je u značajnom padu u odnosu na 2013. godinu. Unatoč rastu broja gospodarskih subjekata-pravnih osoba, gospodarstvo na području LAG-a stagnira, odnosno nema gospodarskog razvoja.

Slika 3. Izvor: MRRFEU

Slika 4: Izvor, HGK

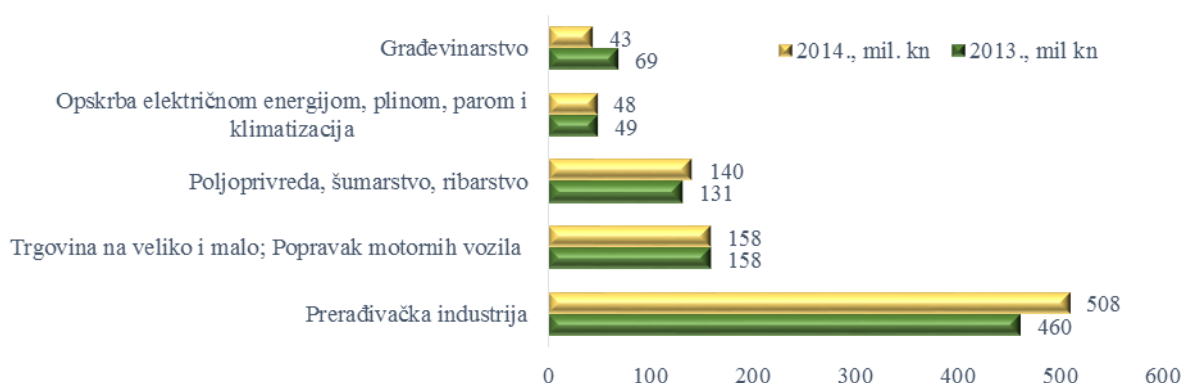

Slika 5: Izvor: HGK

Razvoj gospodarstva na području LAG-a nije ravnomjeran već je glavnina prihoda, zaposlenih i gospodarskih subjekata koncentrirana u gradu Novoj Gradišci. Tako je na području Nove Gradiške 2014. godine poslovalo 159 tvrtki (60,69 %), koje su zapošljavale 1202 osoba ili 71,12 % koje su ostvarile 690.427.718,00 kn prihoda ili 68,46 % od ukupno ostvarenih prihoda pravnih gospodarskih subjekata. Broj zaposlenih u pravnim osobama vodećih gospodarskih sektora LAG-a kao i druge podatke, treba promatrati samo okvirno budući isti nije realan prikaz stanja gospodarskih subjekata koji djeluju na području LAG-a. Naime, u sklopu Industrijskog parka značajni gospodarski subjekti imaju pogone, kao što je *Klimaoprema d.d.* (50 zaposlenih) i *Atlantic Grupa d.d.* (75 zaposlenih u prehrambenoj industriji), a nemaju sjedište na području LAG-a i njihovi statistički razvojni pokazatelji ne ulaze u statistiku u LAG-u.

Važno je napomenuti kako je zadružni sustav na području LAG-a relativno dobro razvijen (34 zadruga u 6 gospodarska sektora). Od aktivnih zadruga njih 70,59 % registrirano je u sektoru poljoprivrede i šumarstva. Od značajnijih zadruga na području LAG-a iz sektora poljoprivrede i šumarstva valja istaknuti *Prvča – poljoprivredna zadruga* (Nova Gradiška) koja ima 121

zaposlenog i *Poljoprivrednu zadrugu – Brezine* (Gornji Bogićevci) sa 3 zaposlenika i 34 kooperanata.

Slika 6. Prihodi vodećih gospodarskih sektora u LAG-u. (Izvor: HGK)

Na području LAG-a registrirano je 2015. godine 535 obrta (broj obrta se povećao za 10 od 2013. godine). Najviše je registrirano obrta koji se bavi uslužnom djelatnošću, zatim ugostiteljstvom, te prijevozom, proizvodnjom i poljoprivredom. Na području LAG-a registriran je jedan tradicijski obrt za proizvodnju specijaliziranih proizvoda od drva.

2.2.2 Šumarstvo, poljoprivreda i ribarstvo

Na području LAG-a nalazi se 30.720,87 ha šuma (32,24% površine LAG-a) od kojih se procjenjuje da je 27,67 % u privatnom vlasništvu. Od ukupne površine šuma na području LAG-a 96,95 % su šume gospodarske namjene koje omogućuju daljnji razvoj drvoprerađivačke industrije. Poljoprivredne površine, s miješanim poljoprivredno-šumskim (PŠ) površinama, zauzimaju 42.174,87 ha (50,25 % površine LAG-a) od kojih 6.958,21 ha se nalazi u prvoj bonitetnoj kategoriji (P1), dok se u P2 nalazi 10.480,05 ha, u P3: 11.600,42 ha te PŠ: 13.136,19 ha (31,15% ukupnih poljoprivrednih površina).

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi u evidenciji obrađenih poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD koje koriste poljoprivredna gospodarstva (PG) LAG-a nalazi se 20.477,51 ha (što čini 48,55% poljoprivrednih površina LAG-a), važno je napomenuti kako upisane površine ima 2.576 poljoprivredna gospodarstva. U prijavljenim poljoprivrednim površinama prevladavaju oranice (53%). Od poljoprivrednih kultura na oranicama prevladavaju kukuruz (22,86%), soja (15,40%) i pšenica-ozima (13,10%).

Od ukupnog broja PG-a na području LAG-a uzgojem stoke bavi se 21,66% PG-a. Na području LAG-a evidentiran je pad u govedarstvu i svinjogojstvu, kao odraz stanja tržišta, no unatoč tome goveda (43,42 %) su najzastupljenija stoka na poljoprivrednim gospodarstvima, dok brojno stanje svinja (6,32%) na poljoprivrednim gospodarstvima nije zadovoljavajuće. Razlog tome leži i u većoj isplativosti uzgoja stoke sitnog zuba (najzastupljenije su ovce koje čine čak 38,03% ukupne stoke na području LAG-a). Cijeli prostor LAG-a pogodan je za razvoj poljoprivrede i ruralnog turizma.

Na području LAG-a u AGRONET-u je registrirano ukupno 2.576 poljoprivrednih gospodarstava od kojih je 39 obrta, 32 trgovačka društva, 5 zadruga, dok 96,93% su obiteljsko poljoprivredna gospodarstva. Najveći broj PG nalazi se u Starom Petrovom Selu (21,93%), Novoj Gradišci (16,26%) i Vrbju (12,42%).

Strukturu nositelja poljoprivrede na području LAG-a karakterizira mali broj članova OPG³-a: 38,36% nema članova a 39,84% OPG ima samo jednog člana. Važno je naglasiti kako je 27,87% žena nositeljica OPG-a. Starost nositelja poljoprivrednog gospodarstva je visoka: 33,48% nositelja PG starije je od 65 godina, 11,85% nositelja starije od 60 godina, dok je 9,33 % nositelja PG-a mlađa od 40 godina. Obrazovna struktura nositelja PG-a: 1,96% nositelja PG-a ima fakultet, 1,60% višu školu, 29,07% srednju školu, 26,27% osnovnu školu, 9,61% nezavršenu osnovnu školu dok za 31,47% nema podataka. Poljoprivredna gospodarstva su relativno usitnjena: 51,74% PG-a obrađuje površine manje od 3 ha, a ukupno obrađuju 9,92% poljoprivrednih površina na području LAG-a, dok 1,4 % PG-a obrađuje površine veće od 100, a manje od 1500 ha, obrađujući 27,36% površina od ukupno poljoprivrednih površina. Na području LAG-a u Upisniku PG-a je poljoprivredno gospodarstvo koje u korištenju ima 2.655,49 ha (12,97%) poljoprivrednih površina na području grada Nove Gradiške.

Na području LAG-a udio povrtlarskih kultura (celer, kupus, paprika) na poljoprivrednim površinama je zanemariv (0,15%). Od voćarskih kultura, najzastupljeniji je orah, koja je ujedno i četvrta kultura po zastupljenosti, a zauzima 1,19 % poljoprivrednih površina LAG-a. Slijedi je šljiva sa 0,77%, te višnja sa 0,13%. Važno je naglasiti kako na području LAG-a ima poljoprivrednih površina pod ekološkom (2,93%) i integriranom proizvodnjom (1,04%) ali i poljoprivrednih površina u prijelazu na ekološku proizvodnju (1,61%). Na plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima otpada ukupno 46,56% poljoprivrednih površina LAG-a.

Pčelarska proizvodnja, relativno je nerazvijena. Na području LAG-a se nalazi svega 2.161 košnica kod samo 22 proizvođača što je 0,51% proizvođača u odnosu na cijelu Hrvatsku.

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ iznimno je značajno po poljoprivrednim proizvodima s većom dodanom vrijednosti od kojih je važno istaknuti kako je prostor Slavonije unutar područja zaštite Slavanskog kulen/Slavanskog kulina koji je 2012. zaštićen oznakom zemljopisnog porijekla (ZOZP-registrirane na EU razini/prijelazna nacionalna zaštita). Područje RH, pa tako i područje LAG-a poznato je i po tradicionalnim jako alkoholnim pićima Hrvatska loza, Hrvatska stara šljivovica, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Slavenska šljivovica koji su zaštićeni oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP-jakih alkoholnih pića) i predstavljaju potencijal za daljnji razvoj zaštite kako na Hrvatskoj tako i na EU razini.

LAG „Zapadna Slavonija“ ima velik razvojni potencijal u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi ali će morati posvetiti pažnju jačanju sustava udruživanja proizvođača i prerađivača primarnih proizvoda te razvoju potpornih organizacija za razvoj poduzetništva, posebice klastera i poduzetničkih inkubatora za jačanje proizvodnih, turističkih i uslužnih sadržaja, te poticanju proizvođača i davatelja usluga na udruživanja i razvoj partnerstava. Posebno je potrebno pružati potporu za razvoj i jačanje obrtništva te razvoj kratkih nabavih lanaca posebno radi činjenice da cijelo područje predstavlja resursnu poljoprivrednu bazu cijele Hrvatske.

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ zastupljen je uzgoj slatkovodnih vrsta ribe (slatkovodna akvakultura) kao uzgoj toplovodnih (ciprinidnih, šaranskih) vrsta. Uzgoj šaranskih vrsta većinom podrazumijeva kontrolirani uzgoj šarana (*Cyprinus carpio*) u monokulturi ili polikulturi s drugim vrstama kao što su bijeli amur (*Ctenopharyngodon idella*), som (*Silurus glanis*), smuđ (*Stizostedion lucioperca*) i štika (*Esox lucius*). Slatkovodni ribnjak površine 674,12 ha u općini Okučani, čini 22,28% ukupne površine ribnjaka na području Brodsko-posavske županije. Upravljanje ovim državnim ribnjakom obavlja *Ribnjaci Aurora d.o.o. Vrbovljani* iz općine Okučani. Ribnjaci su ujedno i važna staništa biljnih i životinjskih vrsta, naročito zaštićenih vrsta ptica.

³ OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

2.2.3 Turizam

Na prostoru LAG-a „Zapadna Slavonija“ jačaju inicijative za razvoj ruralnog turizma kao značajnog pokretača razvoja ruralnih područja i to na cijelom području.

Potencijala ima i za razvoj lovnog, ribolovnog, eko-etno, pustolovnog i avanturističkog turizma, te biciklističkog i kulturnog turizma. Na području LAG-a od ukupno ustanovljenih lovišta (83.856 ha) 70,65 % pripada državnim lovištima od kojih 6,66% pripada uzgajalištu divljih pataka gluhara i crnih liski, te 6,69% ograđenog lovišta nad kojim ovlaštenje za lov imaju *Hrvatske šume*, dok nad ostalim državnim i županijskim lovištima (29,35%) ovlaštenje za lov imaju lovačka društva. Rijeka Sava i njene pritoke koje prolaze područjem LAG-a bogate su ribljim vrstama kao što su šarani, smuđevi, somovi i amuri (Šumetlica – pastrva), te pružaju mogućnost razvoja športsko ribolovnog turizma. Gospodarenje otvorenim i zatvorenim ribolovnim vodama na području LAG-a obavljaju športsko ribolovna društva u svrhu obavljanja športskog ribolova.

LAG, radi svojih prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih osobitosti ima velik potencijal za razvoj, prvenstveno, selektivnih oblika turizma zasnovanih na održivom korištenju baštinske osnove. Velike razvojne perspektive turizma povezane su sa značajem turizma kao gospodarske grane za cijelu Županiju. Jedna od prioritarnih aktivnosti LAG-a biti će prvenstveno razvoj prepoznatljivih poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda u svrhu razvoja turističke ponude, kako bi se postigla najveća sinergija tih važnih gospodarskih sektora, osigurala diverzifikacija djelatnosti i ujednačen razvoj cjelokupnog prostora LAG-a i svih njegovih stanovnika.

Smještajni kapacitet na području LAG-a je siromašan, kako u pogledu kapaciteta, tako i u raznolikosti. Samo je jedan hotel u Novoj Gradišci sa 58 postelja (3 zvjezdice), dok ostali oblici smještaja i to skromni nalaze se u Okučanima, Rešetarima, Starom Petrovom Selu i Novoj Gradišci u sobama za iznajmljivanje, apartmanima u prenoćistima i motelu. Općenito, LAG treba pružiti potporu razvoju dodatnih sadržaja u smještajnim kapacitetima na cijelom području. Od turističkih atrakcija na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ u posljednjih 20 godina razvila se, sada već tradicionalna i najveća novogradiška kulturno-glazbena manifestacija „*Novogradiško glazbeno ljeto*“ koja se održava u kolovozu svake godine te privuče i do 15.000 posjetitelja, organizirana od strane Grada Nove Gradiške, TZ Nove Gradiške i Agencije „*Novogradiško glazbeno ljeto*“. U općini Davor organiziraju se „*Ribarske večeri*“ namijenjene isključivo zadovoljstvu, dobroj atmosferi i druženju uz prisjećanje na tradiciju ovog posavskog mjesta.

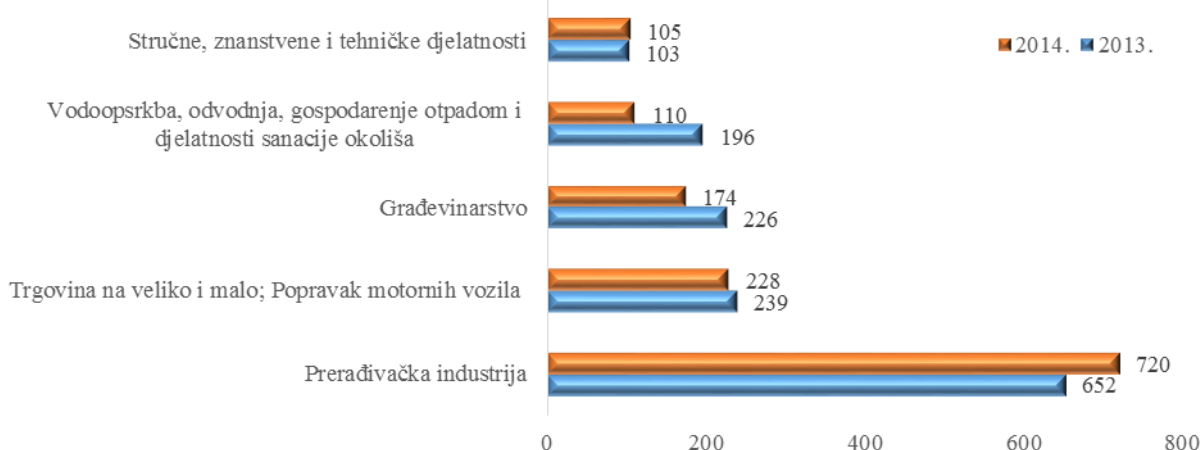
Na području LAG-a potrebno je razvijati poljoprivredu namijenjenu lokalnom i regionalnom tržištu s prepoznatljivim oznakama koje će biti konkurentna kvalitetom, a ne kvantitetom. Potrebno je razvijati i šumarstvo na privatnim posjedima u cilju povećanja proizvodnje bio mase (ogrjevno drvo glavni energent u LAG-u) te radi provedbe okolišnih mjera. Također je potrebno razvijati nepoljoprivredne djelatnosti prije svega otvarati mogućnosti razvoja ruralnog turizma i njegovog povezivanja sa turizmom koji se razvija na obali.

2.2.4 Tržište rada

Radno aktivno stanovništvo LAG-a „Zapadna Slavonija“ u starosti od 15-64 godine, prema popisu stanovnika iz 2011. godine čini 26.273 osoba što predstavlja 63,79% ukupnog broja stanovnika, odnosno čini 25,34 % stanovnika Brodsko-posavske županije i 0,91% radno aktivnog stanovništva RH. Žena ima 12.745 ili 48,51% dok je muškaraca 13.528 ili 51,49%. Najviše radno aktivnog stanovništva od ukupno radno aktivnog stanovništva na području LAG-a prisutno je na području grada Nove Gradiške (35,33%) i općine Staro Petrovo Selo (12,45%).

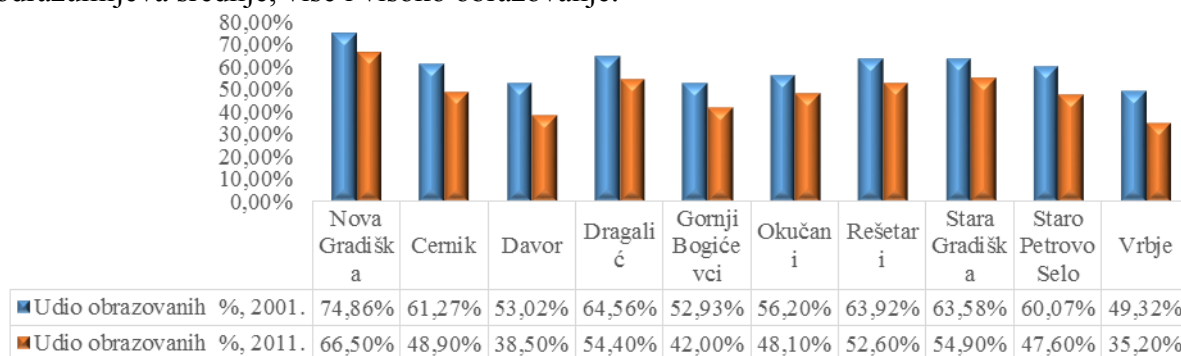
Zaposlenost na području LAG-a može se promatrati putem podataka HZMO-a krajem prosinca 2015. koje obuhvaća 6.252 radno aktivnog stanovništva (samo 23,79 % ukupno radno aktivnog stanovništva LAG-a „Zapadna Slavonija“), gdje je razvidno kako se 72,34% zaposlenih nalazi u gospodarskim subjektima – pravnim osobama.

Stanje zaposlenosti promatrano u razdoblju 2013. i 2014. u pravnim osobama na području LAG-a, jasnije prikazuje zaposlenost prema sektorima (navedeno u prethodnom poglavlju). Sukladno navedenom i zaposlenost je najveća u sektoru prerađivačke industrije, zatim trgovine te građevinarstva, a porast zaposlenih zabilježen je u prerađivačkoj industriji.

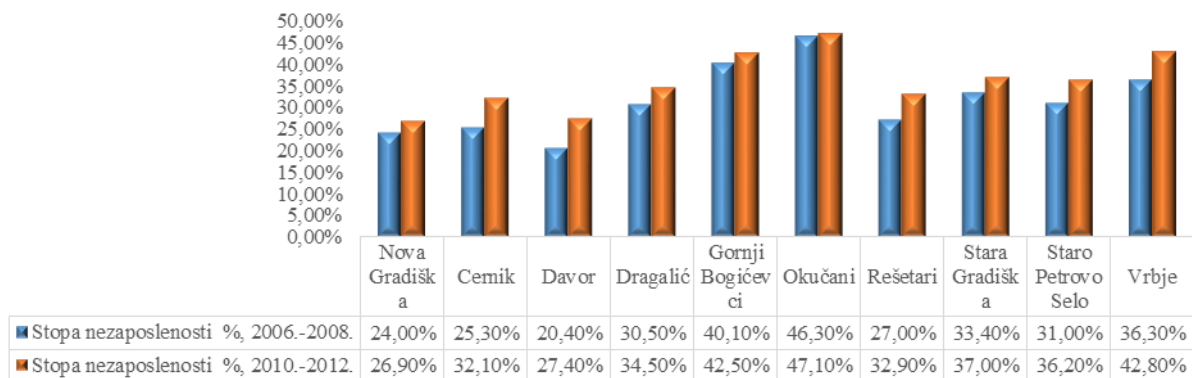
Slika 7. Izvor: HGK, HZZ

U periodu od 2001. do 2011. godine na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ u radno aktivnoj populaciji smanjio se udio obrazovanih, što predstavlja velik razvojni problem LAG-a. Udio obrazovanih osoba u stanovništvu u dobi između 14 i 64 godina pokazuje gubitak razvojnog potencijala i nosi posebnu težinu u suvremenom društvu temeljenom na znanju koje podrazumijeva srednje, više i visoko obrazovanje.

Slika 8. Udio obrazovanog stanovništva u radno aktivnoj populaciji. (Izvor: DZS)

No također, u razdoblju 2006. do 2013. vidljivi su problemi vezani uz nedostatak radnih mjesta i prosječni stalni rast nezaposlenosti na području LAG-a. Prosječna stopa nezaposlenosti je standardni pokazatelj za identificiranje područja sa značajnim razvojnim problemima. Visoka stopa nezaposlenosti ukazuje na ozbiljne strukturne poteškoće u funkcioniranju lokalnog gospodarstva.

Slika 9. Izvor: HZZ, MRRFEU

Prema podacima HZZ⁴-a u listopadu 2015. na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ bilo je 4.835 nezaposlenih (18,40% nezaposlenih u ukupnoj radno aktivnoj populaciji LAG-a). Broj nezaposlenih žena čini 56,48% nezaposlenih na području LAG-a. Mladih do 29 godina bilo je 1.467 nezaposlenih ili 53,71%, što je iznimno puno. Od toga je 51,60% nezaposlenih mladih žena. Obrazovna struktura nezaposlenih žena ukazuje kako ih najviše ima završenu srednju školu (1.604 osobe, 58,73% ukupno nezaposlenih žena) što ukazuje na usmjeravanje aktivnosti LAG-a prema zapošljavanju i samozapošljavanju upravo ove ciljane skupine. Obrazovna struktura nezaposlenih mladih do 29 godina pokazuje da je čak 1.150 osoba ili 78,39% ima završeno samo srednjoškolsko obrazovanje.

Tablica 7. Struktura nezaposlenih na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ (Izvor: HZZ)

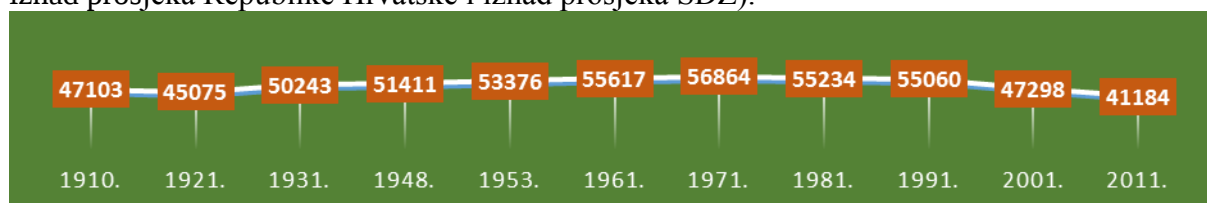
JLS	Ukupan broj nezaposlenih na dan 31.10.2015.	Broj nezaposlenih žena	Broj nezaposlenih mladih (do 29 godina)	
			Ž	M
Cernik	454	250	76	77
Davor	302	166	60	52
Dragalić	141	78	22	20
Gornji Bogićevci	315	165	37	38
Nova Gradiška	1468	842	206	214
Okučani	547	296	76	59
Rešetari	547	323	96	85
Stara Gradiška	127	81	18	15
Staro Petrovo Selo	623	361	123	102
Vrbje	311	169	43	48
LAG	4.835	2.731	757	710

⁴ HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje

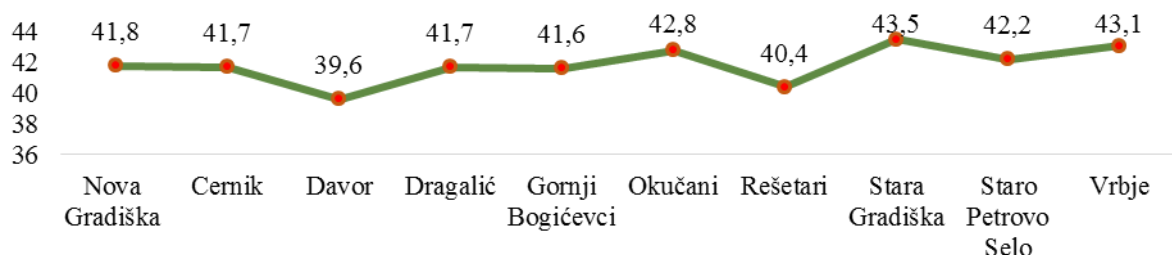
2.3 Demografske i socijalne značajke područja

LAG „Zapadna Slavonija“ 2001. godine imao je 47.298 stanovnika odnosno 1,06% stanovništva RH, dok se 2011. broj stanovnika smanjio za 6.114 osoba te je iznosio 41.184 stanovnika (12,92% u odnosu na 2001.).

Stanovništvo na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ i demografski razvoj ovog područja može se pratiti od 1857. godine. Ovi pokazatelji imali su prilično ujednačena i uzlazna kretanja sve do osamdesetih godina prošlog stoljeća. Naselja LAG-a, u posljednja dva popisa, pokazuju značajan odmak od ovog trenda koji je trajao konstantno više od stotinu godina. Naša razina interesa za tako dugo proteklo razdoblje može imati samo statističko značenje, dok će u kreiranju sadašnjeg razvoja trebati uvažavati demografske činjenice u protekla dva desetljeća koje za nas predstavljaju novi populacijski trend. Najbolji pokazatelji demografskog stanja na području LAG-a su prosječna starost stanovnika, indeks starenja, prirodni prirast i vitalni indeks. Prosječni indeks starenja stanovnika LAG-a „Zapadna Slavonija“ iznosi 108,7 % (što je iznad prosjeka Republike Hrvatske i iznad prosjeka SDŽ).

Slika 10. Stanovništvo LAG-a u razdoblju 1910.-2011. (Izvor: DZS)

Slika 11. Prosječna starost stanovnika na području LAG-a, 2011. (Izvor: DZS)

Prosječna starost stanovnika LAG-a je 41,84 godina što je starije od prosjeka Republike Hrvatske, ali i prosjeka Županije. Najmlađe stanovništvo nalazi se na području općine Davor (39,6 godina), a najstarije na području Stare Gradiške (43,5 godina). Prosječni prirodni prirast LAG-a ima negativan predznak i iznosi -15,5 dok je vitalni indeks odnosno broj rođenih na 100 umrlih također dokaz starenja i depopulacije područja jer iznosi 73,08. Na području LAG-a općina Davor je jedina koja ima pozitivan prirodni prirast +12 te vitalni indeks 144,4.

Tablica 8. Pokazatelji vitalnosti LAG-a „Zapadna Slavonija“ (Izvor: DZS, 2011.)

JLS	Prirodni prirast	Vitalni indeks
Cernik	-22	45,0
Davor	12	144,4
Dragalić	-6	64,7
Gornji Bogićevci	-5	83,3
Nova Gradiška	-66	65,4
Okučani	-21	58,0
Rešetari	-13	75,0

Stara Gradiška	-5	61,5
Staro Petrovo Selo	-13	74,5
Vrbje	-16	59,0
LAG	-15,5	73,08

Obrazovna struktura stanovnika odražava starosnu sliku jer se na području LAG-a u ukupnom stanovništvu starijem od 10 godina nalazi čak 505, odnosno 1,22% nepismenih stanovnika. Prema Popisu stanovnika iz 2011. opća obrazovna struktura stanovnika starijeg od 15 godina (33.258 stanovnika) na području LAG-a u kojoj je 904 (2,2%) stanovnika bez škole i s nezavršenom osnovnom školom, 16.116 osoba ima završenu srednju školu (39,13%) dok 4.964 stanovnika ima završeno više i visoko obrazovanje (12,05%). O obrazovnom potencijalu u razvojnom kontekstu u 21. st. važan podatak je i informatička pismenost stanovnika starijih od 10 godina. Tako se na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ od 41.1484 stanovnika njih samo 17.061 (41,43%) koristi internetom a njih 14.804 elektroničkom poštom (35,95%) što je iznimno važno u planiranju jačanja ljudskih resursa LAG-a jer implementacije modernog ruralnog razvoja nema bez informatičkog znanja (npr. korištenje AGRONET sustava).

Civilno društvo na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ organizirano je u 365 udruga građana, od kojih je 51,78 % registrirano na području grada Nove Gradiške, dok 48,22 % udruga djeluje u preostalim jedinicama lokalne samouprave. Prevladavaju sportske udruge (32%), a od ostalih djelatnosti najzastupljenije su tehničke djelatnosti (19%), kulturne (15%) i gospodarske djelatnosti (11%). Zbog ratom pogođenog područja na području LAG-a djeluje i 19% udruga čije područje djelatnosti su branitelji i stradalnici. Mnoge udruge se financiraju iz proračuna JLS-a jer nemaju sustavne izvore financiranja i svoje programe i aktivnosti uglavnom provode volonterski. Veliki broj udruga s područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ sufinancira se iz proračuna jedinica lokalne samouprave, svojim aktivnostima nastoje zadovoljiti potrebe vlastitog članstva, korisnika iz djelokruga njihovih djelatnosti, a jedan dio udruga zadovoljava i neke vitalne društvene i socijalne potrebe stanovništva. Organizacije civilnog društva čuvaju kulturno-povijesnu i tradicijsku baštinu te su pokretač i nositelj brojnih kulturnih manifestacija LAG-a koje bi mogle postati značajne turističke atrakcije.

3. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu

3.1 Identifikacija razvojnih potreba i potencijala LAG-a

Prema većini promatranih pokazatelja područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ je ispod nacionalnog prosjeka (50,04% indeks razvijenosti), što ukazuje na potrebu, no predstavlja i potencijal daljnjeg razvoja područja radi smanjenog udjela sufinanciranja projekata koji će biti financirani s nacionalne/EU razine. Zaostajanje u razvoju pojedinih jedinica lokalne samouprave na području LAG-a u izravnoj je vezi s njihovom slabom populacijskom osnovom, odnosno malom gustoćom naseljenosti, nepovoljnom demografskom i obrazovnom strukturom stanovništva, ekonomskom nemoći i manjkom sredstava za razvoj.

Područje LAG-a jedno je od povoljnijih za biljnu proizvodnju u Republici Hrvatskoj, raznolikost pedoloških tipova tala ukazuje i na različite pogodnosti njihovog gospodarskog korištenja. Ratarstvo i stočarstvo, tradicionalne su grane poljoprivrede ovog područja, iako poljoprivredne površine na prostranim osunčanim pojasevima većih visina s kvalitetnim tlom

važan su resurs za daljnji razvoj voćarstva i vinogradarstva. Razvojni potencijal je i u daljnjem održivom gospodarenju velikim kompleksima gospodarskih šuma koje omogućuju daljnji razvoj drvoprerađivačke industrije, a od 30.720,87 ha šuma (32,24% površine LAG-a) se procjenjuje da je 27,67% u privatnom vlasništvu. Pri tome bi trebalo poticati uključivanje vlasnika privatnih šuma u lanac proizvodnje energije iz biomase, tj. mobilizirati prirodni drveni resurs. Dok s druge strane, s obzirom na karakteristike poljoprivrednih gospodarstava stočarske i ratarske proizvodnje, potrebno je poticati poljoprivrednike na udruživanje radi izgradnje centraliziranih bio-plinskih postrojenja, koja bi ujedno osigurala i adekvatno zbrinjavanje biorazgradivog otpada iz poljoprivrede. Obzirom na geostrateški položaj koji je karakteriziran značajnim prometnicama i graničnim prijelazima s Republikom BIH, potrebna su ulaganja u unaprjeđenje proizvodnje i prerade visoko kvalitetnih proizvoda koji se mogu plasirati na lokalnom i stranom tržištu omogućujući plasman proizvoda kao dijela turističke ponude te očuvanja poljoprivredne proizvodnje kao čimbenika revitalizacije ruralnih prostora, očuvanja postojeće ekološke ravnoteže te očuvanja kulturne baštine prostora s ciljem jačanja održivog i konkurentnog gospodarskog razvoja i poboljšanja kvalitete života ruralnog područja LAG-a.

S ciljem jačanja prepoznatljivosti područja potrebno je obratiti pozornost na očuvanje i revitalizaciju vrijedne kulturne i prirodne baštine kao značajna močvarna i nizinska područja uz porječje Save, bogate biljnim i životinjskim vrstama, koja su zaštićena staništa u okviru međunarodne zaštitne mreže NATURA 2000, kroz ulaganja u diversifikaciju nepoljoprivrednih djelatnosti poljoprivrednih gospodarstava, upotpunjujući turističku ponudu, koja, kako je definirano osnovnom analizom stanja, ima velik razvojni potencijal i u porastu je.

Također, jačanjem potpore razvoju društvenog poduzetništva potrebno je razviti sustave koji omogućuju povećanje prihoda osjetljivim društvenim skupinama, posebno ženama i mladima. Naime, na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ neophodno je posebnu pažnju posvetiti jačanju ljudskih resursa, čak 18,40% radno aktivnog stanovništva je nezaposleno, od čega su najugroženije žene (56,48%) i mladi do 29 godina (53,71%). Većina mladih nezaposlenih ima završeno srednjoškolsko obrazovanje (78,39%), kao žene (58,73%). Stoga je potrebno razviti potporne aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja te sjecanja novih znanja i vještina koje će im omogućiti bolji status na tržištu rada ili samozapošljavanje.

Velik je potencijal razvoja društvenog poduzetništva leži u uslužnom sektoru ali i proizvodnom sektoru koji može omogućiti otvaranje zelenih radnih mjesta, zatim razviti sustave proizvoda s dodanom vrijednosti koji traže više radne snage. Ujedno, razvojem društvenog poduzetništva omogućuje se samodostatnost na lokalnoj razini i jačanje javnih usluga bez dodatnih opterećenja malih lokalnih proračuna. Civilni sektor može postati jedan od ključnih nositelja razvoja područja uključivanjem osjetljivih skupina u opći razvoj kako usluga koje su važne za rast kvalitete života stanovnika te turizma, tako i razvoj lokalnih proizvoda koji se zasnivaju na tradicijskim vrijednostima područja.

Potrebno je poticati razvoj društvene infrastrukture kao i očuvanje kulturne i prirodne baštine, s ciljem stvaranja preduvjeta za kvalitetan život na ruralnom području te stvaranja atraktivnog područja za osnivanje i podizanje obitelji, čime će se osigurati dugoročna održivost ruralnog područja LAG-a „Zapadna Slavonija“.

3.2 SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
• Povoljan geostrateški položaj - područjem prolazi autocesta A3 Zagreb-Lipovac- Osijek te razvijena mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta • Područje kontinentalne klime bez velikih klimatskih razlika uz povoljne uvjete za razvoj EE i OIE (sunce) • Izgrađenost vodoopskrbnog sustava i daljnje ulaganje u novu i postojeću infrastrukturu • Ulaganja u izgradnju sustava odvodnje otpadnih voda (izrađena projektna dokumentacija za nekoliko naselja na području LAG-a) • Visoka pokrivenost svih naselja JLS organiziranim prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada • Kulturno-povijesna baština, prirodna baština te krajobrazna i geomorfološka raznolikost povoljna za razvoj poljoprivrede i turizma • NATURA 2000 – velike površine u sustavu zaštite na međunarodnoj razini • Velik broj valoriziranih/zaštićenih kulturno-povijesnih znamenitosti i arheoloških lokaliteta, sakralne i tradicijske arhitektonske baštine • Slavonski kulen, Slavonska šljivovica (ZOZP, zaštićeno geografsko podrijetlo) • Kvalitetno poljoprivredno zemljište • Bogate šumske površine gospodarske namjene • Tradicija bavljenja poljoprivredom, stočarstvom, šumarstvom i ribarstvom (velik broj OPG-a, 2.497) • Ekološka i integrirana poljoprivredna proizvodnja • Postojanje zadruga (u poljoprivrednom sektoru) • Poticajne mjere i olakšice za razvoj gospodarstva • Razvoj Poslovno inovacijsko potpornog centra (BISC) s ciljem	• Nedovoljno iskorišten geostrateški i prometni položaj područja (cestovni, željeznički, riječni) • Potrebna rekonstrukcija i uređenje lokalnih prometnica i prometne infrastrukture • Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura – vodoopskrba (u brdskim dijelovima LAG-a), odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda (na području općina Staro Petrovo Selo i Vrbje ne postoji sustav odvodnje otpadnih voda) te gospodarenje otpadom (u naseljima Pivare i Gređani na području općine Stara Gradiška ne postoji organizirano prikupljanje i odvoz otpada) • Negativna demografska slika LAG-a – depopulacija i staro stanovništvo • Društvena infrastruktura zahtjeva obnovu i opremanje • Nedovoljno iskorištene mogućnosti OIE/EE • Nedovoljno opremljene institucije za odgoj i obrazovanje • Nepostojanje institucije za visoko školsko obrazovanje • Nedovoljno izgrađena sportska infrastruktura • Stagnacija gospodarskog razvoja • Nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda s visoko dodanom vrijednošću • Nezaposlenost • Značajan udio mladih i žena u ukupnoj nezaposlenosti • Neiskorišteni prirodni i kulturno-povijesni resursi područja – nedovoljna prepoznatljivost • Nedostatak promidžbe zaštićene nematerijalne baštine područja (nacionalna i svjetska baština) • Usitnjenost poljoprivrednih površina • Zastarjela mehanizacija i način obrade

doprinosu održivog regionalnog razvoja i unaprjeđenja konkurentnosti poslovnoga sektora u sklopu poslovne zone Industrijski park Nova Gradiška • Korištenje EU fondova za razvoj ruralnih područja, nositelji EKO certifikata • Rast zaposlenosti i prihoda iz gospodarstva; • Razvoj turističke ponude s dodatnim sadržajima u ruralnom turizmu • Postojanje odgojno-obrazovnih institucija za formalno (predškolski odgoj, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje) i cjeloživotno obrazovanje • Postojanje kulturnih ustanova: Gradski muzej, Gradska knjižnica, POU, Dom kulture, Likovna galerija (Nova Gradiška), Narodna knjižnica i čitaonica, Dom kulture (Okučani), Dom kulture (Stara Gradiška) • Velik broj udruga civilnog društva (365) • Visoka pokrivenost područja LAG-a širokopojasnim internetom	poljoprivrednog zemljišta – konvencionalna poljoprivreda • Nedostatak hidromelioriranih poljoprivrednih površina • Velik broj poljoprivrednih površina u državnom vlasništvu • Nedovoljno poticanje razvoja ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje • Nedovoljan stočni fond • Nedovoljno iskorištena gastronomska ponuda vezana uz zaštićenu poljoprivrednu proizvodnju i preradu • Neiskorištene mogućnosti razvoja ruralnog turizma temeljenog na prirodnim resursima, kulturno-povijesnoj baštini, sportskoj rekreaciji, lokalnoj gastronomiji, prodaji proizvoda na kućnom pragu • Nedovoljna obrazovanost poljoprivrednih proizvođača, općenito nizak stupanj obrazovanosti stanovnika (većinom srednja stručna sprema), posebno nezaposlenih - najugroženije žene i mladi • Nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura • Nedovoljno smještajnih kapaciteta • Nedovoljna pokrivenost širokopojasnim internetom nekoliko naselja • Nedostatak kadrova za razvoj i implementaciju projekata • Civilne udruge ovisne o financijskim sredstvima JLS
PRILIKE	PRIJETNJE
• Područje Parka prirode Lonjsko polje iskoristiti u svrhu edukativnog i ekološkog turizma s područja BPŽ • ESI fondovi – posebno program RR s naglaskom na Mjeru 19 • Nacionalne mjere razvoja poduzetništva te EE/OIE • Unaprjeđenje prometne infrastrukture • Izgradnja komunalne infrastrukture • Izgradnja i opremanje društvene infrastrukture	• Ograničena financijska sredstva JLS • Visoka financijska ulaganja u prometnu i komunalnu infrastrukturu • Nedovoljno brzo pokretanje procesa razvoja ruralnih sredina – sporost nadležne administracije s javno-pravnim ovlastima • Provedbeni regulatorni okvir provedbe ESI fondova (OP-i) s naglaskom na PRR, posebno Mjere 19 ne omogućuje adekvatno rješavanje definiranih

• Unaprijediti sustav za socijalno ugrožene osobe obzirom na porast brojki u većem dijelu područja LAG-a i prilagoditi ga potrebama stanovništva diversifikacijom socijalnih usluga • Izgradnja domova i ulaganja u pružanje usluga za starije i nemoćne osobe • Edukacija organizacija civilnog društva o mogućnostima korištenja sredstava fondova • Jačanje sustava cjeloživotnog obrazovanja • Nacionalne mjere razvoja turizma i turističke infrastrukture te marketinških aktivnosti • Poticanje i promicanje razvoja ekološke poljoprivrede i novih tehnologija vezanih za energiju i očuvanje okoliša • Ulaganja u hidromelioraciju poljoprivrednih površina • Provođenje edukativnih seminara i radionica o održivom razvoju i zaštiti okoliša • Poticanje mladih poljoprivrednika i poduzetnika, ali i žena poduzetnica kroz zapošljavanje i samozapošljavanje • Jačanje postojećih i razvoj novih tradicijskih i zaštićenih proizvoda područja • Rast interesa turističkih emitivnih tržišta za zaštićena područja posebno područja mreže NATURA 2000, te kulturno-povijesne baštine i općenito selektivnih oblika turizma i smještaja u tradicijskim objektima i na ruralnim područjima (Strategija razvoja turizma RH, razvoj zelenog turizma) • Razvoj selektivnih oblika turizma (lovni, ribolovni, sportsko-rekreacijski) • Prenamjena poljoprivrednih aerodroma u sportske i turističke aerodrome • Privlačenje mladih osoba na područje LAG-a i poticanje na ostanak i zasnivanje obitelji na području LAG-a	problema na području LAG-a • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi i zemljišne knjige • Nedostatak odgovarajućih obrazovnih institucija • Stagnacija i pad gospodarske aktivnosti • Česte promjene zakonske regulative • Smanjenje financijskih potpora centralne države • Preskupa financijska sredstva za predfinanciranje i sufinanciranje razvojnih projekata mikro i malog poduzetništva • Nepoznat plan nacionalnih poticajnih mjera u sustavu višegodišnjeg planiranja • Centralizacija u regionalnim i nacionalnim središtima upravljanja • Depopulacija i starenje stanovništva u ruralnim područjima, odlazak mladog i obrazovanog stanovništva u cijeloj regiji • Devastacija prirodne i kulturne baštine • Nedostatak koordinacije između programa i aktivnosti u ruralnim prostorima • Financijska nestabilnost organizacija civilnog društva

4. Opis ciljeva LRS te integriranog i inovativnog karaktera LRS uključujući jasne i mjerljive pokazatelje za izlazne pokazatelje ili rezultate

4.1 Vizija, ciljevi i prioriteti razvoja LAG-a „Zapadna Slavonija“

Razvojna vizija LAG-a „Zapadna Slavonija“ zasniva se na nalazima osnovne analize (značajki područja) i SWOT analize te prepoznatih razvojnih mogućnosti ali i ograničenja. Dugoročna razvojna vizija područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ ujedno je usklađena prvenstveno s ciljevima LEDAER-a i međusektorskim ciljevima kojima se želi doprinijeti svim fokus područjima zajedničke politike ruralnog razvoja Europe kao i provedbi Mjere 19 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. U definiranju vizije i strateških razvojnih ciljeva lokalne razvojne strategije posebno se naglasila potreba održivog upravljanja razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva, te valorizacija i očuvanje prirodnih resursa i kulturno-tradicijskog nasljeđa. U konačnici, razmišlja se o inovativnom pristupu lokalnom razvoju putem angažiranja i poticanja poduzetničkih aktivnosti ljudskih resursa odnosno, razvoja ljudskog kapitala u smislu jačanja lokalne zajednice.

Uz navedeno, pri planiranju strateških ciljeva, skupština LAG-a i šira zajednica vodili su se osmišljavanjem kako, u okviru usko zadanih okvira raspoloživih tipova operacija za provedbu strategije, postići:

- održivo korištenje razvojnih potencijala aktiviranjem ljudskih i svih drugih razvojnih resursa (posebno nezaposlenog radno aktivnog stanovništva);
- potaknuti razvojne dionike na jačanje gospodarskog razvoja i stvaranje radnih mjesta uvođenjem novih metoda i tehnologija koje su prihvatljive za okoliš;
- smanjiti depopulaciju područja, posebno odseljavanje mladih, i trend starenja stanovnika te
- razvojem međusektorske i međugeneracijske suradnje omogućiti zaustavljanje negativnih razvojnih trendova i pomoći razvoju područja LAG-a.

Izrada i osmišljavanje strateških ciljeva vodilo se prvenstveno maksimalnim doprinosom prioritetima (i pripadajućim fokus, žarišnim, područjima) **Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.**⁵, a to su slijedeći:

1. poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima (razvoj baza podataka u ruralnim područjima; jačanje veza između poljoprivrede, šumarstva i znanstvenog sektora) (*LRS indirektno doprinosi ovom prioritetu djelovanjem LAG-a kroz operacije 2.2.1 i 2.2.2 a koje su sukladne podmjerama 19.3 i 19.4, mjere 19*)
2. jačanje održivosti i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede, promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija te davanje potpore održivom upravljanju šumama;
3. promicanje organizacije prehrambenog lanca, dobrobiti životinja i upravljanja rizicima u poljoprivrednom sektoru;
4. obnavljanje, očuvanje i jačanje poljoprivrednih i šumskih ekosustava (bioraznolikost, voda, tlo);
5. promicanje učinkovitog korištenja resursa (vode i energije) i davanje potpore prelasku na gospodarstvo s niskom emisijom ugljika (korištenjem obnovljive

⁵ Izvor: Program ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

energije, smanjenjem emisija stakleničkih plinova, očuvanjem i pohranjivanjem ugljika);

6. promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj (jednostavnije otvaranje radnih mjesta, promicanje lokalnog razvoja, pojačana dostupnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija),

a doprinosom prioritetima maksimizira se doprinos horizontalnim ciljevima **Zajedničke poljoprivredne politike Hrvatske⁶ i Europske unije do 2020:**

1. poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju
2. osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora
3. postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.

Uzimajući u obzir navedeno, članovi LAG-a „Zapadna Slavonija“ i šira zajednica smatrali su kako je dosadašnja razvojna vizija LAG-a u potpunosti usklađena sa smjernicama za izradu i provedbu lokalne razvojne strategije do 2020-te godine i jasno navodi smjer njezine realizacije:

LAG „Zapadna Slavonija“ je ruralno područje sa konkurentnim i održivim gospodarstvom, čistom i nezagađenom prirodom i prepoznatljivim kulturnim identitetom. LAG svoj napredak temelji na zajedništvu i aktivnim sudjelovanjem svakog građanina u životu zajednice.

U osmišljavanju i integraciji mjera odnosno aktivnosti i tipova operacija za njihovu provedbu a time i postizanje razvojnih ciljeva LRS, LAG se prioritarno vodio implementacijom načela LEADER-a/CLLD-a za razdoblje 2014.-2020. odnosno maksimalnim doprinosom definiranih **ciljeva primjene LEADER pristupa u RH u razdoblju 2014. - 2020.⁷:**

1. promicanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva;
2. unapređenje i promicanje politike ruralnog razvoja;
3. podizanje svijesti o pristupu odozdo prema gore i važnosti definiranja lokalne strategije razvoja;
4. povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva;
5. poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, uključujući i dobrobit;
6. stvaranje novih, održivih mogućnosti zarade;
7. očuvanje i stvaranje novih radnih mjesta;
8. diversifikacija gospodarskih aktivnosti.

Za realizaciju vizije, a temeljem dugotrajnih konzultacijskih procesa kako sa članovima tako i sa širom javnosti, LAG „Zapadna Slavonija“ odlučio se za nekoliko prioritarnih, glavnih **razvojnih tema odnosno općih ciljeva LRS**, a to su prvenstveno:

- Povezivanje tradicije i inovativnosti u razvoju novih proizvoda i usluga kojima se planira doprinijeti povećanju svijesti stanovništva i razvojnih dionika o značaju nasljeđa
- Razvijati proizvodnu, turističku i rekreacijsku ponudu zasnovanu na održivom korištenju kulturno-povijesne, tradicijske i prirodne baštine
- Razvijati međusektorsko i strukovno povezivanje u razvoju proizvoda i usluga te razvijati prateću društvenu i komunalnu infrastrukturu koje će omogućiti povećanje kvalitete života stanovnika i ubrzati gospodarski razvoj

⁶ Izvor: Zakon o poljoprivredi (NN30/15)

⁷ Izvor Program ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

Opći ciljevi LRS ostvaruju se putem specifičnih ciljeva odnosno strateških razvojnih ciljeva LAG-a do 2020-te godine:

1. Razvoj ruralnog gospodarstva na održiv način u svrhu jačanja prepoznatljivosti LAG-a na nacionalnoj i međunarodnoj razini
2. Razvoj kvalitete života jačanjem potporne infrastrukture i kohezije lokalnih razvojnih dionika unutar i izvan područja LAG-a

Vodeći se svim navedenim smjernicama, LAG „Zapadna Slavonija“, metodom odozdo prema gore, definirao je prioritetne tipove operacija i mjere koji su doveli do definiranja strateških (specifičnih) ciljeva, shematski sažeto prikazano:

Prioritetni tipovi operacija u programskom razdoblju 2014.-2020.	Prioritetne Mjere u programskom razdoblju 2014.-2020.	Strateški razvojni ciljevi LAG-a u programskom razdoblju 2014.-2020.
TO1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	M1.1 Potpora razvoju konkurentne poljoprivrede i šumarstva	SC1 Razvoj ruralnog gospodarstva na održiv način u svrhu jačanja prepoznatljivosti LAG-a na nacionalnoj i međunarodnoj razini
TO1.1.2 Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš		
TO1.1.3 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima		
TO 1.1.4 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava		
TO 1.1.5 Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva		
TO 1.2.1 Neproizvodna ulaganja vezana za očuvanje okoliša	M1.2 Potpora razvoju diversifikacije djelatnosti na području LAG-a	
TO 1.2.2 Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima		
TO2.1.1 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	M2.1 Potpora razvoju rekreacijske i opće društvene infrastrukture	SC2 Razvoj kvalitete života jačanjem potporne infrastrukture i kohezije lokalnih razvojnih dionika unutar i izvan područja LAG-a
TO2.1.2 Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo		
TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	M2.2 Potpora lokalnom razvoju vođenom lokalnom zajednicom (CLLD)	
TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za		

provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije		
---	--	--

4.2 Ciljevi, mjere i tipovi operacija LRS za područja LAG-a temeljeni na mogućnostima PRR 2014 – 2020

Strateški cilj 1	Razvoj ruralnog gospodarstva na održiv način u svrhu jačanja prepoznatljivosti LAG-a na nacionalnoj i međunarodnoj razini
Obrazloženje cilja Analiza stanja te razvojnih potreba i potencijala područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ ukazala je na činjenicu kako je osnovni razvojni potencijal područja poljoprivredni sektor ali i prerada drveta. Područje LAG-a ima velike poljoprivredne i šumske površine (32,24% površine) koje su tradicionalno bile glavni resurs za razvoj gospodarstva. Također, poljoprivredni razvojni resurs relativno je neiskorišten jer se u sustavu poljoprivrednih poticaja vodi samo 48,55% poljoprivrednih površina. LAG je područje diversificirane poljoprivredne proizvodnje koja se zasniva i na njegovoj krajobraznoj raznolikosti, a što je razvidno i iz činjenice velike usitnjenosti poljoprivrednih površina (51,75% PG-a obrađuje površine manje od 3 ha). Cijelo područje ima sve prirodne preduvjete za razvoj ratarstva no više u svrhu proizvodnje stočne hrane, dok su mu, radi blage brdovitosti, daleko veće prednosti u razvoju voćarstva. Ovo je i tradicionalno stočarski kraj, no broj stoke se smanjuje iz godine u godinu, posebno goveda i svinja. Također, radi velikih šumskih površina područje LAG-a je tradicionalno imalo razvijen uzgoj šuma i preradu drveta. Prostor LAG-a bio je pogođen ratnim događanjima koja su negativno utjecala na gospodarski razvoj što je razvidno iz gospodarskih trendova ali i iz populacijske slike koju karakterizira odseljavanje i starenje stanovništva (npr. samo 9,33% nositelja PG-a je mlađe od 40 godina), posebno u ruralnim naseljima. Poljoprivreda sve više postaje sekundarna djelatnost te uz turizam, počinje stvarati dodatne a ne primarne prihode. Aktivnostima unutar ovog cilja želi se doprinijeti revitalizaciji poljoprivrede i tradicionalne prerade drveta, a posebno omogućiti opstanak mladih u seoskim sredinama.	
Očekivani rezultati	• Povećanje zaposlenosti u poljoprivredi, šumarstvu i s njima povezanim prerađivačkim djelatnostima za 6 zaposlenih • Povećanje broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EPFRR kroz PRR 2014.-2020.) za 112 projekata • Povećanje ulaganja u restrukturiranje i/ili modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava za 150.000,00 EUR • Povećanje broja stoke (min. 80 grla) i korištenih poljoprivrednih površina za 100 ha u sustavu smanjenja utjecaja na emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka • Povećanje površina poljoprivrednog zemljišta za 50 za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili krajobrazi • Povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama za 15 PG-a • Razvoj 11 malih poljoprivrednih gospodarstava

	Povećanje ulaganja ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u preradi drveta za 50.000,00 EUR					
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 65,71% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (648.000,00EUR) Ukupno SC1: 50,07% (648.000,00 EUR) ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)					
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF						
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020			Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020		
648.000,00 EUR	112			6		
Izvor informacija	Izvješća APPRRR i Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“					
Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.						
Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	Sukladnost s Mjerom PRR		Broj i naziv tipa operacije (TO) za provedbu Mjere		Sukladnost s tipom operacije iz PRR	
M1.1 Potpora razvoju konkurentne poljoprivrede i šumarstva	4		TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava		4.1.1	
	4		TO1.1.2 Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš		4.1.2	
	4		TO 1.1.3 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima		4.2.1	
	6		TO 1.1.4 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava		6.3.1	
	8		TO 1.1.5 Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva		8.6.2	
M1.2 Potpora razvoju diversifikacije djelatnosti na području LAG-a	4		TO 1.2.1 Neproizvodna ulaganja vezana za očuvanje okoliša		4.4.1	
	6		TO 1.2.2 Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima		6.4.1	
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR	2		3	4	5	6
	2A	2C	3A	4A	5D	6A
Prioritetna Mjera	Potpora razvoju konkurentne poljoprivrede i šumarstva					

(aktivnost) 1.1							
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)							
Putem ove Mjere i pratećih tipova operacija za njezinu provedbu LAG će sufinancirati ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava te smanjio utjecaj klimatskih promjena i povećala njihova konkurentnost. Naime, na području LAG-a opstojnost poljoprivredne proizvodnje je upitna, većinom se njom bave osobe treće životne dobi (33,48% nositelja PG starije je od 65 godina, 11,85% nositelja starije od 60 godina) što ukazuje na neodrživost poljoprivrede u budućnosti. LAG će usmjeriti svoje aktivnosti na jačanje proizvodnje ali i na poticanje bavljenja poljoprivredom mlađe populacije. Kako se poljoprivreda u LAG-u zasniva većinom na malim PG-ima, LAG će posebno usmjeriti operacije prema njihovom jačanju i održivosti. Područje LAG-a obiluje vrijednim šumskim područjima a predindustrijska prerada drveta tradicijska je djelatnost kraja. Ulaganja u preradu drveta omogućiti će revitalizaciju i jačanje ove tradicijske djelatnosti u LAG-u „Zapadna Slavonija“.							
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.1	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“, Razvojna agencija Brodsko-posavske županije (CTR d.o.o.) i druge potporne organizacije i ustanove u javnom vlasništvu, privatne konzultantske tvrtke i organizacije koje će pružiti potporu ciljanim skupinama odnosno korisnicima – nositeljima projekata						
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	30	12	20	5
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	25,35%	13,69%	11,15%	5,07%
Prioritetna Mjera (aktivnost) 1.2	Potpora razvoju diversifikacije djelatnosti na području LAG-a						
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)							
Cijelo područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ nema vidljiv identitet i prepoznatljivost odnosno ne koristi svoje komparativne prednosti. Uzrok tomu leži kako u općem slabijem gospodarskom razvoju, tako i u starenju stanovništva ali i odlasku mladih u urbana područja s većim razvojnim mogućnostima. 24,72% površine LAG-a je u mreži NATURA 2000, stoga će njegove aktivnosti biti usmjerene i očuvanju biološke raznolikosti ali i revitalizaciji antropogene raznolikosti krajolika. Isto tako, operacije unutar ove mjere biti će usmjerene i na diversifikaciju djelatnosti poljoprivrednih gospodarstava te na neproizvodna ulaganja kako bi im povećao dohodovnu održivost te stvaranje novih radnih mjesta. LAG će ujedno stvoriti raznoliku ponudu proizvoda i usluga putem kojih će i cijelo područje postati prepoznatljivo na nacionalnoj i međunarodnoj razini.							
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.2	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“, Razvojna agencija Brodsko-posavske županije (CTR d.o.o.) i druge potporne organizacije i ustanove u javnom vlasništvu, privatne konzultantske tvrtke i organizacije koje će pružiti potporu ciljanim skupinama odnosno korisnicima – nositeljima projekata						
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	0	17	18	10
Predviđena financijska	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.

alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% 19.2)	N/A	N/A	0	0	4,21%	4,55%	1,69%
Napomena:	Detaljna razrada strateškog cilja te prioriternih mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija, pripadajućim indikatorima mjerenja rezultata (result indicators) i isporuka (output indicators, ciljanim korisnicima i kriterijima prihvatljivosti) nalazi se u Dodatku 3.i Dodatku 5. te u poglavlju 7.						

Strateški cilj 2	Razvoj kvalitete života jačanjem potporne infrastrukture i kohezije lokalnih razvojnih dionika unutar i izvan područja LAG-a
Obrazloženje cilja Područje LAG-a obiluje vrijednim šumskim i drugim područjima od kojih je velik prostor u području mreže NATURA 2000. Upravo te vrijedne resurse, realizacijom operacija unutar ove mjere, LAG planira iskoristiti ove komparativne prednosti razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti na PG-ima kako bi im omogućio dugoročnu održivost. Rekonstrukcijom i izgradnjom male infrastrukture u ruralnim područjima stvaraju se preduvjeti za poticanje društveno-gospodarskog rasta i zaustavljanje negativnog depopulacijskog trenda. Udaljenosti od gospodarskih središta i usluga s ograničenim lokalnim sadržajima stvaraju dodatne izazove. Ulaganja putem ovih mjera imaju za cilj ublažiti neke od tih poteškoća osobito nedostatak pristupa uslugama i infrastrukturi, kao što su ulaganja razvoj kulturnih, sportskih sadržaja i sadržaja za slobodno vrijeme.	
Očekivani rezultati	• Povećanje broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EPFRR kroz PRR 2014.-2020.) za 32 projekta • Porast zaposlenosti putem projekata kojima je dodijeljena potpora iz PRR 2014.-2020. za 2 zaposlena • Povećanje za 20 ha šuma / drugih šumskih područja na kojima se podupire očuvanje biološke raznolikosti • 40% ruralnog stanovništva ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura financiranih iz PRR 2014.-2020. putem Mjere 19 • Jačanje veza između LAG-ova i različitih razvojnih dionika ruralnih područja razvojem implementacijom projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini putem 2 projekta suradnje • Jačanje upravljačkih sposobnosti organizacija koje pružaju potporu razvoju ruralnog područja putem provedbe min. 15 aktivnosti usmjerenih poticanju općeg lokalnog razvoja, u koje je uključeno min. 150 sudionika • Razvoj društvene uključenosti, smanjenja siromaštva, diverzifikacije, malog poduzetništva i kreiranje radnih mjesta jačanjem animacije stanovništva i sustava cjeloživotnog učenja te stjecanja znanja i vještina putem provedbe min. 31 animacijsko-edukacijskih aktivnosti

		koje uključuju min. 310 sudionika						
Predviđena financijska alokacija do 2023		➤ 34,29% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (338.000,00 EUR) ➤ 100% (koji čini 5% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.3 (49.000,00 EUR) ➤ 100% (koji čini 15% podmjere 19.3 + 25% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.4 (258.825,00 EUR) Ukupno SC2: 49,93% (646.125,00 EUR) ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF								
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjera 19.2/19.3 i 19.4 PRR 2014-2020 (javni rashodi)		Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2/19.3 PRR 2014-2020			Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.4 PRR 2014-2020			
646.125,00 EUR		32			2			
Izvor informacija		Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“						
Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.								
Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)		Sukladnost s Mjerom PRR	Broj i naziv tipa operacije za provedbu Mjere			Sukladnost s tipom operacije iz PRR		
M 2.1 Potpora razvoju rekreacijske i opće društvene infrastrukture		8	TO2.1.1 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture			8.5.2		
		7	TO2.1.2 Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu			7.4.1		
M2.2 Potpora lokalnom razvoju vođenom lokalnom zajednicom (CLLD)		19	TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a			19.3.1/19.3.2		
		19	TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije			19.4		
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR		1			4		6	
		1A	1B	1C	4A		6A	6B
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1		Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“, Razvojna agencija Brodsko-posavske županije (CTR d.o.o.) i druge potporne organizacije i ustanove u javnom vlasništvu, privatne konzultantske tvrtke i organizacije koje će pružiti potporu ciljanim skupinama odnosno korisnicima – nositeljima projekata						
Prioritetna Mjera (aktivnost) 2.1		Potpora razvoju rekreacijske i opće društvene infrastrukture						

Obrazloženje Mjere (aktivnosti)							
Obzirom na velike površine (30.720,87 ha šuma, 32,24% površine LAG-a) od kojih se procjenjuje da je 27,67 % u privatnom vlasništvu, te visoku vrijednost šuma LAG namjerava operacije unutar ove mjere usmjeriti na podizanje njihove rekreacijske vrijednosti kojima se direktno utječe na povećanje opće korisne funkcije šuma, a kojima će ujedno povećati njihovu gospodarsku vrijednost. Projekti unutar ove operacije učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti. Nadalje, realizacija tih projekata istaknut će specifične dijelove šumskih ekosustava ili područja od posebnog značaja. Operacija pridonosi povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju biološke raznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000 (20 732,41 ha ili 24,72%. u LAG-u). Cilj provedbe operacija u okviru ove mjere je poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim sredinama, doprinos atraktivnosti sela i njegovom razvojnom potencijalu za druge aktivnosti te poticanje rasta i društveno - ekonomske održivosti. Također, ova mjera omogućiti će ulaganja u povećanje kvalitete života stanovnika razvojem opće društvene i rekreacijske infrastrukture u malim ruralnim naseljima za koju matične jedinice lokalne samouprave, radi malih izvornih prihoda, ne mogu naći sredstva u svojim proračunima. Ova mjera je direktno povezana s mjerom 2 cilja 1 jer predstavlja direktnu nadopunu posebno aktivnostima vezanim uz nepoljoprivredna ulaganja na poljoprivrednim gospodarstvima te turizam.							
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“, Razvojna agencija Brodsko-posavske županije (CTR d.o.o.) i druge potporne organizacije i ustanove u javnom vlasništvu, privatne konzultantske tvrtke i organizacije koje će pružiti potporu ciljanim skupinama odnosno korisnicima – nositeljima projekata						
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020.(i broj projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	10	10	5	5	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	17,78%	11,43%	2,54%	2,54%	0
Prioritetna Mjera (aktivnost) 2.2	Potpora lokalnom razvoju vođenom lokalnom zajednicom (CLLD)						
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)							
Lokalni razvoj temelji se na uvođenju i sudjelovanju lokalnih dionika u lokalnom razvoju koji najbolje mogu odrediti svoje prioritete te odlučiti kako ih učinkovito provoditi. LAG predstavlja partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora koji zajednički rade na poboljšanju uvjeta života na području LAG-a. Nužno je konstantno educirati stanovnike područja LAG-a o novim modelima i mogućnostima rasta i razvoja te jačanja kvalitete života, te istodobno ispitivati njihove potrebe i viđenje razvoja kako bi se realno stanje odrazilo kroz kvalitetno strukturiranu strategiju razvoja LAG-a. Aktivnosti operacija ove mjere su izuzetno važne jer je jedna od ključnih uloga LAG-a aktivirati velik broj nezaposlenih u radno aktivnom stanovništvu (18,40%). Članove LAG-a i zaposlenike LAG-a potrebno je dodatno usavršavati kako bi mogli djelovati kao animatori u zajednici, ali i kako bi na kvalitetan način mogli osluškivati potrebe zajednice i osmišljavati kvalitetne odgovore na potrebe zajednice. Kvaliteta i iskustvo udruga LAG-a Zapadna Slavonija omogućuje poticanje daljnjeg socio-ekonomskog razvoja područja, a							

njihovim povezivanjem s gospodarskim sektorom stvara se jaka multisektorska razvojna platforma. Raznolika ponuda dodatnih oblika obrazovanja stanovništva omogućuje njihovo daljnje jačanje. LAG će provedbom ove mjere stvoriti i kvalitetne veze za provedbu transnacionalnih projekata u kojima se razmjenjuju stavovi, iskustva i primjeri dobre prakse u razvoju poljoprivrede i nepoljoprivrednih djelatnosti. Bogatstvo kulture, prirodnih vrijednosti i očuvanost krajolika dobra su osnova za stvaranje dodatne turističke ponude ili razvoj drugih nepoljoprivrednih djelatnosti na području LAG-a Zapadna Slavonija, a oblikovano i temeljeno na primjerima dobre prakse kroz međuteritorijalne i transnacionalne projekte.							
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.2	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“, projektni partneri u projektima suradnje						
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata.) - 2 realizirana projekta suradnje (19.3)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	2 (19.3.1)	2 (19.3.2)	0	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% za 19.3)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	20% (19.3.1)	80% (19.3.2)	0	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% za 19.4)	N/A	N/A	4%	24%	24%	24%	24%
Napomena:	Detaljna razrada strateškog cilja te prioriternih mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija, pripadajućim indikatorima mjerenja rezultata (result indicators) i isporuka (output indicators, ciljanim korisnicima i kriterijima prihvatljivosti) nalazi se u Dodatku 4.i Dodatku 5. te u poglavlju 7.						

4.3 Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti

Detaljan opis Mjera, definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti, kako je navedeno u prethodnom poglavlju u dijelu Napomena, nalazi se u Dodacima 3.,4., i 5.

4.4 Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekata suradnje

Suradnja uključuje razmjenu dostignuća, iskustava i znanja između LAG-ova u drugih lokalnih razvojnih dionika ruralnih područja unutar EU. Ono se također odnosi na transfer dobre prakse, diseminaciju inovativnosti i razvijanje na temelju znanja stečenog na lokalnom ruralnom razvoju. LAG će djelovati unutar 2 oblika suradnje – institucionalnim umrežavanjem putem mreža LAG-ova na razini RH, putem Nacionalne mreže za ruralni razvoj, ali i putem ELARD-a (EU LEADER mreže) te ENRD-a (provedba u okviru TO 2.2.2); te umrežavanjem putem projektne suradnje LEADER grupa provedbom zajedničkih projekata sa drugim LAG-om, ili sa grupom koja ima strateški pristup ruralnom razvoju u drugoj regiji, državi članici, ili čak u nekoj trećoj zemlji. Projekti suradnje koji će se provoditi putem projekata suradnje (tip operacije 2.2.1) nisu samo jednostavno izmjenjivanje iskustava, već oni moraju uključivati konkretne zajedničke projekte idealno vođene unutar zajedničke strukture.

Dva su oblika suradnje koji se provode u okviru provedbe LRS: međuregionalna suradnja koja obilježava suradnju između različitih ruralnih područja unutar država članica ili između LEADER grupa, i također je otvorena za ostale lokalne grupe koje koriste sličan participativan pristup; i transnacionalna suradnja obilježava suradnju između LEADER grupa iz najmanje dvije države članice, ili suradnju sa grupama iz trećih država koje prate sličan pristup.

LAG „Zapadna Slavonija“ planira umrežavanje sa LAG-ovima na području RH i EU na temama:

Tematsko područje projekta suradnje 1:

Cilj projekta prvog tematskog područja je jačanjem razvojnih dionika LAG-a „Zapadna Slavonija“, u suradnji s drugim LAG-ovima, omogućiti stvaranje dodane vrijednosti i povećanja dohodka iz poljoprivrede i drvne prerade razvojem uspostave proizvodno-distribucijskih lanaca koji omogućuju stvaranje inovativnih tehnoloških procesa i udruženja (proizvođačke grupe/klasteri...). Svrha ove teme suradnje je razvoj novih nacionalnih proizvoda koji su proizvedeni u RH, od sirovine do krajnjeg proizvoda, te efikasniji marketing i promocija proizvoda, posebno na razvijenijim distribucijskim tržištima poput Jadranske regije.

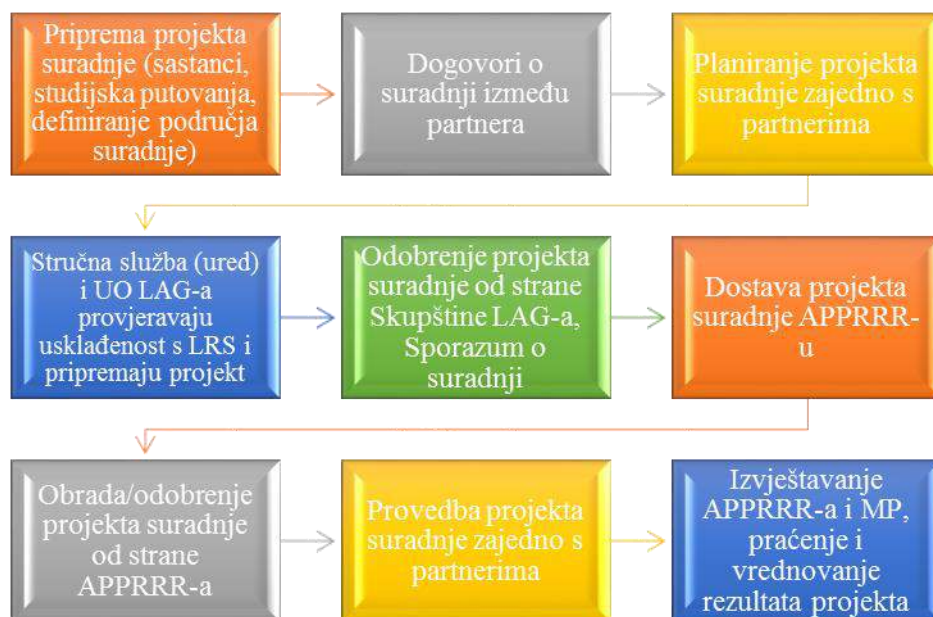
Ovim projektom najviše se doprinosi ostvarenju cilja 1, mjeri 1.1, tipovima operacija 1.1.1, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5. dok se naglaskom na postizanje međusektorskih ciljeva LEADER/CLLD programa, koji će biti naglašeni u provedbi aktivnosti, dodatno daje potpora realizaciji tipova operacije 1.1.2.

Tematsko područje projekta suradnje 2:

Cilj drugog tematskog područja suradnje je jačanje lokalnih razvojnih dionika u implementaciji metoda i tehnologija za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima, s posebnim naglaskom na razvoj selektivnih oblika ruralnog turizma temeljenog na održivg korištenju razvojne resursne osnove, a na smjernicama tradicijske baštine/načina života, izvan i u prostorima ekološke mreže NATURA 2000.

Ovim projektom najviše se doprinosi ostvarenju cilja 2, mjeri 1.2, tipu operacije 1.2.2 te, posredno, 1.1.2, dodatno se doprinosi ostvarenju cilja 2, mjeri 2.1, tipu operacije 2.1.1., posebno naglaskom na doprinose međusektorskim ciljevima LEADER/CLLD programa kao horizontalnim načelima koje će se naglašeno implementirati u sve aktivnosti.

Navedene teme definirane su nalazima analize stanja i SWOT analize te identifikacije potreba i mogućnosti za daljnji razvoj. Povezivanje, sinergijsko djelovanje u razvojnim procesima, razmjena znanja i iskustava od ključne su važnosti. Integracija i inovativnost okosnica su osmišljavanja projekata suradnje. LAG planira provedbu 2 projekata suradnje – 1 na nacionalnoj, 2. na međunarodnoj razini. Odluku o ulasku u projekt suradnje, kroz detaljno elaboriranje i prikazivanje rezultata implementacije, moraju podržati članovi Skupštine, a konačno ga odobrava APPRRR. Upravni odbor će direktno sudjelovati u pripremi projekta suradnje, osiguravajući kvalitetni obuhvat i visoku razinu kvalitete predmetnog projekta. Prilikom ulaska u projekte suradnje, obavezno je potpisivanje Sporazuma o suradnji sa odabranim LAG-om, u kojemu se jasno navode zadaci, prava i obaveze svakog od partnera. Shema načina izrade i provedbe projekata suradnje je:

4.5 Inovativan i integrirani karakter Strategije

LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“ izrađena je putem provedbe metodologije *odozdo prema gore* i strukturirana je na način međusobne sukladnosti svakog od ciljeva, pripadajućih mjera (aktivnosti) te provedbenih tipova operacija, što je razvidno kroz kumulativne doprinose prioritetima i fokus područjima PRR. Ujedno, LRS je posvećena maksimizaciji doprinosa horizontalnim, međusektorskim ciljevima – poticanju inovacija s posebnim naglaskom na očuvanje okoliša te prilagodbu i ublažavanje utjecaja klimatskih promjena. Horizontalni, međusektorski, ciljevi ugrađeni su u cijelu LRS i putem kriterija za odabir projekata. Integrirani i višesektorski razvoj područja LAG-a postiže se kombinacijom tipova operacija kojima se planira provoditi LRS, a koje imaju pozitivan korelacijski odnos. Posebna integracija je vidljiva u projektima suradnje u kojima jedna tema doprinosi integralno oba cilja, nekoliko mjera i tipova operacija, dok će u aktivnostima provedbe cijelo vrijeme biti isticali doprinosi horizontalnim ciljevima i načelima LEDAER/CLLD programa.

Inovativan karakter Strategije

Sve aktivnosti koje su se provodile na području LAG-a tijekom izrade LRS imale su inovativan karakter jačanjem svijesti dionika o jačanju lokalne demokracije, uključivanju u rad zajednice te primjenu načela decentralizirane provedbe LRS. Rasla je svijest lokalnih razvojnih dionika o činjenici kako su sami odgovorni za odabir i provedbu projekata prioriteta za zajednički razvoj svog lokalnog područja odnosno svoje lokalne zajednice (SC2). Sve koje se potiču ne smiju imati štetan utjecaj na okoliš. Aktivnosti SC 1 zasnivaju se na analizi značajki područja, odnosno analizi razvojnih mogućnosti, komparativnih prednosti te mogućih ograničenja. Odabrani tipovi operacija u funkciji su daljnjeg jačanja ključnih razvojnih sektora – poljoprivrede, drvoprerade i šumarstva te nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima, poput turizma, za čije jačanje postoji razvojna osnova odnosno potencijal, potičući očuvanje prirodne i kulturne baštine. Svim operacijama odnosno provedbenim aktivnostima potiče se primjena inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i prerađivačkim djelatnostima naslonjenim na ove sektore, posebno kroz pružanje mogućnosti sufinanciranja nabave novih tehnologija te primjene novih proizvodno-prerađivačkih metoda, na troškovno učinkovit način koji osigurava gospodarsku održivost razvojnih dionika. Nabava moderne

tehnologije doprinijet će razvoju konkurentnijeg poljoprivrednog, šumarskog i drvoprerađivačkog sektora. Putem SC 2 razvoj područja LAG-a usmjerava se na pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, kroz ulaganja u društvenu i rekreacijsku infrastrukturu koje će učiniti turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, te posjetiteljima, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti ali i povećati svijest lokalnih stanovnika o vrijednosti svog područja. SC 2 potiče razmjenu informacija te stjecanje novih znanja i vještina, naglasak će uvijek biti dan uvođenju novih metoda i tehnologija, ali posebno će se vrednovati inovativne ideje revitalizacije tradicijske baštine u svrhu jačanja gospodarskog razvoja i opće kvalitete života temeljene na očuvanju baštine i jačanju lokalnog identiteta. Tematska područja suradnje kojima se LAG planira baviti orijentirana su upravo na socijalnu inkluziju i inovativne pristupe u rješavanju problema ranjivih skupina društva (s naglaskom na mlade i žene). Razvidno je kroz kriterije odabira projekata kako je LAG stavio velik naglasak upravo na primjenu inovacija u svim projektima koji se planiraju realizirati putem provedbe LRS.

Zaštita okoliša

Očuvanje visoko vrijedno prirodnog područja LAG-a „Zapadna Slavonija“, s velikim prostorima u mreži NATURA 2000, LAG će, aktivnostima unutar SC1/SC2, kroz ulaganja koja su okolišno prihvatljiva i održiva, imati pozitivan utjecaj na okoliš i uvođenje tehnologija i procesa koji omogućuju opće poboljšanje okoliša te biološke raznolikosti. LAG će informirati i animirati sve lokalne razvojne dionike, posebno prijavitelje projekata za realizaciju LRS za uporabu tehnologija i zahvata koji koriste materijale koji nisu štetni za okoliš, prihvatljivi su za ljude i okolinu. Isto se odnosi i na razvoj društvene infrastrukture u okviru SC2 u kojoj će se poseban naglasak dati poticanju provedbe postupaka tzv. „zelene nabave“. Poseban naglasak u postizanju očekivanih rezultata SC2 biti će izgradnja svijesti te prijenos znanja i vještina o tehnologijama i metodama koji čuvaju opći okoliš te posebno pridonose poboljšanju bioraznolikosti područja.

Prilagodba i ublažavanje utjecaja klimatskih promjena

Operacijama smanjenja emisija štetnih plinova u stočarskoj proizvodnji koje se predviđaju provedbom LRS (SC1) doprinosi se ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena. Ulaganja u okviru potpora uvođenju novih tehnologija i procesa u poljoprivredi (prvenstveno usmjerenih na restrukturiranje gospodarstva) i šumarstvu te preradi drveta omogućit će lakšu prilagodbu i ublažavanje utjecaja klimatskih promjena unutar ruralnog prostora kroz smanjenje emisije štetnih tvari. Zahvati koji se odnose na očuvanje bioraznolikosti šuma imaju pozitivan utjecaj na klimatske promjene pošto se poboljšavaju općekorisne funkcije šuma, a pri tome se koriste i alati za informiranje stanovništva o vrijednosti šuma i šumskih zajednica (SC1/SC2). Kroz razvoj lokalne infrastrukture unutar (SC2), prednost se daje opremi i zahvatima koji su otporni na klimatske promjene. Poticanjem umrežavanja razvojnih dionika, međusobnog povezivanja za razvoj zajedničke logistike, skladištenja i prijevoza, direktno se smanjuje emisija ugljičnog dioksida u atmosferu. SC2 osigurava da se kroz razvojne mehanizme prijenosa znanja i informacija potiče provedba projekata koji doprinose smanjenju štetnog utjecaja poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene i dodatno educiraju dionici o potrebi ublažavanja klimatskih promjena i utjecaju gospodarskih aktivnosti na klimatske promjene.

4.6 Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima regionalne i nacionalne razine

Usklađenost ciljeva sa prioritetima i fokus područjima (a time i ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike RH i EU) Programa ruralnog razvoja navedena je u poglavlju 4.2, dok je usklađenost mjera i tipova operacija dodatno detaljno prikazana u Dodacima 3., 4.. te poglavlju 7. Nadređeni strateški razvojni dokument županijske razine kojemu direktno doprinosi LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“ je Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije 2011.-2013. (s produžetkom trajanja do 2015.). Doprinos LRS mjeri se putem indikatora isporuka (*outputa*) na razini mjera kojima se kumulativno mjeri ostvarenje rezultata postizanja strateških ciljeva (indikator rezultata).

Shema usklađenosti LRS s relevantnim nadređenim strateškim razvojnim dokumentima RH		
	LRS - SC1/M1.1/M1.2	LRS - SC2/M2.1/M2.2
ZPP (opći ciljevi)	C2: Osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora	
	C1: Poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju	C3: Postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.
Prioritet /Fokus (žarišno) područje PRR	P6/FP-6B	
	P2/FP-2A, 2C; P3/FP-3A; P4/FP-4A; P5/FP-5D; P6/FP-6A	P1/FP1A, 1B, 1C; P4/FP4A; P6/FP-6A, 6B
Strategija razvoja poduzetništva u RH 2013.-2020.	C1 Poboljšanje ekonomske uspješnosti, C4 Poboljšanje poduzetničkih vještina	C1; C2 Poboljšan pristup financiranju C3 Promocija poduzetništva C4 Poboljšanje poduzetničkih vještina C5 Poboljšano poslovno okruženje
Strategija razvoja turizma RH do 2020.	C1 Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja C2 Novo zapošljavanje C3 Investicije C4 Povećanje turističke potrošnje	C3 Investicije C4 Povećanje turističke potrošnje
Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2014.-2020.	C2 Osiguravanje uvjeta za sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba	C1 Osiguravanje uvjeta za uspješnu borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu C3 Uspostavljanje koordiniranog sustava potpore skupinama u

		riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, te sustava praćenja i evaluacije
Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije 2011.-2013.(2015.)	SC 1 Jačanje gospodarstva na način koji vodi značajnom i kontinuiranom povećanju zaposlenosti i kvalitete radnih mjesta SC 2 Zaštita prirode i okoliša kao temelja održivog razvoja i gospodarskih aktivnosti	SC 2; SC 3 Kontinuiran razvoj obrazovnog sustava u skladu s potrebama gospodarstva SC 4 Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje položaja socijalno osjetljivih skupina

4.7 Opis odabira projekata na razini LAG-a

Odabir projekata na razini LAG-a definira se internim proceduralnim aktima LAG-a, a osnova za izradu akata je procedura opisana u ovom poglavlju.

Početna, uvodna, faza obuhvaća definiranje općih uvjeta prihvatljivosti projekata temeljem planirane LRS ali i sukladno definiranoj dokumentaciji i uvjetima APPRRR-a. Ona sadrži definiranje ciljanih korisnika prema aktualnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije iz PRR, detaljan opis tipova operacija, prihvatljivih aktivnosti, uvjeta prihvatljivosti, prihvatljivih i neprihvatljivih troškova, prihvatljivih prijavitelja, iznosa i intenziteta potpore, te kriterije rangiranja. Važno je napomenuti kako su u odnosu na planirano u LRS moguće promjene obzirom na regulatorni okvir provedbe pojedinog Tipa operacije/Podmjere/Mjere nacionalne razine, a sukladno regulatornom okviru provedbe podmjere 19.2.

U slijedećoj fazi, LAG priprema natječajnu dokumentaciju za objavu javnog poziva (natječaja na razini LAG-a) koja obuhvaća pripremu tehničke dokumentacije za objavu javnog poziva, koji će sadržavati:

- rokove podnošenja za nositelje projektnih prijedloga,
- tip operacije za koji se raspisuje natječaj,
- prihvatljive korisnike,
- iznos i intenzitet potpore za dodjelu nositeljima odabranih projektnih prijedloga,
- dokumentaciju za podnošenja projektnih prijedloga i kriterije odabira.

Pripremljeni obrasci objavit će se na mrežnim stranicama LAG-a te svih članova LAG-a kako bi bili što dostupniji u elektronskoj verziji, što predstavlja slijedeću fazu – odnosno **objavu javnog poziva LAG-a za prijavu projektnih prijedloga u okviru provedbe LRS** koji je objavljuje sukladno Planu provedbe LRS i izrađenom Godišnjem akcijskom planu provedbe LRS u tekućoj godini, prethodno usuglašenim s APPRRR. Plan provedbe i godišnji Akcijski plan za javnu objavu, odobrava Skupština LAG-a. Nakon odobrenja, isti će biti objavljen na web stranicama LAG-a. Obzirom na nacionalni regulatorni okvir za provedbu podmjere 19.2 od strane nadležnog tijela - natječaj za dodjelu sredstava za pojedini tip operacije raspisuje se samo ukoliko je APPRRR raspisala najmanje jedan natječaj za tip operacije kojem je sukladan tip operacije LAG-a. Poziv se objavljuje na internetskim stranicama LAG-a te svih članova LAG-a a javnost se izvješćuje preko tiskanih i drugih medija na lokalnoj i regionalnoj razini. Tijekom trajanja otvorenog javnog poziva LAG će organizirati minimalno 3 informativna dana/radionice za potencijalne prijavitelje s jasnim uputama o ispunjavanju obrazaca, ciljem i svrhom prijave projekata. Informativni dani istovremeno su i način javne komunikacije LRS usmjereni

animaciji lokalnih razvojnih dionika u cilju ispunjavanja temeljenih načela LEADER/CLLD-a (animacijsko-informativne aktivnosti). LAG će, ujedno, tijekom trajanja javnog poziva, imati jasno navedene kontakte i vrijeme u kojemu će odgovarati na pisane i usmene upite potencijalnih korisnika, zaključno do 1 dan prije zatvaranja javnog poziva (natječaja LAG-a za provedbu LRS).

Četvrta faza obuhvaća aktivnosti: zaprimanje, ocjenjivanje i odabir projektnih prijedloga. Projektni prijedlozi zaprimaju se putem službene adrese LAG-a na način i u vrijeme kako je definirano Uputama za prijavitelje. Ocjenjivanje projektnih prijedloga provodi se prema unaprijed definiranim i javno dostupnim kriterijima. Ocjenjivanje projektnih prijedloga obuhvaća prvo administrativnu provjeru sukladnosti s traženim uvjetima prihvatljivosti korisnika i ulaganja – nju provodi ured (stručna služba) LAG-a. Ukoliko neki od dokumenata nedostaje ili je nejasan, LAG pisanim putem izvješćuje aplikanta kako ima 5 radnih dana za pisanu dostavu dopune ili objašnjenja. Zatim, ured LAG-a izrađuje izvješće o administrativnoj provjeri, privremenu rang listu temeljem uvjeta i kriterija, te upućuje dokumentaciju na daljnje odlučivanje Upravnom odboru. Upravni odbor provodi procjenu projektnih prijedloga prema izvješću i privremenoj rang listi, te prema dodatnim kriterijima doprinosa dodanoj vrijednosti LRS načelima LEADER/CLLD-a i potrebama LAG-a (dodatni kriteriji navedeni u Dodatku 6.). U slučaju da 2 ili više projektnih prijedloga imaju jednak broj bodova, primjenjuje se načelo prvenstva predaje projektnog prijedloga na natječaj. Svi članovi Upravnog odbora moraju potpisati izjavu o nepristranosti odn. izbjegavanju sukoba interesa. Konačne odluke donose se konsenzusom. Projekt može biti izabran za potporu LAG-a ako ga je odobrilo najmanje 51% članova Upravnog odbora koji imaju pravo glasa pri odlučivanju (*op.a. moguće je da je redovni član Upravnog odbora izuzet od glasanja ako je u potencijalnom sukobu interesa, pa se izuzima iz istog, što se bilježi zapisnikom za sastanka*). Sastanku Upravnog odbora mogu prisustvovati sve zainteresirane osobe i otvoren je za javnost. **Rang lista odobrenih projekata od strane Upravnog odbora objavljuje se na mrežnim stranicama LAG-a.** Ovim postupcima osigurava se transparentnost selekcijskog postupka sukladno Članku 34. Uredbe (EU) br.1030/2013. Nakon objave, počinje teći rok od 7 dana za pisanu mogućnost žalbe korisnika na odluku Upravnog odbora. U slučaju žalbe, ured LAG-a saziva Skupštinu koja provodi konačno odlučivanje o odobrenju ili odbijanju projektnog prijedloga korisnika. Nakon konačnog odobrenja, LAG svu dokumentaciju o procesu odlučivanja dostavlja APPRRR-u u roku od najkasnije 30 dana. Nakon prijave odabiranih projektnih prijedloga APPRRR provodi postupak provjere usklađenosti odabira projekata LAG-a sa LRS. Nakon provedenog postupka, obavještava LAG i nositelja pojedinog projekta (krajnjeg korisnika).

Završna faza obuhvaća prijavu odabranih projektnih prijedloga na natječaj APPRRR-a za provedbu podmjere 19.2. koji se otvara u AGRONET-u (www.aprrr.hr) za provedbu tipa operacije sukladne PRR, na koji se treba javiti krajnji korisnik (nositelj projekta) kojeg je odabrao LAG i potvrdio APPRRR. APPRRR zatim provodi administrativnu provjeru prihvatljivosti odabranog projekta, prema posljednjem objavljenom natječaju na nacionalnoj razini. Nakon provedene administrativne kontrole projektnih prijedloga za koje je APPRRR donijeo odluku o dodjeli sredstava, korisnik pokreće provedbu projekta te, nakon završetka, podnosi zahtjev za isplatu sredstava putem AGRONET aplikacije za potpore. Važno je napomenuti kakoktivnosti provedbe projekata mogu započeti nakon donošenja odluke o dodjeli sredstava od strane APPRRR-a. **Lista potvrđenih i odobrenih projekata od strane APPRRR-a objavljuje se na mrežnim stranicama LAG-a „Zapadna Slavonija“.**

5. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRS

Proces izrade LRS LAG-a započeo je u rujnu 2015. godine i trajao sve do ožujka 2016. godine, a temeljen je na osnovnim načelima LEADER/CLLD pristupa koji je korišten u izradi, a to su: razvoj utemeljen a značajkama područja, definiranim problemima i potrebama te razvojnim potencijalima;

- pristup *odozdo prema gore* jer je u izradu LRS bio uključen širok i raznolik krug razvojnih multisektorskih dionika putem sastanaka partnerstva, javnih konzultacija i sastanaka s pojedinim dionicima tijekom izrade baze projektnih ideja na kojoj se temelji LRS;
- tijekom cijelog postupka izrade LRS partnerstvo je odluke donosilo konsezzusom, nakon provedbe konzultacija, i to jednoglasno, čime se jačalo potšivanje načela jednakih mogućnosti i sudjelovanja, posebno su se animirali dionici iz osjetljivih skupina društva koji su bili uključeni tijekom cijelog procesa. Aktivnosti izrade LRS dodatno su pojačale osjećaj odgovornosti svih razvojnih dionika za zajedničku dobrobit lokalne zajednice;
- inovativan, integriran i multisektorski pristup izražen je kroz sve definirane ciljeve, mjere i tipove opracija, sukladno zadanim okvirima provedbe, poseban naglasak je dan na inovativnom pristupu rješavanju lokalnih problema korištenjem realnih razvojnih mogućnosti umrežavanjem i partnerskim odnosom među dionicima unutar i izvan područja LAG-a;
- decentralizirana administracija – odabir razvojnih projekata od samog lokalnog partnerstva temeljem transparentnih kriterija i procedura, a u cilju maksimalnog doprinosa općem razvoju lokalne zajednice.

Strategija je bila rađena putem konzultacijskih procesa vanjskog stručnjaka i članova Upravnog odbora, dok se u međuvremenu, između sastanaka UO, provodio dodatni konzultacijski proces sa širom javnosti putem sastanaka, radionica i mrežne stranice LAG-a. U proces izrade LRS aktivno su bili uključeni i svi članovi Skupštine, raspravljalo se o ključnim pitanjima oko definiranja ciljeva razvoja, akcijskog plana, financijskih alokacija, mehanizama provedbe i administracije LRS. Upravni odbor potvrđivao je izrađene nacрте pojedinih poglavlja te konačni nacrt LRS. Stručna služba LAG-a sudjelovala je u izradi LRS kroz održavanje i internih konzultacijskih sastanaka sa vanjskim stručnjakom, kao i putem elektroničke i usmene komunikacije te video-konferencijama. Lokalni dionici, stanovnici LAG-a, predstavnici javne i privatne (gospodarski/civilni) interesne skupine uključeni su i kroz postupak prikupljanja projektnih ideja za formiranje Baze projekata. Sistematizirani prikaz izrade LRS obzirom na ključna poglavlja, sudionike i korištene metode dan je u nastavku. Detaljan Popis sudionika u izradi nalazi se u Dodatku 6.

Poglavlje / tema	Aktivnosti i korištene metode	Broj sudionika
Određivanje sadržaja strategije i metoda rada	16.10.2015. održan je uvodni sastanak vanjskog stručnjaka sa Predsjednicom LAG-a, voditeljicom i stručnim suradnicima te predstavnicima jedinica lokalne samouprave s područja LAG-a na kojem je dogovoren hodogram izrade strategije, osnovna poglavlja koja će se obrađivati te su određene metode rada. Određeno je da se u izradi Strategije treba animirati čim više sudionika kako bi se postigla ravnomjerna zastupljenost ključnih dionika razvoja LAG-a te LRS izradila kao provedbeni dokument. 16.11.2015. godine održan je sastanak	30 sudionika

	članova Upravnog odbora na kojem je prezentiran prijedlog hodograma i istaknule su se glavne teme koje moraju biti jasno navedene u Strategiji – jasna povezanost osnovne analize, SWOT analize i ciljeva razvoja. Ciljevi moraju odražavati inovativne metode kojima se želi podupirati razvoj područja LAG-a.	
Osnovna analiza i SWOT	U razdoblju od 16.10. do prosinca 2015. godine prikupljali su se ulazni podatci za Osnovnu analizu te se izrađivao prvi nacrt analize. Metode koje su korištene u prikupljanju podataka bili su anketni upitnici za gradove/općine/institucije s područja LAG-a, provedeni su intervjui sa predstavnicima privatnog, javnog i civilnog sektora kako bi se utvrdilo stvarno stanje i pripremili zaključci i ulazni podatci za SWOT analizu. Prvi nacrt osnovne analize prezentiran je Upravnom odboru 10.12.2015. godine. Svi članovi Upravnog odbora analizu su primili unaprijed za pripremu komentara. Temeljem nalaza SWOT analize na sastanku su se pripremili prijedlozi ciljeva razvoja, a temeljem mjera Programa ruralnog razvoja koje najbolje zadovoljavaju identificirane potrebe LAG-a. Na sjednici Skupštine LAG-a 10.12.2016. godine prezentirana je razrada i nacrt Osnovne analize i SWOT analize. Članovi su iznijeli svoje komentare koji su ugrađeni u analize. Članovi tematskih radnih skupina sudjelovali su izradi analiza kroz prikupljanje dokumentacije i statističkih podloga i intervjua. Nakon izrađene analize, davali su svoje komentare i prijedloge za poboljšanje. Osnovna analiza prošla je javne konzultacije putem Internet portala LAG-a „Zapadna Slavonija“ u razdoblju od 25.01. do 15.02.2016. godine. Zaprimiteljen je jedan komentar koji je ugrađen u Osnovnu analizu. Dodatna radionica za članove Upravnog odbora i lokalne dionike na temu <i>Osnovne analize stanja s analizom razvojnih mogućnosti i ograničenja</i> održana je 15.12.2015. godine.	63 sudionika
Definiranje vizije razvoja	Vizija razvoja definirana je temeljem dobivenih ulaznih podataka na sastanku Upravnog odbora 15.12.2015. godine. Članice i članovi Upravnog odbora popunili su anketne upitnike u kojima su davali prijedloge temeljenih razvojnih koncepata, načela razvoja LAG-a te prijedloge vizije. Temeljem dobivenih povratnih informacija izrađena su 3 prijedloga vizije od kojih je jedan prijedlog uvršten u Strategiju.	16 sudionika
Razrada ciljeva	Sastanci tematskih radnih skupina povezanih s raspisivanjem tematskih ciljeva razvoja održanih 15.12.2015. i 22.01.2016. godine. Članovi tematskih radnih skupina, prema zadanom obrascu, definirali su aktivnosti i tipove operacija za provođenje Strategije razvoja LAG-a. Prema dobivenim povratnim informacijama, vanjski stručnjaci izradili su nacrt ciljeva koji je poslan svim članovima TRS na komentare i	69 sudionika

	daljnje prijedloge. Ciljevi, aktivnosti i tipovi operacija predstavljeni su na Upravnom odboru i Skupštini održanoj 24.02.2016. godine kada su i službeno usvojeni.	
Izrada Baze projekata	Baza projekata uspostavljena je kako bi se provela analiza spremnosti lokalnih dionika za provedbu Strategije. Stručne službe LAG-a pripremile su interni akt kojim se uređuje uspostava baza, kriteriji za odabir projekata, način prijave projekata u bazu, upute za prijavitelje i popratne procedure. Poziv za dostavu prijedloga u Bazu projekata otvoren je 12.01.2016. godine i bio je otvoren do 01.03.2016. godine. U sklopu Baze projekata održani su i info dani vezani za prezentaciju LRS, ciljeva koji se žele postići, način financiranja projekata te predstavljanje Baze projekata. Održano je ukupno 10 radionica – Općina Rešetari 18.01.2016., Općina Staro Petrovo Selo 26.01.2016., Općina Stara Gradiška 28.01.2016., Općina Gornji Bogičevci 03.02.2016., Općina Dragalić 03.02.2016., Općina Cernik 09.02.2016., Općina Okučani 11.02.2016., Općina Davor 18.02.2016., Općina Vrbje 18.02.2016., Grad Nova Gradiška 11.-12.02.2016. Ukupno su pristigla 72 projektna prijedloga te su svi projektni prijedlozi uvršteni u Bazu projekata.	93 sudionika
Izrada akcijskog plana	Aksijski plan izrađen je u koordinaciji s tematskim radnim skupinama i stručnim službama LAG-a, a temeljen je na podacima Baze projekata i povratnim informacijama o spremnosti pojedinih projektnih prijedloga.	20 sudionika
Način praćenja i provedbe LRS	Stručne službe LAG-a sudjelovale su u pripremi načina praćenja provedbe LRS. Način praćenja definiran je sukladno postavljenim indikatorima provedbe te je osmišljen efikasan i kvalitetan način provedbe LRS, a povezano s obveznim izvještavanjem.	5 sudionika
Financijski okvir provedbe LRS, i finalizacija	Temeljem izrađenom Aksijskog plana izrađen je Financijski okvir provedbe Strategije kojim se određuju alokacije potrebne za provedbu definiranih ciljeva. Financijski okvir izradile su tematske skupine i stručne službe LAG-a, a pod mentorstvom vanjskog stručnjaka. Komunikacija oko izrade financijskog okvira tekla je elektronskim putem.	20 sudionika

Sažeti prikaz sudjelovanja osjetljivih skupina i sektorskih predstavnika:

Sudjelovanje dionika u izradi LRS	Rodna zastupljenost		Sektorska zastupljenost		
	Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
	31	79	14	39	57
	28%	72%	13%	87%	

5.1 Opis partnerstva

Članovi lokalnog razvojnog partnerstva LAG-a „Zapadna Slavonija“ s područja su 10 jedinica lokalne samouprave: grada Nova Gradiška, te općina: Cernik, Davor, Dragalić, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Vrbje (koje administrativno pripadaju Brodsko-posavskoj županiji).

Detaljna struktura i sastav partnerstva udruge LAG „Zapadna Slavonija“ nalazi se u Dodatku 7. dok je ovdje prikazana sažeta struktura lokalnog razvojnog partnerstva i upravnog odbora, koji je ujedno tijelo za odabir projektnih prijedloga na razini LAG-a.

Skupština (lokalno razvojno partnerstvo) LAG-a „Zapadna Slavonija“ / 74 članova				
Rodna zastupljenost fizičkih osoba imenovanih/ovlaštenih predstavnika pravnih osoba - članova LAG-a te fizičke osobe		Javna interesna skupina	Privatna interesna skupina	
Žene	Muškarci	Javni sektor	Civilni sektor	Gospodarski sektor
25	49	10	27	37
34%	66%	14%	36%	50%
Upravni odbor LAG-a LAG-a „Zapadna Slavonija“ / 13 članova				
Rodna zastupljenost fizičkih osoba imenovanih/ovlaštenih predstavnika pravnih osoba - članova LAG-a te fizičke osobe		Javna interesna skupina	Privatna interesna skupina	
Žene	Muškarci	Javni sektor	Civilni sektor	Gospodarski sektor
5	8	3	5	5
38%	62%	23%	37,5%	37,5%

6. Akcijski plan provedbe LRS

Akcijski plan prikazuje gantogram planiranog tijeka implementacije mjera (aktivnosti) za postizanje očekivanih rezultata strateških ciljeva LRS, u programskom razdoblju 2014.-2020. Akcijski plan ujedno sadrži i planirani broj projekata u navedenom programskom razdoblju, za čije se prikupljanje planiraju otvoriti javni pozivi (natječaji) LAG-a za provedbu LRS (sukladno Bazi prikupljenih projektnih ideja). Pripadajuće financijske alokacije navedene su u poglavlju 9, u prvoj tablici.

SC/M/TO	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno projekata
SC1	N/A⁸	N/A	0	30	29	38	15	112
M1.1	N/A	N/A	0	30	12	20	5	67
TO1.1.1	N/A	N/A	0	0	0	15	0	15
TO1.1.2	N/A	N/A	0	15	3	3	0	21
TO1.1.3	N/A	N/A	0	10	0	0	5	15
TO1.1.4	N/A	N/A	0	5	6	0	0	11

⁸ N/A – nije primjenjivo

TO1.1.5	N/A	N/A	0	0	3	2	0	5
M1.2	N/A	N/A	0	0	17	18	10	45
TO1.2.1	N/A	N/A	0	0	10	10	10	30
TO1.2.2	N/A	N/A	0	0	7	8	0	15
SC2	N/A	N/A	10	10	7	5	0	32
M2.1	N/A	N/A	10	10	5	5	0	30
TO2.1.1	N/A	N/A	0	5	5	5	0	15
TO 2.1.2.	N/A	N/A	10	5	0	0	0	15
M2.2	N/A	N/A	0	2 pripreme projekta	2 pokrenuta realizacija	0	0	2
TO2.2.1	N/A	N/A	0	2 pripreme projekta	2 pokrenuta realizacija	0	0	2
TO2.2.2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

7. Način praćenja i procjene provedbe LRS

Provedba Strategije temelji se na implementaciji predloženih aktivnosti odnosno tipova operacija za postizanje razvojnih ciljeva. Kako bi se uspješno mogao **pratiti tijek provedbe**, za svaku kalendarsku godinu izrađuje se detaljni Akcijski plan provedbe kojim se usklađuju tipovi operacija i aktivnosti sa programskim ciljevima. Osim operativnog sustava provedbe i osmišljavanja alata kojima se funkcionalno i koordinirano provodi LRS, potrebno je uspostaviti sustav praćenja i izvješćivanja koji se temelji na bazi u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim rezultatima te na izvještajima koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima. Svrha sustava praćenja i izvješćivanja je osiguranje dovoljno informacija za nositelje provedbe LRS za donošenje ocjena o sljedećim ključnim elementima:

- uspješnosti postizanja postavljenih ciljeva za tekuće razdoblje,
- razlozima za eventualno nepostizanje postavljenih ciljeva te mogućim rješenjima,
- adekvatnosti planiranih resursa (materijalnih, ljudskih, financijskih) za postizanje planiranih ciljeva, odnosno prijedlozima za eventualnim realokacijama resursa,
- relevantnosti planiranih prioriteta i mjera s obzirom na eventualne promijenjene okolnosti odnosno temeljem iskustava iz provedbe, te financijskoj učinkovitosti provedbe mjera.

Iskustvo i istraživanja pokazuju da mnogi strateški planovi nisu implementirani upravo zbog toga što nisu detaljno praćeni te nisu postavljeni jasni okviri procjene učinka nositelja provedbe. Stoga, kako bi se maksimalno umanjila pojavnost ovog rizika, Strategija propisuje i načine provedbe i praćenja: Svake godine izrađuje se Akcijski plan koji se odnosi na narednu godinu, a sadrži u sebi prikaz aktivnosti i tipova operacija koje se planiraju provesti, odgovorne osobe i ciljnu skupinu (korisnike) na koju su aktivnosti usmjerene, predviđeni broj projekata te predviđena financijska sredstva za provedbu posebno za tekuće troškove i animaciju. Akcijski plan usklađuje se sa ukupnim planom rada LAG-a kao udruge, sukladno regulatornom okviru za rad udruga. Jednom godišnje izrađuje se narativno i financijsko izvješće o provedbi LRS koje sadrži:

- a) Kvalitativan/opisni dio provedbe LRS – opis aktivnosti koje su se provele, opis dionika koji su bili uključeni, opis provedenih aktivnosti animacije razvojnih dionika, opis pripreme projekata suradnje i implementiranih projekata suradnje, opis procesa objave i provedbe natječaja te vrednovanja zaprimljenih projekata, opis problema koji su se

pojavi prilikom provedbe i implementirana rješenja, preporuke za naredno razdoblje, doprinos zadanim indikatorima te izvješće o medijskoj pojavnosti/promidžbeno-informativnim aktivnostima putem medija.

- b) Kvantitativan/financijski dio provedbe LRS – izvještaj o planiranim i utrošenim sredstvima prema izvorima (vlastita sredstva i javna ulaganja) po aktivnostima i tipovima ulaganja.

Praćenje LRS provodi i organizira stručna služba (ured) LAG-a, a pregled aktivnosti, dionika i odgovornosti te vremenski okvir za predaju izvješća dan je u sljedećoj tablici.

Vrednovanje LRS podrazumijeva primjenu mehanizama interne i eksterne (vanjske) kontrole provedbe i upravljanja LRS, a kako bi se utvrdila razina njezine uspješnosti, odnosno sukladnosti realiziranom provedbom sukladno planiranoj. Sam proces vrednovanja podrazumijevanja provjeru zadanih prijelomnih točki definiranih u ovom poglavlju s ciljem izrade izvješća o kvaliteti LRS, njezinom planiranom izvršavanju ili izradi prijedloga i argumenata za njezinu reviziju. Ciljevi vrednovanja LRS su:

- Unapređenje sustava upravljanja Strategijom;
- Identifikacija novih mogućnosti financiranja kroz LRS;
- Usklađivanje s nacionalnom politikom i Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske.
- Priprema za novo programsko razdoblje

Vrednovanje provedbe Strategije provodi se na dvije razine:

- 1) Interno (unutarnje) vrednovanje provodi se na razini svake godine kroz pripremu Akcijskog plana i sastavljanje izvješća o radu. Ovom vrstom postupka na provedbenoj razini se prati uspješnost realizacije Strategije kroz identificirane indikatore te se daje osvrt na sam proces provedbe s aspekta LAG-a kao upravljačkog tijela. Ovo vrednovanje provodi stručna služba (ured) LAG-a.
- 2) Vanjsko vrednovanje provodi neovisni stručnjak, minimalno 3x tijekom provedbe LRS (2017./2018., 2020./2021., 2023./2024.), koristeći metode:
 - a) Analize dokumenta – analiza dokumenta provodi se kako bi se utvrdila njegova usklađenost s nacionalnim programima i nacionalnom politikom ruralnog razvoja. Prilikom analize potrebno je izraditi i analizu stanja područja LAG-a kojom se utvrđuju promjene u odnosu na originalni dokument, a što dovodi do zaključka o potrebi redefiniranja postavljenih ciljeva, mjera ili tipova operacija.
 - b) Analiza godišnjih izvješća o provedbi LRS – potrebno je analizirati godišnja izvješća kako bi se utvrdio doprinos zadanim indikatorima na razini ciljeva, mjera i tipova operacija, razmotrili izneseni stavovi i zapažanja o postupcima provedbe te identificirani izazovi u provedbi. Analizu godišnjih izvješća provodi i APPRRR.
 - c) Intervjui – nužno je provesti intervju sa stručnim službama LAG-a da se ispituju njihovi stavovi o uspostavljenim procedurama upravljanja LRS-om te analiziraju povratne informacije o provedbi LRS na razini svake godine. Intervju je potrebno provesti i s lokalnim dionicima – na ciljanom skupu predstavnika javne i privatne interesne skupine kako bi se prikupile informacije širokog kruga dionika o dojmu koji ostavlja LRS, aktivnostima LAG-a te njihovom mišljenju o poboljšanju Strategije. Upravni odbor i Skupština također predstavlja ciljnu skupinu od koje je potrebno prikupiti informacije o njihovom viđenju LRS i njezine uspješnosti. Dodatnu analitičku metodu vrednovanja predstavlja anketno istraživanje među lokalnim dionicima kako bi se utvrdila potreba za daljnjim financiranjem, područjima financiranja te osjećajem doprinosa kvaliteti života na području koje obuhvaća LAG.

- d) Izrada preporuka – na temelju prikupljenih ulaznih podataka, vanjski stručnjak mora izraditi izvješće o vrednovanju koje će sadržavati prikaz korištene metodologije, obuhvat ciljne skupine, prikupljene podatke, izvješće o postignuću zadanih indikatora na razini godine i za razdoblje evaluacije, preporuke o potrebi revizije strategije i daljnjeg rada na provedbi LRS te osvrst na ljudske kapacitete koji upravljaju provedbom.

Godišnja izvješća o radu i nalazi vanjskog vrednovanja objavljuju se javno na stranicama LAG-a te stranicama uključenih partnera. Potrebno je predvidjeti tematsku sjednicu Skupštine na kojoj će se prezentirati nalazi vrednovanja. Nužno je organizirati informativno-animacijske radionice za dionike LAG-a - ciljne skupine LRS kako bi se prezentirali nalazi provedenog procesa. U provedbu vrednovanja potrebno je uključiti analizu pojave rizika te mjere za njihovo ublažavanje kako bi se provedla LRS sukladno planu provedbe (Dodatak 8.)

Za potrebe provedbe praćenja i vrednovanja potrebno je planirati određene resurse:

	Praćenje	Vrednovanje
Organizator	Stručna služba (ured) LAG-a	Stručna služba (ured) LAG
Odgovorno tijelo	Upravni odbor/Skupština	Upravni odbor/Skupština/vanjski provoditelj
Sadržaj	Praćenje proračuna Statistika prijave/odobrenja projekata Doprinos projekata ciljevima i pokazateljima LRS Aktivnosti animacije i projekata suradnje Doprinos svih aktivnosti ukupnoj LRS	godišnja izvješća o praćenju – provjera rezultata i učinaka projekata doprinos LRS-a PRR i LEADER-u primjena načela LEADER-a u radu LAG-a
Vrijeme provedbe	Stalno tijekom provedbe	3 x tijekom trajanja PRR 2014.-2020.
Razdoblje izvješćivanja	Godišnje i po potrebi (<i>ad hoc</i>)	3 godine
Odobranje	Upravni odbor	Skupština
Svrha izvješća	Priprema godišnjeg Akcijskog plana provedbe LRS Poboljšanje mehanizama isporuke	Uspješnost provedbe Promjene Naučene lekcije za primjenu u budućem razdoblju

7.1 Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS

Krovni pokazatelji očekivanih rezultata (CMES/CMEF) navedeni su na razini ciljeva u LRS dok se u Dodacima 3., i 4. dok se ovdje nalazi cjelokupan pregled detaljnih pokazatelja učinka LRS putem pokazatelja rezultata i izlaznih pokazatelja (pokazatelji isporuka) strateških razvojnih ciljeva, mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija. **Pokazatelji učinka ukupne LRS** promatraju se u kontekstu njezina doprinosa postizanja ciljeva ZPP-a. Indikatori učinka na postizanje ciljeva ZPP-a (*CAP evaluation and monitoring indicators*⁹ - 16¹⁰ indikatora) koje možemo izdvojiti na mjerljiv način primjenjiv putem ove LRS su sljedeći:

- Porast prihoda iz poljoprivrednog poduzetništva putem sufinanciranih projekata: za 10%

⁹ Uredba (EU) 834/2014 od 22.06.2014, Uredba (EU) 808/2014 od 17.06.2014.

¹⁰ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-indicators/index_en.htm

- Povećanje zapošljavanja koje utječe na smanjenje nezaposlenosti: 8 kreiranih radnih mjesta putem provedbe LRS
- Povećanje BDP-a u ruralnom području obuhvaćenom LAG-om: do 1%

Pokazatelji vrednovanja učinka provedbe ukupne LRS putem krovnih indikatora rezultata do kraja programskog, 2020. i realizacijskog razdoblja, 2023. (provedba vrednovanja 2024.):

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (result indicators)- CMES/CMEF									
Godina vrednovanja		Planirana financijska alokacija (%)		Ukupan broj sufinanciranih projekata		Ukupna isplaćena sredstva (EUR), javni rashodi		Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	
		2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.
UKUPNO LRS	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	17,89%	100%	86	144	231.487,50	1.294.125,00	4	8
Strateški cilj LRS	Podmjera PRR M19								
SC 1	Ukupno LRS	17,89%	50,07%	59	112	0	648.000,00	2	6
	19.2	0%	65,71%	59	112	0	648.000,00	2	6
SC 2	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	17,89%	49,93%	27	32	231.487,50	646.125,00	2	2
	19.2	17,78%	34,29%			175.330,00	338.000,00	0	0
	19.3	20%	100%	2	2	9.860,00	49.300,00	0	0
	19.4	4,47%	100%	N/A	N/A	46.297,50	258.825,00	2	2

Praćenje provedbe LRS putem pokazatelja isporuka (output indicators) za praćenje postizanja pokazatelja rezultata. LEADER pokazatelji u okviru ZPP indikatora¹¹ označeni su:(*):

P ¹² PRR	FP ¹³ PRR	Naziv pokazatelja	CVP ¹⁴ 2018.	CVP 2023.	TO LRS	TO PRR	M LRS	M/PM PRR	SC LRS
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	2	4	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	20	40	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	3	5	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i	40	80	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2

¹¹ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-indicators/index_en.htm

¹² Prioritet

¹³ Fokus (žarišno) područje

¹⁴ Ciljana vrijednost pokazatelja

		inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima							
1	1B	Broj projekata međuteritorijalne suradnje (nacionalna razina) (19.3.-19.3.1 + 19.3.2)	0	1	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1B	Broj projekata transnacionalne suradnje (međunarodna razina) 19.3-19.3.1+19.3.2)	0	1	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1C	Broj organiziranih aktivnosti cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	2	8	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1C	Broj sudionika u sudionika u programima cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	30	80	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
2	2A	Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju	0	15	1.1.1	4.1.1	1.1	4/4.1	1
2	2A	Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj malih PG	11	11	1.1.4	6.3.1	1.1	6/6.3	1
2	2C	Ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme (EUR)	0	50.000,00	1.1.5	8.6.2	1.1	8/8.6	1
3	3A	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama	10	15	1.1.3	4.2.1	1.1	4/4.2	1
4	4A	Površina (u ha) šuma / drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost	5	20	2.1.1	8.5.2	2.1	8/8.5	2
4	4A	Površina poljoprivrednog	20	50	1.2.1	4.4.1	1.2	4/4.4	1

		zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili krajobrazi							
5	5D	Broj grla stoke na koji se odnose ulaganja u stočarstvo s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	50	80	1.1.2	4.1.2	1.1	4/4.1	1
5	5D	Površine poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	30	100	1.1.2	4.1.2	1.1	4/4.1	1
6	6A	Broj radnih mjesta stvorenih u projektima za koje je dodijeljena potpora	2	6	1.2.2	6.4.1	1.2	6/6.4	1
6	6A	Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	1	4	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
6	6A	Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	10	40	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
6	6A	Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	5	10	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6A	Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti,	50	100	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2

		smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta							
6	6B	Broj animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	5	15	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6B	Broj sudionika animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	30	150	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6B	Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura	40	40	2.1.2	7.4.1	2.1	7/7.4	2

8. Opis sposobnosti provedbe LRS

8.1 Povijest organizacije i dosadašnja iskustva LAG-a u provedbi projekata

Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“ osnovana je od strane 33 predstavnika javnog, gospodarskog i društvenog sektora s područja zapadnog dijela Brodsko – posavske županije. Temeljem članka 13. Zakona o udrugama („Narodne novine“ broj 74/14), Skupština udruge Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“ na sjednici Skupštine dana 04.10.2012. donijela je Statut Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“, kojim se uređuju pitanja naziva, sjedišta, zastupanja ciljeva i djelatnosti, članstva te prava i obveza članova, tijela udruge, sastav, izbor i opoziv istih, te sva važna pitanja za djelatnost i rad Udruge.

LAG-a je osnovan s ciljem ojačavanja gospodarskog okruženja, kako bi se doprinijelo stvaranju radnih mjesta, zaštite i unaprjeđenja prirodnog i kulturnog naslijeđa, jačanja kapaciteta zapošljavanja, poticanja zapošljavanja i povećanja broja radnih mjesta, unutar ruralnih zajednica, osiguravanja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice, razvijanja sinergije i umrežavanja između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja, višedioničkog planiranja ukupnog razvoja LAG područja, promicanja koncepta održivog razvoja boljom primjenom ruralnih i regionalnih politika EU, davanja potpore razvoju područja na kojima djeluju kroz provedbu integriranih i održivih razvojnih strategija, uz potporu prezentacije razvojnog poslovnog plana, strukturiranog oko snažne teme tipične za identitet ruralnog područja gdje LAG djeluje, jačanja financijskih i ljudskih kapaciteta za provedbu projekata ruralnog razvoja, pripreme LAG područja za korištenje strukturnih fondova EU, brige o infrastrukturnom, ekološko-socijalnom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom razvoju u širem ruralnom području, razvijanja suradnje s drugim udrugama i organizacijama radi ostvarivanja ciljeva LAG-a utvrđenih Statutom, djelovanja u skladu s LEADER i CLLD načelima, promoviranja i poticanja javno-privatnih partnerstava u realizaciji projekata u ruralnom razvoju, razvijanja „bottom up“ pristupa, odnosno „pristupa odozdo prema gore“ u predlaganju strategije i projekata, razvijanja suradnje sa ostalim LAG-ovima.

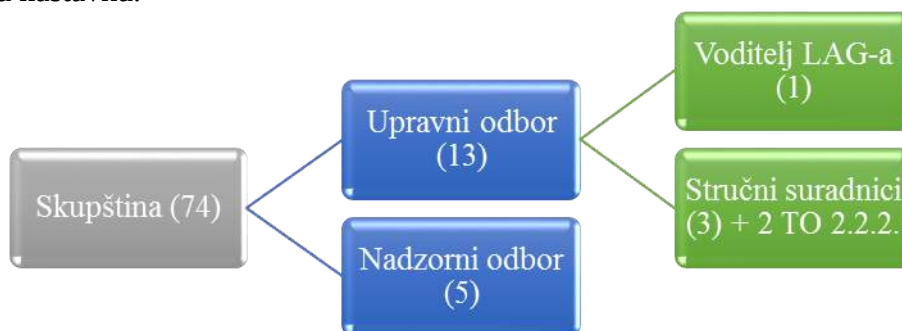
Ciljane skupine na koje su usmjerene aktivnosti LAG-a su: djeca, opća populacija, građani, opća populacija – lokalna i regionalna samouprava, mali i srednji poduzetnici i obrtnici, mladi, opća populacija, odgojno – obrazovne ustanove, osobe starije životne dobi, osobe u riziku od siromaštva i siromašne osobe, poljoprivrednici i ribari, poslodavci, poslovne organizacije, potrošači, regionalna i lokalna samouprava, ruralno stanovništvo, udruge i građanske inicijative, volonteri, žene, žene poduzetnice, žene ruralnih područja.

U svrhu ostvarivanja ciljeva definirane su i djelatnosti LAG-a: izrada i provedba Lokalne razvojne strategije (LRS) / odnosno Community Led Local Development (CLLD) strategije i integriranog programa razvoja za LAG područja, uspostavljanje sustava i razvoj mreže partnera u LAG područja, briga o napredovanju i edukaciji stručnih timova unutar LAG područja, briga o stvaranju stručnih, operativnih, materijalnih i fizičkih preduvjeta za višedioničko planiranje i provedbu razvojnih projekata u LAG područja, promicanje koncepta održivog razvoja boljom primjenom ruralnih i regionalnih politika EU pristupom „odozdo prema gore“, određivanje prioriteta za razvoj poljoprivrede, turizma i drugih djelatnosti u ruralnom prostoru, savjetodavna i tehnička potpora u pripremi i izradi projektne dokumentacije subjekata koji djeluju u okviru LAG-a, pružanje stručne i tehničke potpore u pripremi i izradi natječajne dokumentacije za apliciranje na natječaje za projekte koji bi se financirali ili sufinancirali iz strukturnih fondova EU za subjekte koji nisu članovi LAG-a, praćenje zakonske regulative i objave javnih natječaja vezanih uz razvojne mogućnosti i informiranje subjekata koji djeluju u okviru LAG-a o postojećim mogućnostima, suradnja s obrazovnim institucijama i nadležnim tijelima radi stručnog obrazovanja svojih članova, promicanje saznanja o ruralnom razvoju i važnosti višedioničkog kreiranja javne politike ruralnog razvoja među stanovništvom putem sredstava javnog priopćavanja, te poticanje aktivnog uključivanja građana i ostalih zainteresiranih subjekata u LAG, razmatranje zakonskih prijedloga koji se odnose na gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima, te davanje prijedloga za njihovo unapređenje, u suradnji s resornim ministarstvima Republike Hrvatske i drugim nadležnim institucijama, aktivno sudjelovanje u unapređenju i promicanju ruralnog poduzetništva i drugih ruralnih programa, otvaranje područja prema drugim teritorijima za razmjenu iskustava, transfer znanja i rješavanje stručnih pitanja iz područja poljoprivrede, turizma i ruralnog poduzetništva kroz sudjelovanje u relevantnim nacionalnim ili europskim mrežama koje djeluju u okviru ciljeva LAG-a, promicanje provedbe međunarodnih projekata suradnje, suradnja s ruralnom mrežom, državnim i drugim javnim ustanovama i službama, te područnom (regionalnom) i lokalnom samoupravom promicanje interesa subjekata koji djeluju u okviru LAG-a na lokalnoj, regionalnoj, državnoj i međudržavnoj razini, promicanje udruživanja u udruge, zadruge i druge oblike građanskih asocijacija i pružanje stručne pomoći, pružanje usluga poslovnog savjetovanja i savjetovanja u svezi apliciranja na natječaje za projekte koji bi se financirali ili sufinancirali iz strukturnih fondova EU za subjekte koji nisu članovi LAG-a, organiziranje stručne izobrazbe članova putem predavanja, prezentacija, izrade i raspodjele stručne literature, edukativnog i promotivnog materijala, pomoć članovima LAG-a u organizaciji sajмова i izložbi iz područja djelovanja LAG-a, poticanje drugih inicijativa koje su osmišljene za postizanje ciljeva LAG-a utvrđenih Statutom, sukladno zakonu, općim aktima i odredbama Skupštine LAG-a, te sukladno LEADER programu promicanje razvoja socijalnog poduzetništva, ostale djelatnosti socijalnog poduzetništva i osnivanje društvenih (socijalnih) poduzeća.

8.2 Kapaciteti za provedbu LRS

8.2.1 Ljudski kapaciteti za provedbu LRS

Lokalna akcijska grupa – LAG „Zapadna Slavonija“ održala je 06. listopada 2014. godine svoju Izbornu Skupštinu u Novoj Gradiški. Članovi skupštine koju čine predstavnici javnog, civilnog i gospodarskog sektora izabrali su novo vodstvo LAG-a – predsjednika i zamjenike. Izabrani su članovi Upravnog odbora te Skupštine. Organigram LAG-a „Zapadna Slavonija“ prikazan je u nastavku.

Popis članova i članica organizacijskih tijela LAG-a prema njihovoj pripadnosti različitim sektorima nalazi se u prilogu Strategije – Dodatak 7. Opis poslova zaposlenika ureda (stručne službe) i volontere LAG-a razvidno prikazuje operativne kapacitete za provedbu:

Opis posla za voditelja ureda LAG-a „Zapadna Slavonija“ (1 osoba)

- skrbi za izvršavanje odluka i zaključaka Predsjednika, Skupštine i Upravnog odbora,
- skrbi da djelatnost LAG-a bude u skladu s LEADER načelima, propisima, Statutom i drugim aktima LAG-a,
- brine o ispunjavanju obaveza LAG-a propisanih zakonom i pravilnicima,
- obavlja stručno-administrativne poslove LAG-a,
- podnosi Skupštini izvješće o svom radu,
- prisustvuje sjednicama Skupštine i sudjeluje u raspravi,
- organizira redovno poslovanje LAG-a, te povjerava određene poslove drugim članovima,
- raspolaze novčanim sredstvima do iznosa od 15.000,00 kn, i do tog limita donosi samostalno odluke o utrošku sredstava. Preko tog iznosa odluku o utrošku novčanih sredstava donosi Upravni odbor,
- obavlja svakodnevnu unutarnju koordinaciju LAG-a,
- utvrđuje prijedloge programa i planova rada LAG-a i podnosi ih Skupštini na usvajanje,
- obavlja druge poslove koje mu naloži Predsjednik, Skupština i Upravni odbor.

Opis posla za stručne suradnike LAG-a „Zapadna Slavonija“ (3 osobe + 2 iz TO 2.2.2.)

- pisanje i prijavljivanje projektnih prijedloga na natječaje
- sudjelovanje u provedbi projekata LAG-a
- suradnja sa institucijama, poduzećima, OPG-ima i ostalim članovima LAG-a u provedbi aktivnosti LAG-a
- suradnja na poslovima promocije projekata i aktivnosti u organizaciji LAG-a
- uspostava i ažuriranje evidencije članstva te kontakata sa svim članovima LAG-a i sa svim vanjskim suradnicima, uključujući poduzetnike i predstavnike svih relevantnih institucija,
- pružanje savjetodavnih usluga i tehničke pomoći članovima LAG-a i različitim vanjskim partnerima,

- organizacija različitih programa jačanja kapaciteta – informativnih radionica, edukacija, treninga, studijskih putovanja – za članove LAG-a i partnere,
- izrada dokumenata, prezentacija, izvješća i drugih pismenih oblika potrebnih za izvješćivanje, vođenje zapisnika i arhiva,
- praćenje natječaja, informiranje potencijalnih korisnika i upućivanje u dokumentaciju potrebnu za prijavu natječaja,
- podizanje razine svijesti o jačanju kapaciteta udruga,
- prenošenje pozitivnih iskustava, primjera dobre prakse putem radionica i primjera dobre prakse partnerskih organizacija
- podizanje razine informiranosti i važnosti cjeloživotnog obrazovanja kroz organizaciju predavanja iz područja civilnog sektora i aktualnih tema ruralnog razvoja
- promoviranje građanskog aktivizma u lokalnoj zajednici,
- aktivnosti suradnje s LAG-om “Zapadna Slavonija” i drugim LAG-ovima
- prikupljanje projektnih ideja,
- obavljanje drugih poslova po nalogu voditeljice LAG-a.

Trenutna organizacijska struktura postavljena je na način da osigurava potrebne kapacitete za provedbu navedenih radnih paketa. Kapaciteti stručnih suradnika i suradnica koje su zaposleni u stručnoj službi (uredu) LAG-u odgovaraju traženom profilu za navedena radna mjesta te su dovoljni za osiguravanje funkcionalnosti i kvalitete provedbe LRS, na trenutnoj razini. LAG će, u narednom razdoblju, po odobrenju LRS, u stručnoj službi zaposliti još 2 osobe na pripremi i praćenju provedbe projekata za realizaciju LRS.

Provedba LRS LAG-a parti se kroz nekoliko međuovisnih radnih paketa (RP), odnosno grupe aktivnosti, u kojem svako tijelo LAG-a ima svoju ulogu. Opis aktivnosti unutar radnih paketa naveden je u slijedećoj shemi:

RP	Sukladnost PRR/M19	Opis radnog paketa, grupe aktivnosti
Prikupljanje i priprema projektnih prijedloga	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Priprema dokumentacije i natječaja te poziva za dostavu projektnih prijedloga, a prema dinamici danoj u Akcijskom planu za svaku godinu i u skladu s dinamikom raspisivanja natječaja na nacionalnoj razini u sklopu PRR, u okviru pripremnih aktivnosti provode se radionice za potencijale prijavitelje koje za cilj imaju upoznati korisnike sa uvjetima natječaja te procedurama odabira, ugovaranja i odabira projekata te načina provedbe.
Odabir projektnih prijedloga krajnjih korisnika (nositelja projekata)	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Administrativna i kvalitativna kontrola projektnih prijedloga, odabir prijedloga od strane Upravnog odbora koji provodi bodovanje, provjerava doprinos LEADER/CLLD načelima te odlučuje o projektima koje će LAG podržati, izradu Rang listi te moguću provedbu žalbenog postupka, konačno odlučivanje Skupštine, upućivanje odabira prema APPRRR te izdavanje Odluke o odobrenju provedbe projekata od strane APPRRR-a.
Provedba projekata	PM 19.2/19.4 (sve TO izuzev 2.2.1)	Kontrola provedbe projekata na terenu (monitoring) te sukladnost s nacionalnim propisima vezanim za provedbu projekata koji su financirani kroz PRR i LRS LAG-a, suradnju s korisnicima kako bi im se olakšala provedba i objasnile provedbene procedure, upravljanje projektima na razini LAG-a kao pružatelja potpore.

Animacijske aktivnosti	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Aktivnosti ovog radnog paketa odnose se na motiviranje i animiranje lokalne zajednice za uključivanje u aktivnosti LAG-a, ispitivanje stavova o razvojnim prioritetima LAG-a te prikupljanje ideja i prijedloga za daljnje funkcioniranje LAG-a, poticanje na suradnju u radu LAG-a.
Aktivnosti suradnje	PM 19.3 (TO LRS 2.2.1)	Uključuju pripremu i provedbu projekata međuteritorijalne i transnacionalne suradnje u tematskim područjima definiranim LRS.
Horizontalne (stalne) aktivnosti: <i>Administracija, praćenje, vrednovanje (TO LRS 2.2.2, PM 19.4)</i>		

Odgovornosti i obuhvat zadaća odnosno aktivnosti pojedinog tijela LAG-a sukladno radnim paketima za provedbu LRS prikazani su oovm shemom:

Radni paket	Odgovorno tijelo	Područje odgovornosti
Prikupljanje i priprema projektnih prijedloga za vrednovanje	Stručna služba (ured) LAG-a	Priprema dokumentacije za objavu natječaja, organizacija i održavanje info-dana, administriranje Baze projekata sukladno internim pravilnicima
	Upravni odbor	Odobrenje objave natječaja
	Skupština	Odobrenje objave natječaja prema planu provedbe
Odabir projektnih prijedloga	Stručna služba (ured) LAG-a	Zaprimanje projekata, provedba administrativne kontrole, priprema projektnih dosje za ocjenjivanje Upravnog odbora, priprema preliminarne rang liste, upućivanje prema Upravnom odboru, priprema dokumentacije o odabranim projektima i slanje prema APPRRR
	Upravni odbor	Razmatranje i odobravanje projekata prema izrađenoj preliminarnoj Rang listi projekata
	APPRRR	Provjera odabranih projektnih prijedloga LAG-a, izdavanje Odluke o odabiru te odobravanje zahtjeva za plaćanje
Provedba projekata	Stručna služba (ured) LAG-a	Organizacija i provedba radionica za krajnje korisnike, praćenje provedbe projekata, stručna pomoć u provedbi projekata
Animacijske aktivnosti	Stručna služba (ured) LAG-a	Organizacija tematskih radionica i info dana LAG-a, intervjui s lokalnim stanovništvom, organizacija konferencija, specijalizirane edukacije za djelatnike LAG-a kako bi podigli svoje kapacitete i prenijeli znanja i iskustva na lokalnu zajednicu, promoviranje suradnje
Aktivnosti suradnje	Stručna služba (ured) LAG-a	Priprema projekata suradnje, provedba projekata suradnje, umrežavanje LAG-a sa strukovnim organizacijama, lokalnim i regionalnim tijelima, drugim LAG-ovima radi prijenosa dobre prakse i

		primjenu načela razvoja „odozdo prema gore“
	Upravni odbor	Priprema i prihvaćanje projekata suradnje
	Skupština	Potvrđivanje projekata suradnje
	APPRRR	Odobrovanje projekata suradnje
Administracija	Stručna služba (ured) LAG-a	Priprema Provedbenog i godišnjeg Akcijskog plana provedbe Strategije, priprema izvješća o radu LAG-a, priprema plana rada LAG-a za naredno razdoblje, komunikacija s nacionalnom Agencijom za plaćanja, koordinacija članstva LAG-a u strukovnim udruženjima
	Upravni odbor	Odobrovanje plana provedbe LRS, godišnjeg izvješća o radu i plana rada
	Skupština	Potvrđivanje plana provedbe LRS, godišnjeg izvješća o radu i plana rada
	APPRRR	Ocjena i prihvaćanje plana provedbe LRS, isplata potrebnih sredstava, monitoring rada LAG-a sukladno nacionalnoj regulativi
Praćenje i vrednovanje	Stručna služba (ured) LAG-a	Izrada godišnjeg i <i>ad-hoc</i> izvješća o provedbi LRS prema zadanim parametrima (godišnje)
	Upravni odbor	Odobrovanje svih izvješća o provedbi LRS
	Skupština	Potvrđivanje godišnjeg izvješća o provedbi LRS
	Vanjski stručnjak	Provedba vanjskog vrednovanja provedbe LRS temeljem zadanih parametara vrednovanja te izrada preporuka za daljnju provedbu

8.2.2 Financijski kapaciteti za provedbu LRS i financiranje rada LAG-a

Financijski kapaciteti za provedbu LRS temelje se na korištenju sredstava koja su na raspolaganju LAG-u, nakon odobrenja LRS i LAG-a, za provedbu podmjere 19.2. PRR – Provedba operacija unutar CLLD strategije, zatim podmjere 19.3. – Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a, podmjere 19.4. – Tekući troškovi i animacija, unutar mjere 19 - Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice. Dio tekućih troškova podmiriti će se kroz redovne prihode (članarine) u LAG-u koje su na razini do 200.000,00 kuna godišnje. Ovakva struktura financiranja provedbe LRS zadana je obzirom da se ova Strategija (kao projektna aplikacija) temelji na pristupu jednom fondu (EPFRR, sufinanciranom od strane RH) kojeg je Republika Hrvatska odabrala, putem Programa ruralnog razvoja (OP RR – Operativni program za ruralni razvoj), a služi za provedbu projekata pod mjerom LEADER/CLLD. Troškovi koji su planirani za provedbu projekata krajnjih korisnika, projekata suradnje te tekuće troškove i animaciju. Obzirom da je ciljana vrijednost bespovratnih potpora koje se žele pružiti kroz LRS procijenjena u na 986.000,00 EUR (ciljani iznos u okviru podmjere 19.2.), sukladno odredbama Programa ruralnog razvoja, procijenjena vrijednost troškova za animaciju i tekuće troškove (19.4) iznosi 25% sredstava osiguranih kroz podmjeru 19.2. i 25% iz podmjere 19.3 (258.825,00 EUR), a troškovi pripreme i provedbe suradnje (19.3) procjenjuju se na 5% sredstava osiguranih kroz podmjeru 19.2. (49.300,00 EUR). Proračun troškova izrađen je temeljem identifikacije lokalnih potreba sukladno analizi

stanja i SWOT analizi te iskazom zainteresiranosti samih korisnika kroz formiranje Baze projekata. Vodio se računa i o činjenici potreba javnih sredstava iz 19.2 kombiniranih s vlastitim učešćem korisnika iz ciljanih skupina, pri čemu je LAG odlučio kako neće podržavati projekte ukupne vrijednosti veće od 100.000 EUR.

U izradi proračuna i potrebnih financijskih kapaciteta vodilo se računa o načelu učinkovitosti dodijeljenih sredstava, svrsishodnosti sredstava te načelu multiplikatora uložених sredstava. Kod izrade proračuna u obzir su uzeti i identificirani rizici u SWOT analizi (analiza prijetnji). Također, uzet je u obzir trenutni status pojedinih sukladnih mjera odnosno tipova operacija u PRR kojima trenutno nije poznat provedbeni okvir, stoga su planirane u kasnijem razdoblju i manjim alokacijama.

LAG planira dio troškova pokriti i kroz korištenje drugih, alternativnih izvora financiranja putem prijave na otvorene natječaje Zaklade za razvoj civilnog društva, Zadruga za etično financiranje/Etične banke i drugih financijskih institucija, sudjelovanjem u nacionalnim i međunarodnim natjecanjima i provedbom projekata kroz te fondove, a za što se planira izraditi poseban Akcijski plan provedbe i identifikacije područja djelovanja, a sukladno izrađenoj analizi stanja u ovoj LRS, budući je ova LRS u potpunosti usko usmjerena samo na 1 izvor financiranja (EPFRR/RH). Drugi izvori financiranja stoga nisu uključeni u financijski okvir provedbe LRS koji je prikazan u sljedećem poglavlju, jer im ista to niti ne omogućuje budući se radi o projektnoj aplikaciji na jedan, ciljani, izvor financiranja.

9. Financijski plan

U prethodnom poglavlju opisani su stručni kapaciteti potrebni za provedbu LRS te je dan okvir potrebnih financijskih sredstava koje je nužno uložiti u ostvarenje zadanih ciljeva i prioriteta razvoja. U ovom poglavlju prikazuju je potrebna sredstva za provedbu pojedinog Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija u %/EUR od ukupnih sredstava koji se očekuju kroz provedbu podmjere LRS sukladne 19.2. Tekući troškovi i animacija te potpora provedbi operacija unutar CLLD strategije (TO 2.2.2 sukladno 19.4) kao i projekata suradnje (TO 2.2.1 sukladno 19.3) proračunati na temelju intenziteta potpore za ove aktivnosti navedenih u simulaciji Upravljačkog tijela.

Sistematiziran prikaz **financijskog plana i potrebe financijskih sredstava za provedbu odabranih projekata** na razini Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija nalazi se u tablici:

SC/M/TO, %/EUR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno %	Ukupno EUR
SC1,%	0,00%	0,00%	0,00%	25,35%	17,89%	15,71%	6,76%	65,71%	
EUR	0,00	0,00	0,00	250.000,00	176.400,00	154.936,00	66664	0	648.000,00
M1.1, %	0,00%	0,00%	0,00%	25,35%	13,69%	11,15%	5,07%	55,26%	
EUR	0,00	0,00	0,00	250.000,00	135.000,00	110.000,00	50000	0	545.000,00
TO1.1.1,%	0,00%	0,00%	0,00%	7,60%	0,00%	7,60%	0,00%	15,20%	
EUR	0,00	0,00	0,00	75.000,00	0,00	75.000,00	0,00		150.000,00
TO1.1.2,%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,52%	1,52%	0,00%	3,04%	
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	15.000,00	15.000,00	0,00		30.000,00
TO1.1.3	0,00%	0,00%	0,00%	10,14%	0,00%	0,00%	5,07%	15,21%	
EUR	0,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00	50.000,00		150.000,00
TO1.1.4,%	0,00%	0,00%	0,00%	7,60%	9,13%	0,00%	0,00%	16,73%	
EUR	0,00	0,00	0,00	75.000,00	90.000,00	0,00	0,00		165.000,00

TO1.1.5,%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3,04%	2,03%	0,00%	5,07%	
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	30.000,00	20.000,00	0,00		50.000,00
M1.2, %	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	4,21%	4,55%	1,69%	10,45%	
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	41400	44.934,00	16666		103000
TO1.2.1,%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,69%	1,69%	1,69%	5,07%	
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	16.667,00	16.667,00	16.666,00		50.000,00
TO1.2.2,%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,52%	2,86%	0,00%	5,38%	
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	24.733,00	28.267,00	0,00		53.000,00
SC2,%	0,00%	0,00%	17,78%	11,43%	2,54%	2,54%	0,00%	34,29%	
EUR	0,00	0,00	175.330,00	112.670,00	25.000,00	25.000,00	0,00		338.000,00
M2.1, %	0,00%	0,00%	17,78%	11,43%	2,54%	2,54%	0,00%	34,29%	
EUR	0,00	0,00	175.330,00	112.670,00	25.000,00	25.000,00	0,00		338.000,00
TO2.1.1,%	0,00%	0,00%	0,00%	2,54%	2,54%	2,54%	0,00%	7,62%	
EUR	0,00	0,00	0,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	0,00		75.000,00
TO2.1.2, %	0,00%	0,00%	17,78%	8,89%	0,00%	0,00%	0,00%	26,67%	
EUR	0,00	0,00	175.330,00	87.670,00	0,00	0,00	0,00		263.000,00
M2.2	Valorizira se prema zasebnim doprinosima 2.2.1 i 2.2.2 – prikazuju se zasebno								
TO2.2.1,%*	0,00%	0,00%	0,00%	20%	80%	0,00%	0,00%	100% 19.3	5% od 19.2
EUR	0,00	0,00	0,00	9.860,00	39.440,00	0,00	0,00		49.300,00
TO2.2.2,%* *	0,00%	0,00%	4%	24%	24%	24%	24%	100% 19.4	25% 19.2,91.3
EUR	0,00	0,00	10.353,00	62.118,00	62.118,00	62.118,00	62.118,00		258.825,00

*Za pripremu i provedbu projekata suradnje predviđa se alokacija od 5% sredstava planiranih kroz javne izdatke za provedbu LRS putem 19.2 u razdoblju 2014. – 2020. godine što iznosi ukupno 49.300,00 EUR. Ovdje je prikaz planirane alokacije po godinama za Tip operacije 2.2.1.

** Za tekuće troškove i animaciju predviđa se ukupna alokacija od 25% sredstava planiranih kroz javne izdatke za provedbu LRS (25% 19.2 + 25% 19.3) u promatranim godinama što iznosi ukupno 258.825,00 EUR za razdoblje 2014. – 2020. godina. Ovdje je prikaz planirane alokacije po godinama za Tip operacije 2.2.2. Navedene kalkulacije izrađene su u % prema planiranim sredstvima iz 19.2/19.3.

SC2 je prikazan kao alokacija iz 19.2 radi preglednosti financijskih pokazatelja.

Sistematiziran prikaz **očekivane financijske realizacije** provedbe odabranih projekata na razini Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija nalazi se u tablici:

SC/M/TO, %/EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ukupno %	Ukupno EUR
SC1,%	0,00%	7,60%	21,78%	25,85%	3,72%	6,76%	65,71%	
EUR	0,00	75.000,00	214.733,00	254.934,00	36.667,00	66.666,00		648.000,00
M1.1,%	0,00%	7,60%	19,26%	21,30%	2,03%	5,07%	55,26%	
EUR	0,00	75.000,00	190.000,00	210.000,00	20.000,00	50.000,00		545.000,00
TO1.1.1,%	0,00%	7,60%	0,00%	7,60%	0,00%	0,00%	15,20%	
EUR	0,00	75.000,00	0,00	75.000,00	0,00	0,00		150.000,00
TO1.1.2,%	0,00%	0,00%	1,52%	1,52%	0,00%	0,00%	3,04%	
EUR	0,00	0,00	15.000,00	15.000,00	0,00	0,00		30.000,00
TO1.1.3,%	0,00%	0,00%	10,14%	0,00%	0,00%	5,07%	15,21%	
EUR	0,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00	50.000,00		150.000,00
TO1.1.4;%	0,00%	0,00%	7,60%	9,13%	0,00%	0,00%	16,73%	

EUR	0,00	0,00	75.000,00	90.000,00	0,00	0,00		165.000,00
TO1.1.5,%	0,00%	0,00%	0,00%	3,04%	2,03%	0,00%	5,07%	
EUR	0,00	0,00	0,00	30.000,00	20.000,00	0,00		50.000,00
M1.2,%	0,00%	0,00%	2,52%	4,55%	1,69%	1,69%	10,45%	
EUR	0,00	0,00	24.733,00	44.934,00	16.667,00	16.666,00		103.000,00
TO1.2.1,%	0,00%	0,00%	0,00%	1,69%	1,69%	1,69%	5,07%	
EUR	0,00	0,00	0,00	16.667,00	16.667,00	16.666,00		50.000,00
TO1.2.2,%	0,00%	0,00%	2,52%	2,86%	0,00%	0,00%	5,38%	
EUR	0,00	0,00	24.733,00	28.267,00	0,00	0,00		53.000,00
SC2,%	17,78%	8,89%	2,54%	2,54%	2,54%	0,00%	34,29%	
EUR	175.330,00	87.670,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	0,00		338.000,00
M2.1,%	17,78%	8,89%	2,54%	2,54%	2,54%	0,00%	34,29%	
EUR	175.330,00	87.670,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	0,00		338.000,00
TO2.1.1,%	0,00%	0,00%	2,54%	2,54%	2,54%	0,00%	7,62%	
EUR	0,00	0,00	25.000,00	25.000	25.000	0,00		75.000,00
TO2.1.2,%	17,78%	8,89%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	26,67%	
EUR	175.330,00	87.670,00	0,00	0,00	0,00	0,00		263.000,00
M2.2	Valorizira se prema zasebnim doprinosima 2.2.1 i 2.2.2 – prikazuju se zasebno							
EUR	56.157,50	40.667,50	109.233,25	69.983,50	15.416,75	16.666,50		
TO2.2.1,%	20%	0,00%	80%	0,00%	0,00%	0,00%	100% 19.3	5% od 19.2
EUR	9.860,00	0,00	39.440,00	0,00	0,00	0,00		49.300,00
TO2.2.2,%	4,47%	3,93%	6,74%	6,76%	1,49%	1,61%	100% 19.4	25% 19.2, 19.3
EUR	46.297,50	40.667,50	69.793,25	69.983,50	15.416,75	16.666,50		258.825,00

*Za pripremu i provedbu projekata suradnje predviđa se alokacija od 5% sredstava ostvarenih kroz javne izdatke za provedbu LRS putem 19.2 u razdoblju 2014. – 2020. godine što iznosi ukupno 49.300,00 EUR. Ovdje je prikaz realizirane alokacije po godinama za Tip operacije 2.2.1.

** Za tekuće troškove i animaciju predviđa se ukupna alokacija od 25% sredstava ostvarenih kroz javne izdatke za provedbu LRS (25% 19.2 + 25% 19.3) u promatranim godinama što iznosi ukupno 258.825,00 EUR za razdoblje 2014. – 2020. godina. Ovdje je prikaz opravdane alokacije po godinama za Tip operacije 2.2.2. Navedene kalkulacije izrađene su u % prema realiziranim sredstvima iz 19.2/19.3.

SC2 je prikazan kao alokacija iz 19.2 radi preglednosti financijskih pokazatelja.

10. Dodaci

Dodatak 1. Popis jedinica lokalne samouprave s pripadajućim naseljima LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 2. NATURA 2000 na području LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 3. Razrada strateškog razvojnog cilja 1, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

Dodatak 4. Razrada strateškog razvojnog cilja 2, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

Dodatak 5. Kriteriji odabira projektnih prijedloga (zahtjeva za potporu) LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 6. Popis sudionika u izradi LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 7. Struktura partnerstva LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 8. Rizici provedbe LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“

Dodatak 1. Popis stanovništva po naseljima LAG-a „Zapadna Slavonija“

Naziv naselja/JLS	Broj stanovnika 2011.
10 JLS, 80 naselja	Ukupno LAG: 41184
GRAD NOVA GRADIŠKA	14229
Kovačevac	669
Ljupina	987
Nova Gradiška	11821
Prvča	752
OPĆINA CERNIK	3640
Baćin Dol	381
Banićevac	223
Cernik	1607
Giletinci	268
Golobrdac	0
Opatovac	332
Opršinac	0
Podrvško	294
Sinlije	0
Šagovina Cernička	312
Šumetlica	223
OPĆINA DAVOR	3015
Davor	2382
Orubica	633
OPĆINA DRAGALIĆ	1361
Donji Bogićevci	84
Dragalić	559
Gorice	175
Mašić	266
Medari	177
Poljane	100
OPĆINA GORNJI BOGIĆEVCI	1975
Dubovac	378
Gornji Bogićevci	699
Kosovac	220
Ratkovac	208
Smrtić	292
Trnava	178
OPĆINA OKUČANI	3447

Benkovac	120
Bijela Stijena	30
Bobare	16
Bodegraj	392
Cage	426
Čaprginci	3
Čovac	139
Donji Rogolji	40
Gornji Rogolji	26
Lađevac	269
Lještani	19
Okučani	1598
Šagovina Mašićka	7
Širinci	2
Trnakovac	126
Vrbovljani	230
Žuberkovac	4
OPĆINA REŠETARI	4753
Adamovci	612
Brdani	252
Bukovica	152
Drežnik	464
Gunjavci	424
Rešetari	2450
Zapolje	399
OPĆINA STARA GRADIŠKA	1363
Donji Varoš	284
Gornji Varoš	258
Gredani	173
Novi Varoš	204
Pivare	17
Stara Gradiška	327
Uskoci	100
OPĆINA STARO PETROVO SELO	5186
Blažević Dol	154
Donji Crnogovci	131
Godinjak	664
Gornji Crnogovci	98
Komarnica	251
Laze	314
Oštri Vrh	162

Starci	4
Staro Petrovo Selo	1572
Štivica	586
Tisovac	363
Vladisovo	14
Vrbova	873
OPĆINA VRBJE	2215
Bodovaljci	552
Dolina	254
Mačkovac	289
Savski Bok	57
Sičice	391
Visoka Greda	217
Vrbje	455
LAG „ZAPADNA SLAVONIJA“	41184

Dodatak 2. NATURA 2000 u LAG-u „Zapadna Slavonija“

Pregled NATURA 2000 (Ekološka mreža) područja na teritoriju LAG-a Zapadna Slavonija, Brodsko-posavska županija

SITE ime	SITE kod	SITE tip	link za podatke	ciljne vrste (da=x)	ciljna staništa (da=x)
Donja Posavina	HR1000004	SPA	http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000004	X	
Jelas polje	HR1000005		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000005	X	
Lonjsko polje	HR2000416	SCI	http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2000416	X	X
Psunj	HR2001355		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001355	X	X
Banićevac	HR2001389		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001389	X	
Davor - livade	HR2001289		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001289	X	
Vlakanac-Radinje	HR2001379		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001379	X	X
Sava nizvodno od Hrušćice	HR2001311		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001311	X	X
Orljava	HR2001407		http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001407	X	

Naziv LAG-a	Površina LAG-a (ha)	Površina SCI u LAG-u (ha)	Udio SCI u LAG-u (%)	Površina SPA u LAG-u (ha)	Udio SPA u LAG-u (%)	Ukupna površina N2K u LAG-u (ha)*	Ukupni udio N2K u LAG-u (%)*
Zapadna Slavonija	83.870,99	5.610,69	6,69%	18.921,67	22,56%	20.732,41	24,72%

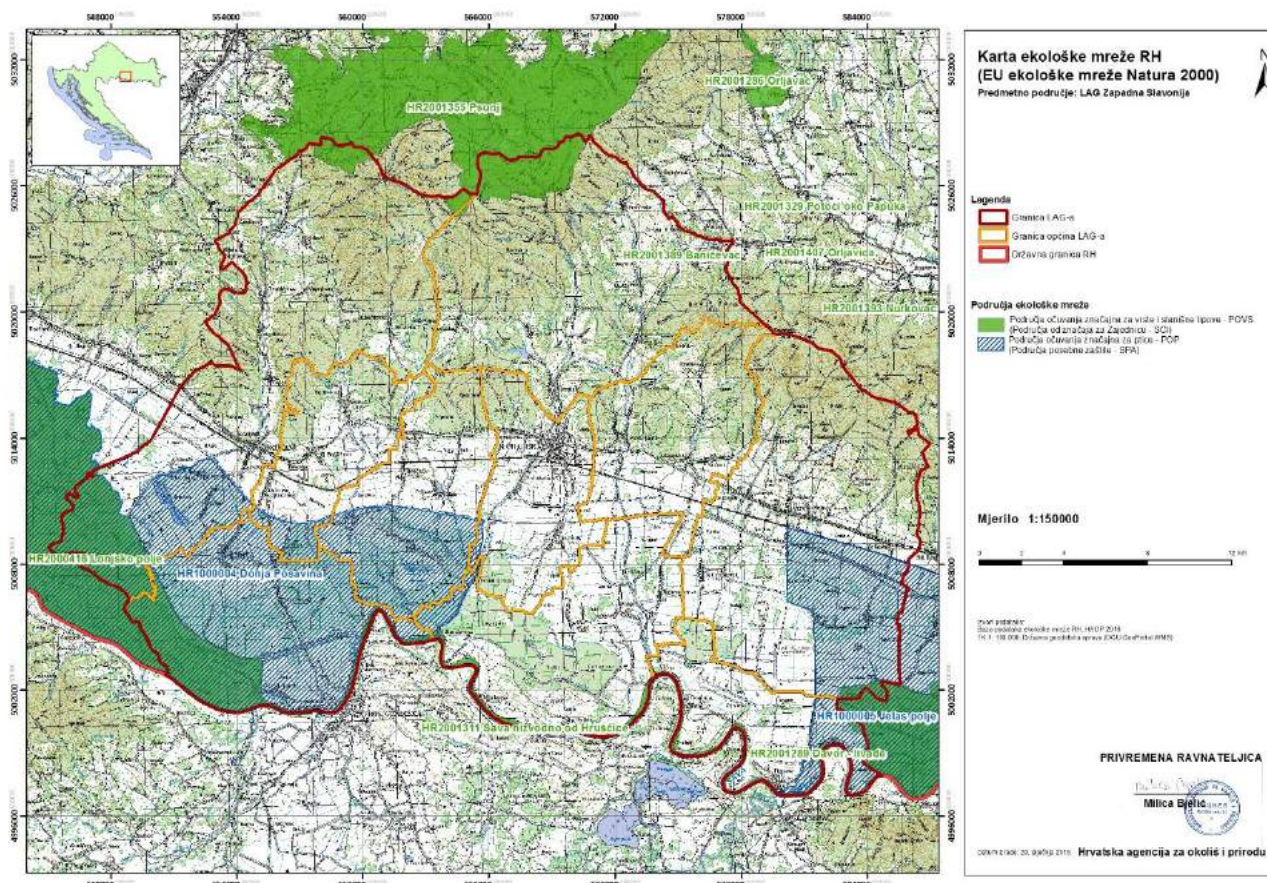
SCI (=POVS) - Područja od značaja za Zajednicu

POVS - Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove

SPA (=POP) - Područje posebne zaštite

POP - Područja očuvanja značajna za ptice

* dio SCI i SPA područja se površinama preklapaju

Dodatak 3. Razrada strateškog razvojnog cilja 1, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

Strateški (specifični) razvojni cilj 1	Razvoj ruralnog gospodarstva na održiv način u svrhu jačanja prepoznatljivosti LAG-a na nacionalnoj i međunarodnoj razini		
Očekivani rezultati	- Rast zaposlenosti u poljoprivredi, šumarstvu i s njima povezanim prerađivačkim djelatnostima - Rast projekata sufinanciranih iz fondova EU (ESI – OP RR 2014.-2020.) - Povećanje ulaganja u restrukturiranje i/ili modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava - Povećanje broja stoke i korištenih poljoprivrednih površina u sustavu smanjenja utjecaja na emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka - Povećanje površina poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili krajobraz - Povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama - Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava - Povećanje ulaganja u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u preradi drveta		
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 65,71% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (648.000,00EUR) Ukupno SC1: 50,07% (648.000,00 EUR) ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjere 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)		
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF	Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Početna vrijednost, 2014.	0	0	0
Ciljana vrijednost, 2018.	0	59	2

Ciljana vrijednost, 2023.	648.000,00 EUR	112	6				
Izvor informacija	Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“						
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR	P2:/FP:2A,2C; P3/FP:3A; P4/FP:4A;P5/FP:5D;P6/FP:6A						
Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje strateškog cilja (očekivanih rezultata) 1							
M1.1	Potpora razvoju konkurentne poljoprivrede i šumarstva						
Vremensko razdoblje provedbe (broj planiranih projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	0	0	0	30	12	20	5
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 55,26% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (545.000,00EUR) Ukupno M1.1: 42,11% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Popis tipova operacija za provedbu	Naziv tipa operacije			Tip operacije iz PRR		Broj Mjere iz PRR	
TO1.1.1	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava			4.1.1		4	
TO1.1.2	Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš			4.1.2		4	
TO1.1.3	Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima			4.2.1		4	
TO1.1.4	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava			6.3.1		6	
TO1.1.5	Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva			8.6.2		8	

Indikatori (pokazatelji) Mjere (output indicators)					
Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ¹	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi), EUR	0	0	545.000,00	CMES/CMEF indikatori /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikatori, doprinos PRR/ZPP
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	0	0	0		
Broj sufinanciranih projekata	0	42	67		
Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju		0	15	2	2A
Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj malih PG		11	11	2	2A
Ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme (EUR)		0	50.000,00	2	2C

¹ Vrijednost posignuta provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama	0	10	15	3	3A	
Broj grla stoke na koji se odnose ulaganja u stočarstvo s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	0	50	80	5	5D	
Površine poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	0	30	100	5	5D	
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi) prema Fokus području (EUR)	FP:2A		FP:2C		FP:3A	
	315.000,00		50.000,00		150.000,00	
					FP:5D	
					30.000,00	

Prioritetni tipovi operacija za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.1 u svrhu postizanja cilja (očekivanih rezultata) ^{1 2}	
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava³ (Napomena: sukladna TO 4.1.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	1. Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava veće od 6.000 € za ulaganja u sektor voća, povrća i cvijeća i veća od 8.000 € za ostala ulaganja te proizvođačke grupe/organizacije priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda. 2. Korisnici koji udovoljavaju uvjetima iz točke 1., a čije se sjedište nalazi te ulaganje provodi na području LAG-a „Zapadna Slavonija“
Prihvatljive aktivnosti	– građenje i/ili opremanje objekata za životinje, zatvorene/zaštićene prostore, objekte za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala i gljiva, skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda, – nabava nove opreme za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda, – nabava nove poljoprivredne mehanizacije i opreme i gospodarskih vozila uključujući sektor vinogradarstva, – aktivnosti podizanja novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino, – izgradnja i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu, te kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta

² Prema Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

³ Temeljem Pravilnika za provedbu Mjere 4, podmjere 4.1, NN 7/15

Uvjeti prihvatljivosti	Ulaganja se moraju odnositi na poljoprivredne proizvode iz Popisa poljoprivrednih proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I Ugovora o EU (Prilog I, Pravilnik o provedbi Mjere 4, podmjere 4.1., NN 7/15), osim proizvoda ribarstva . Kod podnošenja Zahtjeva za potporu korisnik je dužan dostaviti dokument iz kojeg je vidljiva ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (isključujući zadruge, proizvođačke grupe/organizacije) iskazana u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva. Dokument izdaje Savjetodavna služba. Fizičke i pravne osobe moraju biti upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, a proizvođačke grupe/organizacije priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim uz tržište poljoprivrednih proizvoda. Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za zajedničke projekte. Korisnik mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Ako projekt zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, ista se mora provesti prije ulaganja. (Ukoliko zakonodavstvo Europske unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo.) Mladi poljoprivrednik koji po prvi put uspostavlja poljoprivredno gospodarstvo kao nositelj gospodarstva/odgovorna osoba može podnijeti Zahtjev za potporu za ulaganja namijenjena dostizanju standarda Europske unije, koja se odnose na poljoprivrednu proizvodnju, uključujući sigurnost na radu unutar najviše 24 mjeseca od datuma uspostavljanja gospodarstva. Korisnici u teškoćama u smislu smjernica Europske unije o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama nisu prihvatljivi kao korisnici. Korisnik prilikom podnošenja Zahtjeva za isplatu, mora dokazati stručnu osposobljenost za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću sukladno sljedećim kriterijima:
------------------------	--

a) za obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i obrt: nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno vlasnik obrta ili jedan od stalno zaposlenih u obrtu ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine.

b) za pravne osobe: najmanje jedan stalno zaposleni ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine.

c) za mlade poljoprivrednike: završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili ima radno iskustvo iz tog područja u trajanju od najmanje 3 godine.

Kao odgovarajuće područje, ovisno o ulaganju, podrazumijeva se poljoprivreda, veterina, prerada hrane. Zajedničkim projektom smatraju se ulaganja provedena od strane 2 ili više korisnika u Podmjeri 4.1. te predmet ulaganja koriste svi korisnici zajedničkog projekta. Jedan korisnik ne može koristiti više od 70 posto predmeta zajedničkog projekta. Korisnici sklapaju Ugovor o poslovnoj suradnji kojim definiraju jednog korisnika koji će biti podnositelj Zahtjeva za potporu u ime njih u kojem će biti definiran način korištenja predmeta ulaganja zajedničkog projekta od strane svih korisnika zajedničkog projekta. Ugovor mora biti sklopljen na rok od najmanje 10 godina računajući od trenutka podnošenja Zahtjeva za potporu, te isti mora sadržavati podatke od korisnika o postotku korištenja predmeta zajedničkog projekta.

Ukoliko u projektu ulaganje obuhvaća kupnju zemljišta i/ili objekata radi realizacije projekta i opće troškove, opći troškovi i troškovi kupnje zemljišta i/ili objekata mogu iznositi najviše 15 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova s tim da opći troškovi ne smiju prelaziti 5 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova bez općih troškova.

	Za ulaganje u nabavu traktora, korisnik na kraju ulaganja mora zadovoljiti i specifične kriterije iz Priloga V. Pravilnika za provedbu Mjere 4, podmjere 4.1, NN 7/2015 Korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu dostaviti Izjavu da mu nisu dodijeljena sredstva za iste prihvatljive troškove u okviru ove Podmjere za koju je podnio Zahtjev za potporu od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore. Nakon konačne isplate, korisnik je dužan najmanje narednih pet godina baviti se poljoprivrednom proizvodnjom za koju je ostvario potporu. Trajanje projekta nakon izdavanja Odluke o dodjeli sredstava do podnošenja posljednjeg Zahtjeva za isplatu može trajati najduže: a) do 24 mjeseca za građenje i podizanje nasada, b) do 12 mjeseci za opremanje.
Visina potpore	Planiran iznos potpore po projektu: 5.000,00 – 30.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet javne potpore po projektu iznosi do 50% od ukupnih prihvatljivih troškova i može se uvećati za dodatnih 20% u sljedećim slučajevima, i to za: – mlade poljoprivrednike koji su unutar pet godina prije datuma podnošenja Zahtjeva za potporu postavljeni kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, – zajedničke projekte, – ulaganja područja sa značajnim prirodnim ograničenjima i ostala područja s posebnim ograničenjima (članak 31. i 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje – ulaganja povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima (članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013) i ekološkom poljoprivredom (članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje. – Maksimalni intenzitet kombinirane potpore ne smije prijeći 90 posto od ukupno prihvatljivih troškova.
Prihvatljivi troškovi	Prihvatljivi nematerijalni troškovi za sufinanciranje su:

	a) kupnja ili razvoj računalnih programa, b) kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Prihvatljivi opći troškovi jesu usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta Prihvatljivi materijalni troškovi za sufinanciranje su: a) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za životinje, uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva, b) ulaganje u građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala i gljiva sa pripadajućom opremom i infrastrukturom u sklopu poljoprivrednog gospodarstva, c) ulaganje u građenje i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom, koji su u funkciji osnovne djelatnosti, d) ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda, e) ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju i gospodarskih vozila uključujući sektor vinogradarstva, f) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz vlastite primarne poljoprivredne proizvodnje s pripadajućom opremom i infrastrukturom, g) ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino, h) ulaganje u uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje, i) ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih ulaganja (bez općih troškova) uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu kroz 19.2,
--	--

	j) ulaganja u prilagodbu novouvedenim standardima sukladno članku 17. Uredbe (EU) br. 1305/2013, k) ulaganja radi povećanja energetske učinkovitosti sukladno propisima koji reguliraju područje energetske učinkovitosti. Prihvatljiv trošak za sufinanciranje je i stjecanje objekata, strojeva i opreme kroz financijski leasing do iznosa tržišne vrijednosti imovine.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su: a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a te drugi porezi, naknade, doprinosi, kamate, b) rabljena: poljoprivredna mehanizacija i oprema, gospodarska vozila te radni strojevi, c) svi troškovi održavanja i amortizacije, d) troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja, e) troškovi vlastitog rada, f) operativni troškovi, g) kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, prava na plaćanje, kupovina životinja, kupovina i sadnja jednogodišnjeg bilja, h) troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova i troškova kupnje zemljišta/objekata, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine, i) nepredviđeni troškovi i plaćanje u gotovini.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁴	– veličina gospodarstva – broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije)

⁴ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

	– obrazovanje i iskustvo korisnika/nositelja projekta (prednost - viši stupanj obrazovanja i iskustvo u poljoprivredi) – ulaganja u prioritetne sektore – voćarstvo, povrćarstvo i stočarstvo (uključujući peradarstvo) – tip ulaganja (prioritet - složenija ulaganja) – ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces – ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava – ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene – ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima – ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta uključujući povećanje stalne zaposlenosti
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 150.000,00, odnosno 15,20% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.1.1: 11,59% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinosi prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 2. Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama, s naglaskom na sljedeća fokus područja; Fokus području 2A: <i>Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije</i> ; ali može također sekundarno, indirektno, doprinijeti fokus područjima: 2B, 3A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5D i 6A.
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.1.2 Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš⁵ (Napomena: sukladna TO 4.1.2, PRR 2014.-2020.)

⁵ Temeljem Pravilnika za provedbu Mjere 4, podmjere 4.1., NN 7/15

Ciljani korisnici	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava neovisno o ekonomskoj veličini, a čije se sjedište nalazi te ulaganje provodi na području LAG-a „Zapadna Slavonija“
Prihvatljive aktivnosti	1. Gradnja skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata, za vlastite potrebe od minimalno 70% 2. Nabava opreme za poboljšanje učinkovitosti korištenja gnojiva (strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu gnojiva – mineralnog i organskog gnojiva), za vlastite potrebe od minimalno 70%
Uvjeti prihvatljivosti	Ulaganja se moraju odnositi na poljoprivredne proizvode iz Popisa poljoprivrednih proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I Ugovora o EU (Prilog I, Pravilnik o provedbi Mjere 4, podmjere 4.1., NN 75/15), osim proizvoda ribarstva . Kod podnošenja Zahtjeva za potporu korisnik je dužan dostaviti dokument iz kojeg je vidljiva ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (isključujući zadruge, proizvođačke grupe/organizacije) iskazana u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva. Dokument izdaje Savjetodavna služba. Fizičke i pravne osobe moraju biti upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, a proizvođačke grupe/organizacije priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim uz tržište poljoprivrednih proizvoda. Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za sve zajedničke projekte. Korisnik mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Ako projekt zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, ista se mora provesti prije ulaganja. (Ukoliko zakonodavstvo Europske unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo.) Mladi poljoprivrednik koji po prvi put uspostavlja poljoprivredno gospodarstvo kao nositelj gospodarstva/odgovorna osoba može podnijeti Zahtjev za potporu za ulaganja namijenjena dostizanju standarda

	Europske unije, koja se odnose na poljoprivrednu proizvodnju, uključujući sigurnost na radu unutar najviše 24 mjeseca od datuma uspostavljanja gospodarstva. Korisnici u teškoćama u smislu smjernica Europske unije o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama nisu prihvatljivi kao korisnici. Korisnik prilikom podnošenja Zahtjeva za isplatu, mora dokazati stručnu osposobljenost za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću sukladno sljedećim kriterijima: a) za obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i obrt: – nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno vlasnik obrta ili jedan od stalno zaposlenih u obrtu ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine. b) za pravne osobe: – najmanje jedan stalno zaposleni ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine. c) za mlade poljoprivrednike: – završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili ima radno iskustvo iz tog područja u trajanju od najmanje 3 godine. Kao odgovarajuće područje, ovisno o ulaganju, podrazumijeva se poljoprivreda, veterina, prerada hrane. Zajedničkim projektom smatraju se ulaganja provedena od strane 2 ili više korisnika u Podmjeri 4.1. te predmet ulaganja koriste svi korisnici zajedničkog projekta. Jedan korisnik ne može koristiti više od 70% predmeta zajedničkog projekta. Korisnici sklapaju Ugovor o poslovnoj suradnji kojim definiraju jednog korisnika koji će biti podnositelj Zahtjeva za potporu u ime njih u kojem će biti definiran način korištenja predmeta ulaganja
--	--

	zajedničkog projekta od strane svih korisnika zajedničkog projekta. Ugovor mora biti sklopljen na rok od najmanje 10 godina računajući od trenutka podnošenja Zahtjeva za potporu, te isti mora sadržavati podatke od korisnika o postotku korištenja predmeta zajedničkog projekta. Ukoliko u projektu ulaganje obuhvaća kupnju zemljišta i/ili objekata radi realizacije projekta i opće troškove, opći troškovi i troškovi kupnje zemljišta i/ili objekata mogu iznositi najviše 15 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova s tim da opći troškovi ne smiju prelaziti 5 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova bez općih troškova. Za ulaganje u nabavu traktora, korisnik na kraju ulaganja mora zadovoljiti i specifične kriterije iz Priloga V. Pravilnika za provedbu Mjere 4, podmjere 4.1, NN 7/2015 Korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu dostaviti Izjavu da mu nisu dodijeljena sredstva za iste prihvatljive troškove u okviru ove Podmjere za koju je podnio Zahtjev za potporu od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore. Nakon konačne isplate, korisnik je dužan najmanje narednih pet godina baviti se poljoprivrednom proizvodnjom za koju je ostvario potporu. Trajanje projekta nakon izdavanja Odluke o dodjeli sredstava do podnošenja posljednjeg Zahtjeva za isplatu može trajati najduže: a) do 24 mjeseca za građenje, b) do 12 mjeseci za opremanje.
Visina potpore	Planiran iznos potpore po projektu: 5.000,00 EUR – 30.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore za ulaganja u provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovnog nitratima poljoprivrednog podrijetla (SL L 375, 30. 12. 1991.) (u daljnjem tekstu: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ) iznosi do 75% iznosa prihvatljivih troškova za sve Zahtjeve za potporu odobrene do 1. srpnja 2017. godine. Intenzitet potpore od 75% za ulaganja u provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ, primjenjuje se na cijelom području Republike Hrvatske. Nakon 1. srpnja 2017. godine intenzitet potpore za ulaganja u provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ iznosi do 50% od ukupno prihvatljivih troškova.

	Intenziteti javne potpore iz mogu se uvećati za dodatnih 20% u sljedećim slučajevima, i to za: a) mlade poljoprivrednike koji su unutar pet godina prije datuma podnošenja Zahtjeva za potporu postavljeni kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, b) zajedničke projekte, c) ulaganja u područja sa značajnim prirodnim ograničenjima i ostala područja s posebnim ograničenjima (članak 31. i 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje, d) ulaganja povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima (članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013) i ekološkom poljoprivredom (članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje. Maksimalni intenzitet kombinirane potpore ne smije prijeći 90% od ukupno prihvatljivih troškova.
Prihvatljivi troškovi	Prihvatljivi nematerijalni troškovi za sufinanciranje su: a) kupnja ili razvoj računalnih programa, b) kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Prihvatljivi opći troškovi jesu usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta Prihvatljivi materijalni troškovi za sufinanciranje jesu: a) ulaganje u građenje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata, za vlastite potrebe od minimalno 70%, b) ulaganje u poboljšanje učinkovitosti korištenja gnojiva (strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu gnojiva – mineralnog i organskog gnojiva), za vlastite potrebe od minimalno 70%. Prihvatljiv trošak za sufinanciranje je i stjecanje objekata, strojeva i opreme kroz financijski leasing do iznosa tržišne vrijednosti imovine.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su:

	a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a te drugi porezi, naknade, doprinosi, kamate, b) rabljena: poljoprivredna mehanizacija i oprema, gospodarska vozila te radni strojevi, c) svi troškovi održavanja i amortizacije, d) troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja, e) troškovi vlastitog rada, f) operativni troškovi, g) kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, prava na plaćanje, kupovina životinja, kupovina i sadnja jednogodišnjeg bilja, h) troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova i troškova kupnje zemljišta/objekata, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine, i) nepredviđeni troškovi i plaćanje u gotovini.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁶	– veličina gospodarstva – korišteno poljoprivredno zemljište (prioritet - veći broj uvjetnih grla po hektaru) – ulaganje u zaštićenim područjima (zone ranjive nitratima, NATURA 2000 područja i dr) – broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije) – ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces – ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene

⁶ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

Financijska alokacija iz 19.2	EUR 30.000,00, odnosno 3,04% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.1.2: 2,32% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 5: Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru; Fokus područje: 5D) <i>Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost</i> , te može sekundarno, indirektno, doprinijeti Fokus području 5C, 4B i 4C.
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.1.3 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima⁷ (Napomena: sukladna TO 4.2.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	Fizičke i pravne osobe koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom poljoprivrednih proizvoda iz Dodatka 1. Ugovora o EU, a čije se sjedište nalazi te ulaganje provodi na području LAG-a „Zapadna Slavonija“
Prihvatljive aktivnosti	1. Gradnja i/ili opremanje objekata - detaljno navedeno u Prihvatljivim troškovima 2. Nabava mehanizacije, vozila, strojeva i opreme – detaljno navedeno u Prihvatljivim troškovima
Uvjeti prihvatljivosti	– Ulaganja se moraju odnositi na proizvode obuhvaćene Dodatkom I Ugovora o EU, osim proizvoda ribarstva, – Rezultat proizvodnog procesa mora biti proizvod iz Dodatka I Ugovora o EU, osim proizvoda ribarstva – Korisnik mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu RH – Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za sve zajedničke projekte, – Ako projekt zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, ista se mora provesti prije ulaganja.

⁷ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 4, podmjere 4.2., NN 7/15

	– Proizvođačke grupe/organizacije moraju biti priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, ukoliko zakonodavstvo Unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo (sukladno članku 17. stavku 6. Uredbe (EU) br. 1305/2013), – Projekti koji budu imali značajno negativan utjecaj na okoliš neće biti financirani sredstvima javne potpore osim ako su poduzete korektivne mjere propisane od strane nadležnog tijela. – Kod građenja objekata za poslovanje s hranom životinjskog podrijetla potrebno je ishoditi mišljenje, tijekom izrade dokumentacije, o usklađenosti dokumentacije sa propisima, od strane uprave nadležne za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede. – Podnošenjem konačnog Zahtjeva za isplatu za izgrađeni objekt za proizvodnju i preradu hrane neživotinjskog podrijetla potrebno je ishoditi rješenje o registraciji i upisu objekta u Upisnik registriranih objekata/subjekata koje vodi Ministarstvo nadležno za zdravlje. – Korisnici u teškoćama u smislu smjernica Europske unije o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama nisu prihvatljivi kao korisnici. – Ukoliko se u projektu ulaganje odnosi na kupnju zemljišta i/ili objekata radi realizacije projekta, opći troškovi i troškovi kupnje zemljišta i/ili objekata mogu iznositi najviše 15 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova s tim da opći troškovi ne smiju prelaziti 5 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova bez općih troškova.
Visina potpore	Iznos potpore po projektu: 10.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet javne potpore po projektu iznosi do 50% od ukupnih prihvatljivih troškova i može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova u sljedećim slučajevima, i to za: a) ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva za poljoprivrednu produktivnost i održivost, b) ulaganja koja provode proizvođačke organizacije.

	Maksimalni intenzitet kombinirane potpore ne smije prijeći 90 posto od ukupno prihvatljivih troškova.
Prihvatljivi troškovi	Prihvatljivi nematerijalni troškovi za sufinanciranje su: a) kupnja ili razvoj računalnih programa, b) kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Prihvatljivi opći troškovi jesu usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta Prihvatljivi materijalni troškovi za sufinanciranje jesu: a) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za poslovanje s mlijekom i preradom mlijeka s pripadajućom opremom i unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, uključujući rashladnu opremu za sirovo mlijeko, b) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za klanje, rasjecanje, preradu (mesa, jaja) te uskladištenje hrane životinjskog podrijetla s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, c) ulaganje u građenje i/ili opremanje centra (sabirališta) za sakupljanje i preradu otpada i nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, d) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu voća, povrća, grožđa (osim za proizvodnju vina), aromatičnog, začinskog i ostalog bilja, cvijeća i gljiva s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom uključujući preradu ostataka iz proizvodnje, e) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu maslina, komine masline s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, f) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu žitarica, uljarica i industrijskog bilja s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, g) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu, punjenje i pakiranje pčelinjih proizvoda s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, h) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu ostalih proizvoda navedenih u Dodatku 1. Ugovora o EU, s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom,

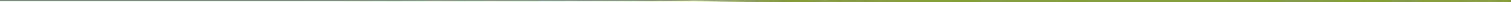
	i) ulaganje u građenje i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom koji su u funkciji djelatnosti prerade, j) ulaganje u kupnju mehanizacije, gospodarskih vozila, strojeva i opreme, k) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda, l) ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za obradu otpadnih voda u preradi i trženju, filtriranje zraka i rashladne sustave s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, m) ulaganje u laboratorij i laboratorijsku opremu na poljoprivrednom gospodarstvu za vlastite potrebe gospodarstva, n) ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta do 10 posto vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova ulaganja (bez općih troškova) uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu, o) ulaganja u prilagodbu novouvedenim standardima sukladno članku 17. Uredbe (EU) br. 1305/2013. p) ulaganja radi povećanja energetske učinkovitosti sukladno propisima koji reguliraju područje energetske učinkovitosti. Prihvatljiv trošak za sufinanciranje je i stjecanje objekata, strojeva i opreme kroz financijski leasing do iznosa tržišne vrijednosti imovine.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su: a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a te drugi porezi, naknade, doprinosi, kamate, b) rabljena: poljoprivredna mehanizacija i oprema, gospodarska vozila te radni strojevi, c) svi troškovi održavanja i amortizacije, d) troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja, e) troškovi vlastitog rada, f) operativni troškovi, g) kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, prava na plaćanje,

	h) troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova i troškova kupnje zemljišta/objekata, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine, i) nepredviđeni troškovi i plaćanje u gotovini.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁸	– veličina fizičke ili pravne osobe, prijavitelja projekta – broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije) – ulaganja u prioritetne sektore - prerada mesa i mlijeka, prerada voća i povrća, pčelarstvo – tip ulaganja (prioritet - složenija ulaganja) – ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces – ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava – ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene – ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima – ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta uključujući povećanje stalne zaposlenosti
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 150.000,00, odnosno 15,21% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.1.3: 11,59% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinosi prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 3: Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom i upravljanje rizikom u poljoprivredi; Fokus područje: 3A) <i>Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac putem programa kvalitete, dodajući</i>

⁸ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

	<i>vrijednost poljoprivrednim proizvodima, putem promicanja na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, skupina proizvođača i međustrukovnih organizacija, te može sekundarno, indirektno, doprinijeti Fokus područjima 5B i 6A</i>
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.1.4 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava ⁹ (Napomena: sukladna TO 6.3.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	Korisnici su mala poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, ekonomske veličine iskazane u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva od 2.000 eura do 7.999 eura.
Prihvatljive aktivnosti	Potpota se dodjeljuje obliku bespovratnih finansijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti koje moraju biti navedene u poslovnom planu, a odnose se na: 1. kupnju domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala, 2. kupnju, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda iz Priloga I. ovoga Pravilnika osim proizvoda ribarstva 3. kupnju ili zakup poljoprivrednog zemljišta, 4. kupnju poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme, 5. podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada, 6. uređenje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje, 7. građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe vlastitih poljoprivrednih proizvoda, 8. stjecanje potrebnih stručnih znanja i sposobnosti za obavljanje poljoprivredne proizvodnje i prerade proizvoda iz Priloga I Pravilnika o provedbi Mjere 6, podmjera 6.1,6.2,6.3 (NN 42/15)

⁹ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 6, podmjere 6.1,6.2,6.3, NN 42/15

tel/fax: 035/330-102
mobitel: 099/286-5459
email: info@laqzs.com
web: www.laqzs.com

	Za sve podnijete zahtjeve za potporu izvršiti će se procjena poslovnog plana. Ukoliko zakonodavstvo Europske unije propiše zahtjeve za dostizanje novih standarda, korisnik može podnijeti zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni.
Visina potpore	Iznos potpore po projektu: 15.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: 100% prihvatljivih troškova Isplata se vrši u dvije rate u razdoblju od najviše 3 godine kako slijedi: – isplata prve rate u iznosu od 50% ukupno odobrene javne potpore nakon odluke o dodjeli potpore, – isplata druge/zadnje rate će se slijediti nakon provedenih aktivnosti prikazanih u poslovnom planu.
Prihvatljivi troškovi	Potpore se dodjeljuje obliku bespovratnih financijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti navedenih u poslovnom planu, a sukladno prihvatljivim aktivnostima.
Neprihvatljivi troškovi	Troškovi koji nisu u skladu s definiranim prihvatljivim aktivnostima i nisu navedeni u poslovnom planu.
Kriteriji odabira za tip operacije ¹⁰	– veličina poljoprivrednog gospodarstva – korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe) – utjecaj planiranih djelatnosti na okoliš (prednost imaju djelatnosti s pozitivnim utjecajem na okoliš) – održivost projekta
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 165.000,00, odnosno 16,73% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.1.4: 12,75% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 2: Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i

¹⁰ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

	održivog upravljanja šumama; <i>Fokus područje: 2A) Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije.</i>
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.1.5 Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva¹¹ (Napomena: sukladna TO 8.6.2, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	Prihvatljivi korisnici u ovoj operaciji su obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za djelatnosti prerade drva sukladno nacionalnim propisima.
Prihvatljive aktivnosti	Kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme sukladno navedenim prihvatljivim troškovima te izgradnja i opremanje objekata
Uvjeti prihvatljivosti	1. korisnik mora biti registriran za djelatnosti prerade drva sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (2007.): područje C, odjeljak 16. Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja – proizvodnja proizvoda od slame i pleterskih proizvoda 2. korisnik mora dokazati da ulazna količina drvne sirovine – oblovine u zadnje dvije godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za potporu nije bila veća od 10.000 m³ godišnje. 3. u slučaju da korisnik kao ulaznu drvnu sirovinu djelomično koristi ili uopće ne koristi oblovinu tada se maksimalna dozvoljena količina ulazne sirovine izračunava na temelju koeficijenata iskorištenja oblovine koji će biti sastavni dio liste prihvatljivih troškova koja će biti objavljena zajedno s natječajem iz članka 24. ovoga Pravilnika. 4. korisnik je dužan izraditi poslovni plan sukladno prilogu VII. Pravilnika o podmjeri 8.6. NN (45/16) Korisnik je dužan uz zahtjev za potporu/zahtjev za isplatu dostaviti izjavu da mu nisu dodijeljena sredstva za iste prihvatljive troškove za koje je podnio zahtjev za potporu od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore.

¹¹ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 8, podmjere 8.6 NN 45/16

	Korisnik prilikom podnošenja zahtjeva za potporu/zahtjeva za isplatu mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Sukladno članku 60. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. godine o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL L 347, 20. 12. 2013), korisniku se neće dodijeliti i isplatiti sredstva potpore ukoliko se provjerom provedenom temeljem članka 58. iste Uredbe radi zaštite financijskih interesa Europske unije, utvrde nepravilnosti odnosno da su uvjeti za stjecanje sredstava potpore stvoreni umjetno i suprotno ciljevima Programa, Pravilnika i natječaja. Korisnici u teškoćama, u smislu Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31. 7. 2014.) nisu prihvatljivi kao korisnici. Korisnik je dužan uz zahtjev za potporu dostaviti izjavu iz Priloga II. Pravilnika o podmjeri 8.6.(NN 45/16) o ispunjavanju uvjeta prihvatljivosti. U slučaju kada ulaganja uključuju rekonstrukciju i/ili opremanje objekata koji nisu u vlasništvu korisnika, korisnik mora dostaviti ugovor o najmu/koncesiji/plodouživanju/zakupu/služnosti koji mora biti sklopljen na rok od najmanje deset godina, računajući od trenutka podnošenja zahtjeva za potporu. U slučaju kada ulaganja uključuju izgradnju objekata, korisnik mora u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu dokazati pravo vlasništva ili korisnik mora dokazati da ima pravo koristiti katastarsku česticu/lokaciju ulaganja dostavljanjem ugovora o najmu/koncesiji/plodouživanju/zakupu/služnosti koji mora biti sklopljen na rok od najmanje deset godina računajući od trenutka podnošenja zahtjeva za potporu. Ukoliko se radi o ulaganju za koje je sukladno posebnim propisima potrebna procjena utjecaja zahvata na okoliš, korisnik je obavezan prije podnošenja zahtjeva za potporu provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i/ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s važećim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode.
--	---

	Zajedničkim projektom smatraju se ulaganja provedena od strane dva ili više korisnika te predmet ulaganja koriste svi korisnici zajedničkog projekta. Korisnici sklapaju ugovor o poslovnoj suradnji kojim definiraju jednog korisnika koji će biti podnositelj zahtjeva za potporu u ime njih u kojem će biti definiran način korištenja predmeta ulaganja zajedničkog projekta od strane svih korisnika zajedničkog projekta. Ugovor mora biti sklopljen na rok od najmanje sedam godina, računajući od trenutka podnošenja zahtjeva za potporu, te isti mora sadržavati podatke od strane korisnika o načinu korištenja predmeta zajedničkog projekta. Korisnik je dužan osigurati da predmet ulaganja za koji je ostvario potporu bude u funkciji pet godina nakon konačne isplate. Ulaganja koja se izamortiziraju u periodu kraćem od pet godina, te nemaju više uporabnu vrijednost, korisnik je i dalje dužan imati u fizičkom obliku ili imati vidljivi materijalni dokaz o rashodovanju (ne i prodaji) istih u periodu od pet godina od datuma konačne isplate. Provedba projekta može trajati najduže 36 mjeseci od izdavanja odluke o dodjeli sredstava do podnošenja posljednjeg zahtjeva za isplatu.
Visina potpore	Minimalni iznos potpore po projektu: 10.000,00 EUR Maksimalni iznos potpore po projektu: 30.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: 50% prihvatljivih troškova
Prihvatljivi troškovi	Za ulaganja prihvatljivi troškovi vezani su uz: 1. kupnju novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva (blanjalice, pile itd.) 2. kupnju novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za proizvodnju peleta i briketa (briketirka, peletirka itd.) 3. instalaciju i/ili kupnju informacijsko-komunikacijskih tehnologija (kupnja opreme, kupnja ili razvoj računalnih programa, licence, u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva i 4. izgradnju i rekonstrukciju objekata te kupnju nove i rabljene opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu drvnih proizvoda i dr. (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvenu sječku, utovarivači, atomizeri itd.).

	- Prihvatljiv trošak za sufinanciranje je i stjecanje strojeva, alata, uređaja, opreme i objekata, kroz financijski leasing do iznosa njihove tržišne vrijednosti. - Prihvatljivi troškovi za ulaganja bit će određeni listom prihvatljivih troškova koja će biti prilog natječaja Rabljena oprema: - Kupnja rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme sukladno listi prihvatljivih troškova, prihvatljiva je za ulaganja pod sljedećim uvjetima: 1. strojevi, alati, uređaji i oprema ne smiju biti stariji od četiri godine 2. prodavatelj strojeva, alata, uređaja ili opreme mora dostaviti i izjavu o porijeklu te izjavu da u proteklih sedam godina kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme nije sufinancirana bespovratnim nacionalnim ili EU sredstvima 3. rabljeni strojevi, alati, uređaji i oprema moraju imati tehničke karakteristike u skladu s potrebama tipa operacije i udovoljavati prihvatljivim normama i standardima 4. cijena rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme ne smije biti viša od njihove tržišne vrijednosti i mora biti manja od cijene sličnih novih strojeva, alata, uređaja i opreme 5. rabljeni strojevi, alati, uređaji i oprema moraju imati tehničke karakteristike u skladu s potrebama tipa operacije i udovoljavati prihvatljivim normama i standardima. - Trošak za rabljene strojeve, alate, uređaje i opremu je neprihvatljiv ako ne udovoljava bilo kojem uvjetu iz stavka 1. ovoga članka. - Prihvatljivi opći troškovi su usluge konzultanata i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta, uključujući poslovne planove, idejne planove marketinga drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda i usluga šuma, studije izvedivosti, analize troškova i koristi, projektno-tehničku dokumentaciju, geodetske podloge, elaborate, trošak nadzora, studije utjecaja na okoliš i prirodu itd. Opći troškovi prihvatljivi su u iznosu do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova (bez općih troškova) od kojih su: 1. troškovi pripreme poslovnog plana/idejnog plana marketinga drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda i usluga šuma prihvatljivi u iznosu do 10.000 eura u kunsnoj protuvrijednosti
--	--

	2. troškovi pripreme dokumentacije prihvatljivi u iznosu do 20.000 eura u kunskoj protuvrijednosti i 3. troškovi pripreme projektno-tehničke dokumentacije, geodetskih podloga, elaborata, trošak nadzora, studije utjecaja na okoliš i prirodu prihvatljivi u iznosu koji čini razliku zbroja troškova navedenih u podstavcima 1. i 2. ovoga stavka i gornje granice od 10% od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova).
Neprihvatljivi troškovi	1. porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a 2. drugi porezi, naknade, doprinosi 3. kamate 4. troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja 5. nepredviđeni troškovi 6. plaćanje u gotovini i 7. troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine
Kriteriji odabira za tip operacije ¹²	– Vrsta korisnika – prednost mikro i mali poduzetnici – Tip ulaganja – prednost ulaganja u novu opremu, strojeve i alate – Energetska učinkovitost ulaganja – Okolišna prihvatljivost ulaganja – Stvaranje novih radnih mjesta – Održivost projekta
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 50.000,00, odnosno 5,07% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020

¹² Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.1.5: 3,86% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 2: Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama; Fokus područje: 2C) Poboljšanje održivosti i konkurentnosti šumarskih poduzeća i promocija održivog upravljanja šumama. No indirektno ovaj tip operacije doprinosi i prioritetu 5, Fokus području 5C. zatim prioritetu 4, fokus područje 4A te prioritetu 6, Fokus područje 6A.						
M1.2	Potpora razvoju diversifikacije djelatnosti na području LAG-a						
Vremensko razdoblje provedbe (broj planiranih projekata)	2014. 0	2015. 0	2016. 0	2017. 0	2018. 17	2019. 18	2020. 10
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 10,45% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (103.000,00EUR) Ukupno M1.2: 7,96% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Popis tipova operacija za provedbu	Naziv tipa operacije			Tip operacije iz PRR		Broj Mjere iz PRR	
TO 1.2.1	Neproizvodna ulaganja vezana za očuvanje okoliša			4.4.1		4	
TO 1.2.2	Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima			6.4.1		6	
Indikatori (pokazatelji) Mjere (output indicators)							

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ¹³	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	0	0	CMES/CMEF indikatori /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikatori, doprinos PRR/ZPP
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	0	2	6		
Broj sufinanciranih projekata	0	17	45		
Površina poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili krajobraz	0	20	50	4	4A
Broj radnih mjesta stvorenih u projektima za koje je dodijeljena potpora	0	2	6	6	6A
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi) prema Fokus području (EUR)			FP:4A 50.000,00	FP:6A 53.000,00	

¹³ Vrijednost postignuta provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.2.1 Neproizvodna ulaganja vezana za očuvanje okoliša ¹⁴ (Napomena: sukladna TO 4.4.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	- Poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava; - Javne ustanove i tijela, uključujući javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima (državne, regionalne i lokalne javne ustanove), kao i jedinice lokalne samouprave. - Civilne udruge koje se bave zaštitom i promicanjem kulturnih vrijednosti i zaštite okoliša.
Prihvatljive aktivnosti	Navedene u dijelu Prihvatljivih troškova i Uvjeta prihvatljivosti
Uvjeti prihvatljivosti	Opći: - ulaganje mora biti u skladu sa standardima vezanim uz zaštitu okoliša i prirode; - mjesto ulaganja mora biti na zemljištu koje se koristi u poljoprivredne svrhe; - korisnici koji obnavljaju staništa važna za očuvanje bioraznolikosti, a koja se nalaze na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano sukladno dobroj poljoprivrednoj praksi, moraju biti u skladu s mjerama višestruke sukladnosti najkasnije godinu dana nakon početka korištenja ove podmjere; - potpora se neće odobriti korisnicima s nepodmirenim obvezama prema državnom proračunu; odgovarajuće mjere zaštite u smislu utjecaja na okoliš utvrđuju se Pravilnicima sukladno nacionalnim propisima. Ulaganja za koja se procijeni da imaju značajan negativan utjecaj na okoliš neće biti prihvatljiva za potporu, osim ako se provedu korektivne mjere propisane od strane nadležnog tijela; Specifični uvjeti prihvatljivih aktivnosti: - Izgradnja terasa; podizanje terasa gdje su tradicionalno prisutne, uz podupiranje zemljišta suhozidima, biljnim materijalom ili nekim drugim prirodnim materijalima iz neposredne okolice. - Podizanje suhozida; podizanje suhozida moguće je samo na lokacijama gdje su suhozidi bili tradicionalno prisutni i gdje je ranija lokacija suhozida jasno vidljiva.

¹⁴ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

	– Sadnja živice; treba se sastojati od minimalno tri različite listopadne biljne vrste (koje će definirati nadležno tijelo). – Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta; prisutnost invazivnih vrsta na poljoprivrednom zemljištu. Popis invazivnih vrsta će biti naveden nakon izrade relevantne dokumentacije od strane APPRRR-a. – Nabava električnog pastira s pripadajućom opremom i autohtonog pastirskog psa (Tornjak); za poljoprivredna gospodarstva koja se bave stočarskom proizvodnjom; o za uzgoj/držanje stoke na području prirodne rasprostranjenosti velikih zvijeri kao i za potrebe korisnika Mjere M10 Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti, Podmjere 10.2.; područja prirodne rasprostranjenosti velikih zvijeri formalno su definirana u službenim izvješćima, stanje populacije vuka i risa te usvojeni plan gospodarenja medvjedom bit će navedeno u pravilnicima; – Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano sukladno dobroj poljoprivrednoj praksi s obzirom na vrstu korištenja; primjena na zaraslom poljoprivrednom zemljištu ili poljoprivrednom zemljištu koje je u procesu zarastanja potrebno je obnoviti travnjačko stanište i ukloniti grmlje i drugo drvenasto raslinje; aktivnost će biti usmjerene i na poljoprivredna zemljišta izvan LPIS, uz obvezu da se obnovljeno poljoprivredno zemljište naknadno registrira u LPIS. Obnova zapuštenih lokvi za napajanje stoke; obnova zapuštenih lokvi za napajanje stoke, prisutnost zaraslih /zapuštenih lokvi na područjima s ekstenzivnim uzgojem stoke
Visina potpore	Minimalni iznos potpore po projektu: 600,00 EUR Maksimalni iznos potpore po projektu: 2.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: 100% prihvatljivih troškova
Prihvatljivi troškovi	Materijalni troškovi:

	– kupnja zemljišta za realizaciju projekta do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta. o ulaganje u izgradnju terasa; o ulaganje u podizanje suhozida i živica; o uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi, a usmjereno je na iskorjenjivanje odabranih invazivnih vrsta sa zaraslog poljoprivrednog zemljišta ili poljoprivrednog zemljišta koje je u procesu zarastanja, tako će se vratiti staništa i poboljšati biološka raznolikosti vrsta i staništa; – nabava električnog pastira s pripadajućom opremom i/ili autohtonog pastirskog psa (tornjaka), gdje bi se pas ovčar koristio za čuvanje stoke u području prirodne rasprostranjenosti velikih zvijeri; – izgradnja novih i obnova postojećih nastambi za stoku na području prirodne rasprostranjenosti velikih zvijeri; – obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano sukladno dobroj poljoprivrednoj praksi s obzirom na vrstu uporabe, a prvenstveno je usmjerena na travnjake koji su obrasli grmljem ili drugim drvenastim raslinja (vegetacija sukcesije). Plaćanja se razlikuju ovisno o opsegu grmlja ili drugog drvenastog raslinja na tom području; – ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke Nematerijalni troškovi: – nabava ili razvoj računalnih programa, патената, licenci, autorskih prava, zaštitnih znakova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Opći troškovi: usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti (ostaju prihvatljivi troškovi i kada nema materijalnih troškova), do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta
Neprihvatljivi troškovi	U PRR 2014.-2020. Nema detaljnih podataka no preliminarno stavljamo: - porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a te drugi porezi, naknade, doprinosi, kamate, - svi troškovi održavanja i amortizacije,

¹⁵ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 4: Obnova, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom, s naglaskom na sljedeća područja; Fokus područje 4A) <i>Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući područja mreže Natura 2000 i područja s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao i stanje europskih krajobraza;</i>
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 1.2.2 Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima¹⁶ (Napomena: sukladna TO 6.4.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	Korisnici su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika te fizičke osobe koje su nositelji ili članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji pokreću ili razvijaju nepoljoprivredne djelatnosti, u rangi mikro ili malog poduzeća
Prihvatljive aktivnosti	1. Građenje i/ili opremanje građevina i/ili turističke infrastrukture za pružanje turističkih i/ili ugostiteljskih usluga 2. Građenje i/ili opremanje građevina u kojima se obavlja proizvodnja i/ili trženje proizvoda tradicijskih obrta, umjetničkih obrta uključujući i obrte za izradu suvenira i rukotvorina 3. Građenje i/ili opremanje građevina za pružanje usluga u ruralnim područjima u poljoprivredi i šumarstvu 4. Građenje i/ili opremanje građevina za preradu, skladištenje, pakiranje i/ili izravnu prodaju proizvoda koji nisu obuhvaćeni Dodatkom 1. Ugovora o funkcioniranju EU.
Uvjeti prihvatljivosti	– Potpora se može korisniku može dodijeliti jednom tijekom provedbe Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. za razvoj jedne nepoljoprivredne djelatnosti. – Korisnik mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednika najmanje jednu godinu prije podnošenja Zahtjeva za potporu.

¹⁶ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 6, podmjera 6.4 (NN 120/15)

- Korisnik u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu mora pripadati ekonomskoj veličini poljoprivrednog gospodarstva od najmanje 2.000 eura.
- Ulaganje u okviru tipa operacije provodi se u naseljima s najviše 5.000 stanovnika na području jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi sjedište korisnika.
- Korisnik mora izraditi poslovni plan za projekt koji prijavljuje na ovaj tip operacije
- Prihvatljiva ulaganja moraju biti u skladu s važećim strateškim i planskim dokumentima jedinice lokalne samouprave u kojoj se provodi ulaganje.
- Kod ulaganja navedenih u Prihvatljivim aktivnostima točka 3. korisnik mora uspostaviti knjigovodstvo ili odgovarajuću evidenciju sukladno posebnim propisima koji reguliraju predmetno ulaganje najkasnije na kraju ulaganja kako bi dokazao pružanje usluga trećim stranama.
- Korisnik mora biti registriran i obavljati djelatnost u skladu s posebnim propisima koji uređuju područje obavljanja djelatnosti najkasnije do podnošenja zadnjeg Zahtjeva za isplatu.
- Proizvod prerade/predmet trženja mora biti proizvod koji nije obuhvaćen Dodatkom 1. Ugovora o funkcioniranju EU.
- Proizvodi koji se koriste unutar ulaganja navedenih u Prihvatljivim aktivnostima točke 1. i 4. moraju potjecati izravno iz vlastite poljoprivredne proizvodnje ili mogu biti nabavljeni izravno (bez posrednika) od drugog poljoprivrednika upisanog u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.
- Proizvodi koje ne proizvode poljoprivrednici, a nužni su za pružanje turističkih usluga te preradu i trženje, izuzeti su iz ove odredbe.
- Korisnik prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske.
- Korisnik mora biti u rangu mikro ili malog poduzeća sukladno Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva (»Narodne novine« br. 29/02, 63/07, 53/12, i 56/13) koji ispunjava uvjete prihvatljivosti, a koji je izravno odgovoran za početak, upravljanje, provedbu i rezultate projekta/operacije.

- Korisnici u teškoćama u smislu Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31. 7. 2014.) nisu prihvatljivi kao korisnici.
- Provođenje ulaganja ne smije započeti prije podnošenja Zahtjeva za potporu sukladno članku 13. ovoga Pravilnika, osim pripremnih aktivnosti. Pripremne aktivnosti uključuju nastale opće troškove iz članka 9. ovoga Pravilnika, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati investicija, ishođenje građevinske i drugih dozvola i s njima povezane aktivnosti do trenutka prijave početka građenja.
- Prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu korisnik je dužan dostaviti potvrdu Savjetodavne službe iz koje je vidljiva ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva.
- Na jednom poljoprivrednom gospodarstvu ista nepoljoprivredna djelatnost može se pokrenuti i razvijati samo jednom.
- Korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu dostaviti izjavu da mu nisu dodijeljena bespovratna sredstva za ista prihvatljiva ulaganja od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore.
- Ako su korisniku dodijeljena bespovratna sredstva u obliku subvencija kamatne stope ili subvencija naknada za jamstvo, za isti iznos umanjiti će se iznos potpore korisniku koji ne može biti veći od najvišeg iznosa potpore određenog ovim Pravilnikom.
- Nije dozvoljeno poduzimanje radnji koje bi mogle dovesti do financiranja istih prihvatljivih ulaganja iz ostalih fondova Europske unije, uključujući i prijavu na natječaj za dodjelu sredstava.
- Za sve podnijete Zahtjeve za potporu izvršiti će se procjena poslovnog plana.
- Korisnik istovremeno ne može podnijeti Zahtjev za potporu za više od jednog prihvatljivog ulaganja iz ovog tipa operacije
- Zahtjev za potporu za novo ulaganje iz ovog tipa operacije može se podnijeti tek nakon izvršene konačne isplate potpore po prethodnom Zahtjevu po potporu.

	– Korisnik tek nakon izvršene konačne isplate potpore unutar ovog tipa operacije. može podnijeti Zahtjev za potporu za tip operacije 1.1.5 – Trajanje projekta nakon izdavanja Odluke o dodjeli sredstava do podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu može trajati najduže: do 24 mjeseca za građenje te do 12 mjeseci za opremanje. – U okviru dodjele potpore primjenjivati će se odredbe članka 10. Zakona o državnim potporama (»Narodne novine« broj 47/15). – Ako korisnik kupuje zemljište i/ili objekt u kojemu će se provoditi ulaganje iz ovog tipa operacije prije podnošenja Zahtjeva za potporu prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu mora priložiti ugovor o kupoprodaji i prijedlog za uknjižbu s prijemnim štamčiljem općinskog suda. – U slučaju ulaganja u nekretninu za ovaj tip operacije korisnik mora prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu dostaviti elaborat procjene tržišne vrijednosti nekretnine izrađen od ovlaštenog sudskog vještaka. – U slučaju ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata koji nisu u vlasništvu korisnika, korisnik mora dokazati da ima pravo koristiti katastarsku česticu/lokaciju ulaganja dostavljanjem Ugovora o najmu/koncesiji/zakupu/služnosti koji mora biti sklopljen na rok od najmanje deset godina računajući od trenutka podnošenja Zahtjeva za potporu. Navedeni Ugovori moraju biti upisani u zemljišne knjige
Visina potpore	Najniži iznos potpore po projektu: 3.500,00 EUR Najviši iznos potpore po projektu: 10.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet javne potpore po projektu iznosi do 70 % od ukupnih prihvatljivih troškova. Isplata potpore može biti jednokratna ili najviše u dvije rate.
Prihvatljivi troškovi	Prihvatljivi su troškovi unutar sljedećih ulaganja: 1. turizam u ruralnom području 2. tradicijski obrt, umjetnički obrti uključujući i obrte za izradu suvenira i rukotvorina 3. pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu

	4. prerada, marketing i izravna prodaja proizvoda koji nisu obuhvaćeni Dodatkom 1. Ugovora o funkcioniranju EU Prihvatljivi troškovi za sufinanciranje su: 1. građenje građevina 2. nabava novih strojeva i opreme, uključujući računalni softver 3. registracija i održavanje žigova 4. opći troškovi i 5. ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih ulaganja (bez općih troškova) uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu. Opći troškovi iz točke 4. ovoga članka nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu i tijekom provedbe ulaganja prihvatljivi su u iznosu do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova (bez općih troškova) i uključuju: – troškove pripreme poslovnog plana u iznosu do 2 % od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova) – troškove pripreme dokumentacije u iznosu do 2 % od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova) – troškove projektno-tehničke dokumentacije, geodetskih usluga, elaborata i certifikata te troškove nadzora i vođenja projekta u iznosu koji čini razliku zbroja troškova navedenih u podstavku 1. i 2. ovoga stavka i gornje granice od 10 % od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova). Prihvatljivi su samo oni opći troškovi vezani za ulaganje koji su nastali nakon 1. siječnja 2014. godine. Opći troškovi prihvatljivi su samo uz ulaganje za koje je podnesen Zahtjev za potporu.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su: a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a b) drugi porezi, prirezi, naknade, doprinosi i druga davanja c) kamate

	d) rabljeni strojevi i oprema e) kupnja vozila f) održavanje građevine i oprema za održavanje građevine g) troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski i operativni troškovi, troškovi osiguranja, troškovi održavanja i amortizacije, troškovi zakupa kao što je marža zakupodavca h) novčane kazne, financijske kazne i troškovi parničnog postupka i) troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine j) opći troškovi vezani uz ulaganje koje je bilo predmet Zahtjeva za potporu ako ulaganje nije odobreno k) nepredviđeni radovi u građenju i ostali nepredviđeni troškovi i l) troškovi plaćanja u gotovini.
Kriteriji odabira za tip operacije ¹⁷	– Stručna sprema i radno iskustvo nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva – Ulaganje doprinosi očuvanju/stvaranju novih radnih mjesta – Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva – Ulaganja iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš – Razvoj nepoljoprivredne djelatnosti kao dodane vrijednosti postojećem poljoprivrednom gospodarstvu – Projektna ideja se zasniva na ulaganje u tradicijsku baštinu specifičnu za područje LAG-a – Održivost projekta

¹⁷ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

Financijska alokacija iz 19.2	EUR 53.000,00, odnosno 5,38% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 1.2.2: 4,09% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6A) <i>Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća i otvaranje radnih mjesta.</i>

Dodatak 4. Razrada strateškog razvojnog cilja 2, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

Strateški (specifični) razvojni cilj 2	Razvoj kvalitete života jačanjem potporne infrastrukture i kohezije lokalnih razvojnih dionika unutar i izvan područja LAG-a
Očekivani rezultati	• Rast projekata sufinanciranih iz fondova EU (ESI – OP RR 2014.-2020.) • Rast zaposlenosti putem projekata kojima je dodijeljena potpora iz ESI OP – RR 2014.-2020. • Povećanje (u ha) šuma / drugih šumskih područja te poljoprivrednih površina na kojima se podupire očuvanje biološke raznolikosti • Razvoj kvalitete života stanovnika područja LAG-a temeljen na poboljšanju usluga/razvoju društvene infrastrukture, povećanje populacije obuhvaćene unaprijeđenim uslugama/infrastrukturom • Jačanje veza između različitih razvojnih dionika ruralnih područja razvojem implementacijom projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini • Jačanje povezanosti LAG-ova razvojem projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini • Jačanje upravljačkih sposobnosti organizacija koje pružaju potporu razvoju ruralnog područja • Razvoj društvene uključenosti, smanjenja siromaštva, diverzifikacije, malog poduzetništva i kreiranje radnih mjesta jačanjem animacije stanovništva i sustava cjeloživotnog učenja te stjecanja znanja i vještina
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 34,29% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (338.000,00 EUR) ➤ 100% (koji čini 5% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.3 (49.000,00 EUR) ➤ 100% (koji čini 15% podmjere 19.3 + 25% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.4 (258.825,00 EUR) Ukupno SC2: 49,93% (646.125,00 EUR) ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>	Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)		Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020			Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	
Početna vrijednost, 2014.	0		0			0	
Ciljana vrijednost, 2018.	231.487,50 EUR		27			2	
Ciljana vrijednost, 2023.	646.125,00 EUR		32			2	
Izvor informacija	Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe „Zapadna Slavonija“						
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR	P1/FP:1A,1B,1C;P4/FP:4A; P6/FP:6A,6B						
Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje strateškog cilja (očekivanih rezultata) 2							
M2.1	Potpora razvoju rekreacijske i opće društvene infrastrukture						
Vremensko razdoblje provedbe (broj planiranih projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	0	0	10	10	7	5	0
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 34,29% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (338.000,00 EUR) Ukupno M2.1: 26,12%ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Popis tipova operacija za provedbu	Naziv tipa operacije			Tip operacije iz PRR		Broj Mjere iz PRR	
TO2.1.1	Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture			8.5.2		8	
TO2.1.2	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo			7.4.1		7	

Indikatori (pokazatelji) Mjere (output indicators)					
Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ¹	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi), EUR	0	175.330,00	338.000,00	CMES/CMEF indikatori /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikatori, doprinos PRR/ZPP
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	0	0	0		
Broj sufinanciranih projekata	0	25	30		
Površina (u ha) šuma / drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost	0	5	20	4	4A
Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura	0	40	40	6	6B
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi) prema Fokus području (EUR)	FP: 4A			FP:6B	
	75.000,00			263.000,00	

¹ Vrijednost postignuta provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

Prioritetni tipovi operacija za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1 u svrhu postizanja cilja (očekivanih rezultata) 2²	
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 2.1.1 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture³ (Napomena: sukladna TO 8.5.2, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnici	1. Šumoposjednici 2. Udruge šumoposjednika/šumovlasnika 3. Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama («Narodne novine», br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13 i 94/14) gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske 4. Udruge civilnog društva i 5. Pravne osobe registrirane za djelatnosti zaštite prirode.
Prihvatljive aktivnosti	1. Uspostava, uređenje i održavanje staza, odmorišta, vidikovaca, stuba, ljestvi, nadstrešnica, edukacijskih i informativnih ploča i smjerokaza u šumi i na šumskom zemljištu i 2. Izrada, dizajn i održavanje edukacijskih, informacijskih i signalnih ploča.
Uvjeti prihvatljivosti	- Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu za ulaganja korisnik je dužan priložiti idejni plan ulaganja. - Ukoliko se radi o ulaganju za koje je sukladno posebnim propisima potrebna procjena utjecaja zahvata na okoliš, korisnik je obavezan prije podnošenja zahtjeva za potporu provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i/ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s važećim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode. - Kod ulaganja na zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske korisnici moraju ishoditi prethodnu pismenu suglasnost pravnih i fizičkih osoba koje upravljaju zemljištem na kojem je planirano ulaganje.

² Prema Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

³ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 8, podmjere 8.5 NN 45/16

	- Kod ulaganja na zemljištima šumoposjednika korisnici moraju ishoditi prethodnu pismenu suglasnost vlasnika zemljišta na kojem je planirano ulaganje. - Sukladno članku 60. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. godine o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL L 347, 20. 12. 2013) korisniku se neće dodijeliti i isplatiti sredstva potpore ukoliko se provjerom provedenom temeljem članka 58. iste Uredbe radi zaštite financijskih interesa Europske unije, utvrde nepravilnosti odnosno da su uvjeti za stjecanje sredstava potpore stvoreni umjetno i suprotno ciljevima Programa, Pravilnika i natječaja. - Korisnik je dužan uz zahtjev za potporu/zahtjev za isplatu dostaviti izjavu da mu nisu dodijeljena sredstva za iste prihvatljive troškove za koji je podnio zahtjev za potporu od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore. - Korisnik prilikom podnošenja zahtjeva za potporu/zahtjeva za isplatu mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. - Korisnici u teškoćama u smislu Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31. 7. 2014.) nisu prihvatljivi kao korisnici. - Nakon konačne isplate, korisnik je dužan najmanje sljedećih pet godina osigurati da predmet ulaganja za koji je ostvario potporu bude u funkciji. - Trajanje projekta nakon izdavanja odluke o dodjeli sredstava do podnošenja posljednjeg zahtjeva za isplatu može biti najduže 36 mjeseci. - Broj projekata odobrenih pojedinom korisniku u programskom razdoblju nije ograničen.
Visina potpore	Minimalni iznos potpore po projektu: 5.000,00 EUR Maksimalni iznos potpore po projektu: 10.000,00 EUR

Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: 100% prihvatljivih troškova
Prihvatljivi troškovi	Prihvatljivi troškovi za ulaganja u radove, opremu, usluge i materijale potrebne za: 1. uspostavu, uređenje i održavanje staza, odmorišta, vidikovaca, stuba, ljestvi, nadstrešnica, edukacijskih i informativnih ploča i smjerokaza u šumi i na šumskom zemljištu i 2. izradu, dizajn i održavanje edukacijskih, informacijskih i signalnih ploča. Prihvatljivi troškovi za ulaganja iz stavka 1. ovoga članka biti će određeni listom prihvatljivih troškova koja će biti prilog natječaja iz članka 20. Pravilnika Podmjere 8.5 NN(45/16) Prihvatljivi opći troškovi su usluge konzultanata, ovlaštenih osoba, inženjera i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta uključujući idejni plan ulaganja te ostalu projektno-tehničku dokumentaciju potrebnu za pripremu i provedbu projekta kao što su studija utjecaja na okoliš i prirodu (odgovarajuća procjena vezana za ulaganja na području ekološke mreže Natura 2000), u maksimalnom iznosu od 10% ukupnih prihvatljivih troškova. Opći troškovi prihvatljivi su u iznosu do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova (bez općih troškova) od kojih su: 1. troškovi pripreme dokumentacije prihvatljivi u iznosu do 1.000 eura u kunskoj protuvrijednosti 2. troškovi pripreme idejnog plana ulaganja prihvatljivi u iznosu do 1.000 eura u kunskoj protuvrijednosti i 3. troškovi pripreme projektno-tehničke dokumentacije, geodetskih podloga, elaborata, trošak nadzora i troškovi pripreme studije utjecaja na okoliš i prirodu prihvatljivi u iznosu koji čini razliku zbroja troškova navedenih u točkama 1. i 2. ovoga članka i gornje granice od 10% od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova).
Neprihvatljivi troškovi	1. porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a 2. drugi porezi, naknade, doprinosi 3. kamate 4. nepredviđeni troškovi 5. plaćanje u gotovini i

	6. troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za potporu, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁴	– cilj ulaganja, tip korisnika, tip ulaganja, – okolišna vrijednost šumskog područja na kojem se planira operacija (npr. Natura 2000, ekološka mreža itd.); – prioritet se daje operacijama koji uključuju informacije o okolišu i elemente podizanja svijesti (npr. informativne ploče, tematske poučne staze itd.); – održivost projekta
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 75.000,00, odnosno 7,62% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.1.1: 5,79% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 4: Obnova, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom, s naglaskom na sljedeća područja; Fokus područje 4A) <i>Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući područja mreže Natura 2000 i područja s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao i stanje europskih krajobrazu</i> ; Indirektno ovaj tip operacije doprinosi i Fokus područjima 4B, 4C te Prioritetu 5, Fokus području: 5E.
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 2.1.2 Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo⁵

⁴ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

⁵ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 7 (NN 22/15)

	<i>(Napomena: sukladna TO 7.4.1, PRR 2014.-2020.)</i>
Ciljani korisnici	Jedinice lokalne samouprave; trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave; javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave osim javnih vatrogasnih postrojbi, lokalnih i regionalnih razvojnih agencija; udruge/organizacije civilnog društva i vjerske zajednice koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo (isključujući lokalne akcijske grupe) i čije su djelatnosti sukladno ciljnim skupinama i klasifikaciji djelatnosti udruga, povezane sa prihvatljivim ulaganjem.
Prihvatljive aktivnosti	Prihvatljive aktivnosti su građenje i/ili opremanje: 1. vatrogasnog doma i spremišta, 2. društvenog doma/ kulturnog centra, 3. planinarskog doma i skloništa, 4. turističkog informativnog centra, 5. dječjeg igrališta, 6. sportske građevine, 7. objekta za slatkovodni sportski ribolov (ribički dom, nadstrešnica i drugo), 8. rekreacijske zone na rijekama i jezerima, 9. biciklističke staze i trake, 10. tematskog puta i parka, 11. građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi), 12. javne zelene površine (park i slično.), 13. pješačke staze,

	14. pješačke zone, 15. otvorenog odvodnog kanala (koji nije sastavni dio ceste), 16. groblja (komunalna infrastruktura i prateće građevine), 17. tržnice, 18. javne prometne površine (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolaz).
Uvjeti prihvatljivosti	Uvjeti prihvatljivosti: a) ulaganje je prihvatljivo u naseljima s najviše 5 000 stanovnika, b) ukoliko se ulaganje nalazi na području više naselja svako naselje mora ispuniti uvjet iz točke a) c) ulaganje je prihvatljivo ako je u skladu sa razvojnom dokumentacijom i prostornim planom jedinice lokalne samouprave, d) korisnik mora osigurati da je ulaganje u funkciji uključujući održavanje i upravljanje najmanje pet godina od dana konačne isplate sredstava, e) korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu priložiti izjavu gradskog / općinskog vijeća/ gradske skupštine grada Zagreba o suglasnosti za provedbu ulaganja na području jedinice lokalne samouprave, f) korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu priložiti izjavu da će ulaganje biti dostupno lokalnom stanovništvu i različitim interesnim skupinama, g) U slučaju ulaganja u opremanje objekata koji nisu u vlasništvu korisnika, korisnik mora dostaviti Ugovor o najmu koji mora biti sklopljen na rok od najmanje deset godina, računajući od trenutka podnošenja Zahtjeva za potporu. Navedeni Ugovor mora biti upisan u zemljišne knjige. h) Provedba ulaganja od dana izdavanja Odluke o dodjeli sredstava do dana podnošenja posljednjeg Zahtjeva za isplatu može trajati najduže do 24 mjeseci. – Broj podnesenih Zahtjeva za potporu i odobrenih projekata/operacija po pojedinom korisniku u programskom razdoblju nije ograničen. Isti korisnik može podnijeti najviše jedan Zahtjev za potporu unutar ovoga tipa operacije za jedno od ulaganja popisa prihvatljivih aktivnosti tijekom jednog natječaja.

- Zahtjev za potporu za sljedeće ulaganje unutar ovoga tipa operacije može se podnijeti tek nakon izvršene konačne isplate potpore po prethodnom Zahtjevu za potporu.
- Aktivnosti vezane uz ulaganje ne smiju započeti prije podnošenja Zahtjeva za potporu osim pripremnih aktivnosti. Pripremne aktivnosti uključuju nastale opće troškove te stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati investicija, ishođenje građevinske i drugih dozvola i s njima povezane aktivnosti.
- Korisnik je dužan fotografirati lokacije ulaganja prije početka izvedbe projekta/operacije, kako bi se moglo razgraničiti početno i izvedeno stanje projekta/operacije.
- Korisnik prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske.
- Ako projekt/operacija zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, ista se mora provesti prije ulaganja.
- Projekti/operacije koji će imati značajan negativni utjecaj na okoliš, neće biti financirani sredstvima javne potpore osim ako su poduzete korektivne mjere propisane od strane nadležnog tijela.
- Ukoliko zakonodavstvo Europske unije propiše zahtjeve za dostizanje novih standarda, korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni.
- Korisnik je dužan uz Zahtjev za potporu dostaviti Izjavu da mu nisu dodijeljena bespovratna sredstva za iste prihvatljive troškove u okviru Podmjere za koju je podnio Zahtjev za potporu od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore.
- Korisniku će se umanjiti iznos javne potpore ukoliko su mu dodijeljena bespovratna sredstva za iste prihvatljive troškove

	Za utvrđivanje broja stanovnika jedinica lokalne samouprave odnosno naselja, koristit će se podaci Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika.
Visina potpore	Najniži iznos potpore po projektu: 15.000,00 EUR Najviši iznos potpore po projektu: 20.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet javne potpore po projektu/operaciji unutar ovog tipa operacije iznosi: do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova za ulaganje koje se nalazi u jedinici lokalne samouprave čiji je indeks razvijenosti manji od 75 posto prosjeka Republike Hrvatske – sve JLS na području LAG-a „Zapadna Slavonija“
Prihvatljivi troškovi	Uz navedeno u prihvatljivim aktivnostima: Prihvatljivi nematerijalni troškovi su: a) kupnja ili razvoj računalnih programa, b) kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i c) ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Opći prihvatljivi troškovi iznose do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta. Opći troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu i tijekom provedbe ulaganja prihvatljivi su u iznosu do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova (bez općih troškova) od kojih su: a) troškovi pripreme poslovnog plana prihvatljivi u iznosu do 2% od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova), b) troškovi pripreme dokumentacije prihvatljivi u iznosu do 2% od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova), c) troškovi projektno-tehničke dokumentacije, geodetskih usluga, elaborata i certifikata te troškovi nadzora i vođenja projekta prihvatljivi u iznosu koji čini razliku između troškova navedenih u točki a) ovoga stavka i gornje granice od 10% od ukupno prihvatljivih iznosa ulaganja (bez općih troškova). Prihvatljivi su samo oni opći troškovi vezani za ulaganje, a koji su nastali od 1. siječnja 2014. godine. Opći troškovi prihvatljivi su samo uz prijavu ulaganja.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su:

	a) porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a b) drugi porezi, prirezi, naknade, doprinosi c) kamate d) rabljeni strojevi i oprema e) kupnja vozila f) održavanje građevine i oprema za održavanje građevine g) troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski i operativni troškovi, troškovi osiguranja, troškovi održavanja i amortizacije, troškovi zakupa kao što je marža zakupodavca h) novčane kazne, financijske kazne i troškovi parničnog postupka i) troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine j) opći troškovi vezani uz ulaganje koje je bilo predmet Zahtjeva za potporu ako ulaganje nije odobreno k) nepredviđeni radovi u građenju i ostali nepredviđeni troškovi i troškovi plaćanja u gotovini.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁶	– tip ulaganja/prioritetno ulaganje – ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta – ulaganje doprinosi kvaliteti života/korisnici - održivost projekta
Financijska alokacija iz 19.2	EUR 263.000,00, odnosno 26,67% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020

⁶ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na promjene LRS i okolnosti razvoja područja kao i provedbe PRR 2014-2020.

Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.1.2: 20,32% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) <i>Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima.</i>						
M2.2	Potpora lokalnom razvoju vođenom lokalnom zajednicom (CLLD)						
Vremensko razdoblje provedbe (broj planiranih projekata)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	0	0	0	2 (19.3.1)	2 (19.3.2)	0	0
Predviđena financijska alokacija do 2023	➤ 100% (koji čini 5% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.3 (49.000,00 EUR) ➤ 100% (koji čini 15% podmjere 19.3 + 25% podmjere 19.2) sredstava LAG-a iz podmjere 19.4 (258.825,00 EUR) Ukupno M2.2: 23,81% (308.125,00 EUR) ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)						
Popis tipova operacija za provedbu	Naziv tipa operacije			Podmjera (TO) iz PRR		Broj Mjere iz PRR	
TO 2.2.1	Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a			19.3 (uklj. 19.3.1 + 19.3.2)		19	
TO 2.2.2	Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije			19.4		19	
Indikatori (pokazatelji) Mjere (output indicators)							

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ⁷	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	56.157,50	308.125,00	CMES/CMEF indikatori /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikatori, doprinos PRR/ZPP
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata (119.3 + 19.4)	0	2	2		
Broj projekata suradnje u okviru provedbe 19.3 (Uredba (EU) 1303/2013)	0	0	2		
Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	0	2	4	1	1A
Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	0	20	40	1	1A
Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija	0	3	5	1	1A

⁷ Vrijednost postignuta provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima					
Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	0	40	80	1	1A
Broj projekata međuteritorijalne suradnje (nacionalna razina) (19.3.-19.3.1 + 19.3.2)	0	0	1	1	1B
Broj projekata transnacionalne suradnje (međunarodna razina) 19.3-19.3.1+19.3.2)	0	0	1	1	1B
Broj organiziranih aktivnosti cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	0	2	8	1	1C
Broj sudionika u sudionika u programima cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	0	30	80	1	1C

Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	0	1	4	6	6A
Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	0	10	40	6	6A
Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	0	5	10	6	6A

Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	0	50	100	6	6A
Broj animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	0	5	15	6	6B
Broj sudionika animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	0	30	150	6	6B
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi) prema programiranom krovnom Fokus području (EUR) Mjere 19, LEADER/CLLD					FP:6B
					308.125,00
Prioritetni tipovi operacija za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.2 u svrhu postizanja cilja (očekivanih rezultata) 2					
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a⁸ (Napomena: sukladna TO 19.3.1 i 19.3.2 PRR 2014.-2020.)				
Ciljani korisnici	Lokalna akcijska grupa Zapadna Slavonija odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020.				

⁸ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 19, podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 NN (47/16)

Prihvatljive aktivnosti	Prihvatljive aktivnosti odnose se isključivo na troškove pripreme i provedbe međuteritorijanih i/ili transnacionalnih projekata suradnje.
Uvjeti prihvatljivosti	– Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“ odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020. Da bi aktivnosti bile prihvatljive u okviru pripreme projekta, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti: 1. cilj, tip ili tematsko područje planiranog projekta suradnje mora biti opisano ili navedeno u LRS 2. upravno (izvršno) tijelo LAG– a mora donijeti Odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za provedbu planiranog projekta suradnje u kojoj mora biti sadržan iznos koji je planiran za provedbu aktivnosti iz članka 41. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16) 3. troškovi moraju nastati u razdoblju ne duže od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Odluke iz točke 2. ovoga stavka 4. pripremne aktivnosti provode se na području partnera koji planiraju sudjelovati u projektu 5. u planirani projekt suradnje moraju biti uključena najmanje dva partnera 6. u projektima suradnje koji se planiraju provoditi s partnerima izvan granica EU, prihvatljive su samo aktivnosti koje se odnose na ruralno područje 7. planirani projekt suradnje mora ostvariti najmanje 40 bodova za kriterije odabira Zahtjeva za potporu iz Priloga I. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16) Isti troškovi ne smiju biti sufinancirani drugim javnim sredstvima. Da bi aktivnosti bile prihvatljive u okviru provedbe projekata, sljedeći uvjeti moraju biti ispunjeni: 1. cilj, tip ili tematsko područje projekta suradnje mora biti opisano ili navedeno u LRS 2. partneri na projektu moraju sklopiti Sporazum o suradnji koji sadrži: – opis nositelja i partnera u projektu – zajednički cilj projekta – očekivane rezultate projekta – planirane aktivnosti projekta – financijski plan projekta

	– razdiobu aktivnosti/troškova između nositelja projekta i partnera. 3. projekt suradnje mora se provoditi na području partnera koji sudjeluju u provedbi projekta suradnje 4. u projekt suradnje moraju biti uključena najmanje dva partnera 5. u transnacionalnim projektima suradnje koji se provode izvan granica EU, prihvatljive su samo aktivnosti koje se odnose na ruralno područje 6. troškovi moraju nastati najviše 36 mjeseci od dana potpisa Sporazuma o suradnji 7. projekt suradnje mora ostvariti najmanje 40 bodova za kriterije odabira Zahtjeva za potporu iz Priloga I. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16), U slučaju kada projekt suradnje uključuje ulaganje u građenje, i/ili opremanje građevina, u Sporazumu o suradnji partneri moraju jasno naznačiti tko preuzima vlasništvo nad investicijom. Isti troškovi ne smiju biti sufinancirani drugim javnim sredstvima. Odabrani LAG može zatražiti povrat sredstava najviše do 60 % ukupnih troškova projekta suradnje. Opći uvjeti: Aktivnosti iz članka 41. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16), mogu započeti nakon sklapanja Ugovora. Pripremu projekta suradnje mogu predložiti fizičke i pravne osobe s područja LAG-a. Partneri odabranom LAG-u u pripremi projekta suradnje mogu biti: 1. drugi LAG 2. lokalno partnerstvo u ruralnom ili urbanom području koje provodi neki oblik lokalne razvojne strategije sukladno članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013. Drugi opći uvjeti: Aktivnosti iz članka 46. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16), mogu započeti nakon što odabrani LAG sklopi Sporazum o suradnji. Projekt suradnje mogu predložiti fizičke i pravne osobe s područja LAG-a. Partner odabranom LAG-u u provedbi projekta suradnje može biti: 1. drugi LAG
--	--

	2. lokalno partnerstvo u ruralnom ili urbanom području koje provodi neki oblik lokalne razvojne strategije. U slučaju iz točke 2. stavka 3. članka Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16), odabrani LAG mora biti nositelj projekta. Intenzitet javne potpore po pojedinom projektu suradnje određuje LAG, a može iznositi najviše do 100 % ovisno o ograničenjima navedenima u Programu. Neki od kriterija koje LAG treba uzeti u obzir prilikom odlučivanja o intenzitetu javne potpore su: 1. zajednički interes lokalne zajednice 2. zajedničke korisnike (gdje je primjenjivo) 3. javni pristup rezultatima provedenoga projekta 4. doprinos ciljevima LRS 5. raspoloživa alokacija. - LAG mora obavijestiti Upravljačko tijelo o svakom projektu transnacionalne suradnje za godinu »n« najkasnije do 31. ožujka godine »n+1«. - Obavijest iz stavka 7. članka dostavlja se na obrascu iz Priloga VII. Pravilnika Podmjere 19.2,19.3,19.4 NN (47/16),
Visina potpore	Planiran iznos potpore: 49.300,00 EUR (5% od planiranog iznosa za PM 19.2)
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi 100% prihvatljivih troškova, do maksimuma od 5% od planiranog iznosa za podmjeru 19.2 PRR 2014.-2020.
Prihvatljivi troškovi	– Prihvatljivi troškovi pripreme moraju biti direktno povezani s pripremom međuteritorijalnih (unutar Hrvatske) i transnacionalnih (između nekoliko država članica ili sa trećim državama) projekata suradnje te podlijetati identifikaciji minimalnih ciljeva i karakteru/tipu planiranih projekata suradnje u LRS, kao npr: troškovi putovanja i smještaja tijekom traženja partnera za suradnju; troškovi prijevoda, simultanog prijevoda, organizacije sastanaka, itd.; specifična znanja vezana uz djelokrug planiranog projekta suradnje i sl.

	– Prihvatljivi troškovi unutar provedbe odnose se na troškove koji su izravno povezani s provedbom međuteritorijalnih i/ili transnacionalnih projekata suradnje i na onaj dio troškova iz ukupnih troškova projekta suradnje, koje sufinancira odabrani LAG i koji su navedeni u financijskom planu.
Neprihvatljivi troškovi	Neprihvatljivi troškovi u aktivnostima pripreme projekata: 1. porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a 2. drugi porezi, naknade, pristojbe i doprinosi osim prihvatljivih naknada i pristojbi kod putovanja i smještaja, javnog bilježnika, biljega i poštarina 3. kamate i tečajne razlike 4. rabljeni strojevi i oprema 5. vozila 6. troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata i amortizacija 7. troškovi jamstva i slične naknade 8. novčane kazne, financijske kazne te troškovi parničnog i upravnog postupka 9. troškovi nastali prije dana donošenja Odluke o pokretanju pripremnih aktivnosti za provedbu planiranog projekta suradnje 10. troškovi nastali nakon 18 mjeseci od dana donošenja Odluke o pokretanju pripremnih aktivnosti za provedbu planiranog projekta suradnje 11. troškovi pripreme i podnošenja Zahtjeva za isplatu 12. stipendije i nagrade 13. troškovi pretplate na časopise i magazine 14. troškovi edukacije i osposobljavanja 15. troškovi izrade studija, analiza, mišljenja, strategija i slično, 16. plaće.

	Neprihvatljivi troškovi u aktivnostima provedbe projekata: 1. porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a 2. drugi porezi, naknade, pristojbe i doprinosi osim prihvatljivih naknada i pristojbi kod putovanja i smještaja, javnog bilježnika, biljega, poštarina, kamate i tečajne razlike 3. rabljeni strojevi i oprema 4. vozila 5. troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata i amortizacija 6. troškovi jamstva i slične naknade 7. novčane kazne, financijske kazne te troškovi parničnog i upravnog postupka 8. troškovi nastali prije dana podnošenja Zahtjeva za potporu 9. troškovi nastali nakon 36 mjeseci od dana potpisivanja Sporazuma o suradnji 10. troškovi pripreme i podnošenja Zahtjeva za isplatu 11. stipendije i nagrade 12. troškovi pretplate na časopise i magazine 13. troškovi edukacije i osposobljavanja koji nisu izravno vezani uz provedbu projekta suradnje 14. troškovi izrade studija, analiza, mišljenja, strategija i sličnih dokumenata koji nisu izravno vezani uz provedbu projekta suradnje 15. plaće.
Kriteriji odabira za tip operacije ⁹	Kriteriji će LAG uzeti u obzir prilikom odlučivanja o intenzitetu potpore su: 1. zajednički interes lokalne zajednice

⁹ Detaljna tablica kriterija bodovanja projektnih prijedloga nalazi se u Dodatku 5., uz napomenu da su kriteriji podložni promjenama obzirom na regulativu za provedbu ovog tipa operacije

	2. zajedničke korisnike (gdje je primjenjivo) 3. javni pristup rezultatima projekta provedenom projektu 4. doprinos ciljevima LRS 5. raspoloživa alokacija Isti će biti detaljno utvrđeni po odobrenju LRS i LAG-a od strane tijela nadležnog za provedbu PRR Kriteriji odabira za Pripremu i provedbu aktivnosti sudjelovanja lokalne akcijske grupe, u dijelu Priprema aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe, su slijedeći: – Planirani broj uključenih partnera u projekt suradnje – Planirani tip projekta suradnje (međuteritorijalni/transnacionalni) – Planirana uloga LAG-a u projektu suradnje Kriteriji odabira za Pripremu i provedbu aktivnosti sudjelovanja lokalne akcijske grupe, u dijelu Provedba aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe, su slijedeći: – Broj uključenih partnera u projekt suradnje – Tip projekta suradnje (međuteritorijalni/transnacionalni) – Planirana uloga LAG-a u projektu suradnje
Financijska alokacija iz 19.3	49.300,00 EUR, 5% od planiranog iznosa za podmjera 19.2 PRR 2014.-2020.
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.2.1: 3,81% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) <i>Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima.</i>

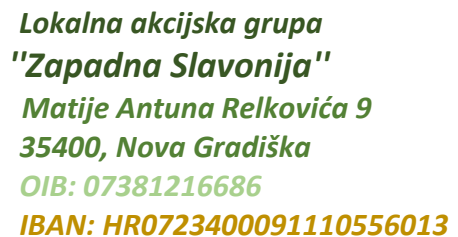
Naziv i oznaka tipa operacije	TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije ¹⁰ (Napomena: sukladna TO 19.4.1, PRR 2014.-2020.)
Ciljani korisnik	Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“ odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020
Prihvatljive aktivnosti	1. Tekući troškovi 2. Animacija
Uvjeti prihvatljivosti	– Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“ odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020. od strane Agencije za plaćanja – Aktivnosti moraju biti završene i odnositi se na razdoblje koje obuhvaća zahtjev za isplatu. – U zahtjevu za isplatu jasno se moraju razdvojiti tekući troškovi i animacija. – Svi računi moraju biti plaćeni prije podnošenja zahtjeva za isplatu. Opći uvjeti: – Aktivnosti tekućih troškova i animacije mogu započeti nakon sklapanja Ugovora LAG-a za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020. – Odabrani LAG može za aktivnosti tekućih troškova i animacije namijeniti do 25% iznosa javne potpore za provedbu LRS u okviru svih tipova operacija provedbe bez ovog tipa operacije – Iznimno, u slučaju da se LAG bavi gospodarskom djelatnošću, visina javne potpore za aktivnosti tekućih troškova i animacije po LAG-u za vrijeme provedbe Programa iznosi najviše 200.000 eura u razdoblju od tri fiskalne godine (pravilo de minimis). – Ukoliko se LAG u trenutku odabira nije bavio gospodarskom djelatnošću, već se s gospodarskom djelatnošću počeo baviti nakon odabira, LAG je dužan u roku od pet dana od početka bavljenja

¹⁰ Temeljeno na Programu ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4 i Pravilniku za provedbu Mjere 19, podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 NN (47/16)

	gospodarskom djelatnošću pisanim putem obavijesti Agenciju za plaćanja. Ove odredbe se primjenjuju i u slučajevima kada je LAG osnovao poduzeće u kojemu ima udjela, odnosno dionice u temeljnom kapitalu. – Odabrani LAG može nakon donošenja Ugovora putem zahtjeva za isplatu predujma tražiti isplatu predujma. – Zahtjev za isplatu predujma može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana potpisivanja Ugovora. – Iznos predujma ne može iznositi više od 50% dodijeljene javne potpore u ovom tipu operacije. – Uvjet za isplatu predujma jest dostava bankarske garancije plative „na prvi poziv“ i „bez prigovora“ u stopostotnoj vrijednosti zatraženog iznosa predujma ili drugog jednakovrijednog jamstva. – Predujam se može koristiti isključivo za ovaj tip operacije. – Iznos predujma mora se opravdati najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana isplate predujma. – Agencija za plaćanja će nakon 31. prosinca 2019. do završetka provedbe Podmjere 19.4., svake godine na dan 15. veljače godine »n« utvrditi da li je odabrani LAG-u na dan 31. prosinca godine »n-1« ispunio uvjete iz stavka 2. ovoga članka, te obustaviti isplate za aktivnosti tekućih troškova i animacija sve dok odabrani LAG ne ispuni uvjet iz stavka 2. ovoga članka. – Agencija za plaćanja će nakon završetka provedbe Podmjera 19.2. i 19.3., utvrditi i usporediti iznos isplaćenih sredstava odabranom LAG-u za aktivnosti tekućih troškova i animacije iz Podmjere 19.4. i iznos isplaćenih sredstava za sve projekte/operacije kroz provedbu Podmjera 19.2. i 19.3. – Ukoliko Agencija za plaćanja utvrdi da je LAG-u nakon završetka provedbe Podmjere 19.2. i 19.3. za aktivnosti tekućih troškova i animacije iz Podmjere 19.4. isplaćeno više od 25 % iznosa javne potpore u odnosu na iznos isplaćen za sve projekte/operacije kroz provedbu Podmjera 19.2. i 19.3., Agencija za plaćanja će zatražiti povrat isplaćenih sredstava koja prelaze 25 % iznosa javne potpore u odnosu na Podmjere 19.2. i 19.3. – Odabrani LAG ne smije naplaćivati usluge savjetovanja potencijalnih korisnika s područja LAG-a u svrhu pripreme projekata koji se planiraju provoditi putem LRS-a.
--	--

Visina potpore	Planiran iznos potpore: 258.825,00 EUR (25% od planiranog iznosa za PM 19.2+19.3)
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: 100% prihvatljivih troškova
Prihvatljivi troškovi	Tekući troškovi ureda LAG-a i troškovi animacije u svrhu provedbe LRS
Neprihvatljivi troškovi	– naknada članovima, volonterima i zaposlenicima LAG-a koji sudjeluju u radu odbora/komisije/povjerenstva za odabir projekta ne spada u prihvatljive troškove. – porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a – drugi porezi, naknade, pristojbe i doprinosi osim prihvatljivih naknada i pristojbi kod putovanja i smještaja, javnog bilježnika, biljega, poštarina, doprinosa iz i na plaće zaposlenika, naknade prijevoza na i s posla, naknada za pribavljanje podatka iz institucija i ustanova potrebnih za rad LAG-a – kamate i tečajne razlike, – rabljeni strojevi i oprema, – nabava vozila, – troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata i amortizacija, – troškovi jamstva i slične naknade, – novčane kazne, financijske kazne te troškovi parničnog i upravnog postupka, – troškovi nastali prije dana podnošenja zahtjeva za potporu, – stipendije i nagrade
Financijska alokacija iz 19.2	258.825,00, 25% od planiranog iznosa za PM 19.2+19.3 PRR 2014.-2020.
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.2.2: 20% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.294.125,00 EUR (100%)

Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) <i>Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima</i> (definirano Programom ruralno razvoja 2014.-2020.). No ova Mjera svojim aktivnostima doprinosi i Fokus području 6A) <i>Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća kao i otvaranje radnih mjesta</i> te Prioritetu 1: Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima; Fokus područjima 1A) <i>Poticanje inovacija, suradnje i razvoja baze znanja u ruralnim područjima</i>; 1B) <i>Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, uključujući u svrhu poboljšano upravljanja okolišem i okolišne učinkovitosti</i> i 1C) <i>Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva</i> Ovaj tip operacije horizontalno doprinosi svim prioritetima i fokus područjima PR kojima doprinosi LRS.
--	--

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE – TIP OPERACIJE 1.1.1 (sukladna tipu operacije 4.1.1.)		
KRITERIJ		Bodovi
1	Veličina gospodarstva SO	max. 20
	do 14.999	20
	od 15.000 do 49.999	18
	od 50.000 do 99.999	15
	od 100.000 do 499.999	7
2	Udruživanje proizvođača (proizvođačka grupa/organizacija, zadruga ili zajednički projekt)	15
3	Stručna sprema i radno iskustvo nositelja ili člana/odgovorne osobe ili zaposlenika VSS, VSS agronomskog ili veterinarskog smjera ili min. 8 g. radnog iskustva u poljoprivredi	max. 5 5
	SSS agronomskog ili veterinarskog smjera ili min. 1 g. radnog iskustva u poljoprivredi	3
4	Ulaganje u prioritetne sektore LRS LAG-a: voćarstvo, povrćarstvo, stočarstvo, pčelarstvo, ljekovito/aromatično bilje	20
5	Tip ulaganja	max. 15
	ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju i/ili modernizaciju (sa ili bez opremanja)	15
	ulaganje u opremanje	10
	nabava poljoprivredne mehanizacije	5
6	Ulaganjem se uvodi inovativni tehnološki proces	10
7	Ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava (P4)	max. 10
	ulaganje doprinosi boljem upravljanju vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima (fokus područje 4B)	10
	Ulaganje doprinosi sprečavanju erozije tla i bolje upravljanje tlom (fokus područje 4C)	5
8	Ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene (P5)	max. 15
	ulaganje doprinosi povećanju učinkovitosti u korištenju vode u poljoprivredi (fokus područje 5A)	5
	ulaganje doprinosi povećanju učinkovitosti u korištenju energije u poljoprivredi i preradi hrane (fokus područje 5B)	5
	ulaganje doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova i amonijaka iz poljoprivrede (fokus područje 5D)	5
9	Zatvorena financijska konstrukcija	10
10	Ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta	10
11	Održivost projekta	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		140
PRAG PROLAZNOSTI		40

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTE – TIP OPERACIJE 1.1.2
(sukladna tipu operacije 4.1.2.)

KRITERIJ		Bodovi
1	Veličina gospodarstva SO	max. 20
	do 14.999	18
	od 15.000 do 49.999	20
	od 50.000 do 99.999	15
2	Korišteno poljoprivredno zemljište (broj uvjetnih grla po hektaru)	max. 15
	od 0,62 do 1,2	10
	od 1,3 do 2,4	15
3	Ulaganje u zaštićenim područjima prirode, područjima ekološke mreže i zonama ranjivim nitratima	20
4	Udruživanje proizvođača (proizvođačka grupa/organizacija, zadruga ili zajednički projekt)	20
5	Ulaganjem se uvodi inovativni tehnološki proces	10
6	Zatvorena financijska konstrukcija	15
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		100
PRAG PROLAZNOSTI		20

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE – TIP OPERACIJE 1.1.3
(sukladna tipu operacije 4.2.1.)

KRITERIJ		Bodovi
1	A/ Veličina fizičke ili pravne osobe – nositelja projekta	max. 20
	mikro	20
	mala i srednja	10
	B/ Veličina gospodarstva SO	max.20
	od 6.000 do 14.999	18
	od 15.000 do 49.999	20
	od 50.000 do 99.999	15
2	Proizvođačka grupa/organizacija/zadruga/zajednički projekt	15
3	Ulaganje u prioritetne sektore LRS LAG-a: voće, povrće, stočarstvo, pčelarstvo, ljekovito i aromatično bilje	20
4	Tip ulaganja	max. 15
	ulaganje u izgradnju i opremanje	10
	ulaganje u rekonstrukciju, modernizaciju ili opremanje postojećih objekata	15
5	Ulaganje u proizvodne procese iz sheme kvalitete	15
6	Inovativnost	max. 10
	ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces	10
	uvođenje novog proizvoda, novog i unaprijeđenog tehnološkog procesa ili marketinškog alata	5

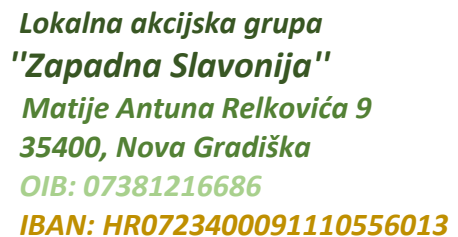
7	Ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene kroz povećanje učinkovitosti u korištenju energije (fokus područje 5B)	15
8	Zatvorena financijska konstrukcija	10
9	Zaposlenje (nova radna mjesta)	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		150
PRAG PROLAZNOSTI		45

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE – TIP OPERACIJE 1.1.4
(sukladna tipu operacije 6.3.1.)

KRITERIJ		Bodovi
1	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva – nositelja projekta	max. 10
	2.000 € - 3.999 €	7
	4.000 € - 7.999 €	10
2	Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ¹	max. 15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	10
3	Aktivnosti iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš	5
4	Održivost projekta	5
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		35
PRAG PROLAZNOSTI		15

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTE – TIP OPERACIJE 1.1.5
(sukladna tipu operacije 8.6.2.)

KRITERIJ		Bodovi
1	Tip korisnika	max. 10
1.1.	Obrti, mikro i mala poduzeća	10
1.2.	Srednja poduzeća	7
2	Tip ulaganja	max. 10
2.1.	Ulaganje u nove strojeve, alate, uređaje i opremu	10
2.2.	Ulaganje u izgradnju objekata	6
2.3.	Ulaganje u rabljene strojeve, alate, uređaje i opremu	8
3	Energetska učinkovitost ulaganja	max. 10
3.1.	Ulaganje u izgradnju i rekonstrukciju energetske učinkovitih objekata	10
3.2.	Ulaganje u strojeve s hibridnim pogonom	6

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE - TIP OPERACIJE 1.2.1, do kreiranja kriterija od strane APPRRR-a za tip operacije 4.4.1 PRR (u ovoj fazi, programiranja, koristi se dodatna tablica za sukladnost s LEADER/CLLD-om)

tel/fax: 035/330-102
mobitel: 099/286-5459
email: info@laqzs.com
web: www.laqzs.com

	Ulaganja iz poslovnog plana doprinijet će povećanju radnih mjesta i to više od 2, iskazano u ekvivalentu pune zaposlenosti (FTE)	15
3	Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva	max. 10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	5
4	Ulaganja iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš	5
5	Razvoj nepoljoprivredne djelatnosti kao dodane vrijednosti postojećem poljoprivrednom gospodarstvu	10
6	Projektna ideja se zasniva na ulaganje u tradicijsku baštinu specifičnu za područje LAG-a	10
7	Održivost projekta	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		70
PRAG PROLAZNOSTI		15

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE – TIP OPERACIJE 2.1.1
(sukladna tipu operacije 8.5.2.)

KRITERIJ		Bodovi
1	Cilj ulaganja	max. 20
	Ulaganja kojima je krajnji cilj educiranje i informiranje o šumi, održivom gospodarenju šumama, zaštiti šuma i okoliša	5
	Ulaganja kojima je krajnji cilj promicanje i korištenje rekreacijskih, zdravstvenih i turističkih funkcija šuma te prirodne ljepote krajobraza	20
	Ulaganja kojima se promovira održivo korištenje nedrvenih šumskih proizvoda	10
	Ulaganja kojima je cilj revitalizacija i uređenje pojedinačnih elementa unutar šume (izvori, bunari, ulazi u spilje)	15
2	Tip korisnika	max. 10
	Šumoposjednici i udruge civilnog društva	10
3	Tip ulaganja	max. 10
	Ulaganja kod kojih se koriste prirodni i ekološki prihvatljivi materijali	10
4	Lokacija ulaganja	max. 5
	Ulaganja koje se provode u šumama unutar zaštićenih područja prirode i područja ekološke mreže Natura 2000	5
5	Održivost projekta	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		55
PRAG PROLAZNOSTI		15

KRITERIJI ODABIRA ZA PROJEKTNE PRIJEDLOGE – TIP OPERACIJE 2.1.2
(sukladna tipu operacije 7.4.1.)

KRITERIJ		Bodovi
1	Tip ulaganja/prioritetno ulaganje	max. 20
	Ulaganje u rekonstrukciju (sa ili bez opremanja)	20
	Ulaganje u građenje i opremanje	10
	Ulaganje u građenje	5
2	Ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta	10
3	Doprinos kvaliteti života (potencijalni korisnici)	max. 20
	Ulaganja u građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtići, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnim školama te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonice pri knjižnicama, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i sportskim ustanovama, udrugama te drugim pravnim osobama u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta sukladno odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi ¹⁾)	20
	Ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu otvorenu za sve pojedince i sve interesne skupine (javne zelene površine – parkovi i sl.; pješačke staze; pješačke zone; otvoreni odvodni kanali koji nisu sastavni dio ceste; groblja; javne prometne površine – trgovi, pothodnici, nadvožnjaci, javne stube i prolazi; tržnice; dječja igrališta, sportske i građevine kojima ne upravlja udruga, rekreacijske zone na rijekama i jezerima, biciklističke staze i trake, tematski putovi i parkovi, turistički informativni centri)	20
	Ulaganje u multifunkcionalnu društvenu infrastrukturu za javnu uporabu kojom se koristi više od četiri interesnih skupina (društveni domovi, kulturni centri, vatrogasni domovi i spremišta, planinarski domovi i skloništa, sportske građevine, objekti za slatkovodni sportski ribolov) kojom upravlja udruga	20
4	Održivost projekta	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		60
PRAG PROLAZNOSTI		25

KRITERIJI ODABIRA ZA TIP OPERACIJE 2.2.1 - PRIPREMNE AKTIVNOSTI
(sukladna tipu operacije 19.3.1./19.3.2.)

Kriterij		Bodovi
1	Planirani broj uključenih partnera u projekt suradnje	najviše 30
	2	10
	3 - 4	20
	5 i više	30
2	Planirani tip projekta suradnje*	najviše 20

	međuteritorijani (unutar granica RH)	10
	transnacionalni unutar EU (između država članica)	20
	transnacionalni (s trećim državama)	15
3	Planirana uloga LAG-a u projektu suradnje	najviše 20
	nositelj projekta	20
	partner na projektu	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		70
PRAG PROLAZNOSTI		40

*u slučaju da su partneri/nositelji u projektu suradnje iz zemalja članica i iz trećih država, bodovi se dodjeljuju samo za jedan kriterij i to po onom povoljnijem za korisnika.

KRITERIJI ODABIRA ZA TIP OPERACIJE 2.2.1 - PROVEDBENE AKTIVNOSTI
(sukladna tipu operacije 19.3.1./19.3.2.)

Kriterij		Bodovi
1	Broj uključenih partnera u projekt suradnje	najviše 30
	2	10
	3 - 4	20
	5 i više	30
2	Tip projekta suradnje*	najviše 20
	međuteritorijani (unutar granica RH)	10
	transnacionalni unutar EU (između država članica)	20
	transnacionalni (s trećim državama)	15
3	Uloga LAG-a u projektu suradnje	najviše 20
	nositelj projekta	20
	partner na projektu	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		70
PRAG PROLAZNOSTI		40

*u slučaju da su partneri/nositelji u projektu suradnje iz zemalja članica i iz trećih država, bodovi se dodjeljuju samo za jedan kriterij i to po onom povoljnijem za korisnika

Dodatni kriteriji za odabir projektnih prijedloga (LEADER/CLLD)

Kriteriji		Maks. broj bodova	Ostvaren broj bodova	Objašnjen je/ako je potrebno
Opći kriteriji	Opis kriterija			
Inovativnost	a) Projektni prijedlog zasniva se na revitalizaciji i promociji tradicijske baštine, vještina i metoda • revitalizacija/promocija tradicijske baštine, vještina i metoda – 5 bodova • ako NE – 0	10		

	b) Projektni prijedlog doprinosi povećanju vrijednosti lokalnih proizvoda i/ili usluga, uvodi nove proizvode i usluge - Ako DA – 5 bodova - Ako NE – 0 bodova			
Financiranje (ako se ne nalazi u matičnim kriterijima za pojedini TO)	Projektni prijedlog ima zatvorenu financijsku konstrukciju (osigurano financiranje) - ako DA – 10 bodova - ako NE – 0 (ako je odgovor NE, odmah se odbacuje) Napomena: Primjena -u slučaju potpore projektnim prijedlozima za natječaje kojima je preduvjet 100% financiranja prije odobrenja povrata sredstava) Projektni prijedlog ima osigurano minimalno 50% vlastitih sredstava (za projekte koji moraju imati osigurano min. 50% vlastitih izvora financiranja) - ako ima 75% - 10 bodova - ako ima 50-75% - 5 bodova - ako ima manje od 50% - 0 bodova	10		
Ujednačen razvoj cijelog područja	Projektni prijedlog pridonosi ujednačenom razvoju cijelog područja LAG-a - projektna ideja pridonosi ujednačenom razvoju svih JLS – 6 bodova - projektna ideja pridonosi ujednačenom razvoju 50% JLS – 4 boda - projektna ideja pridonosi ujednačenom razvoju 1 JLS – 2 boda Ciljevi i očekivani rezultati projekta korisni su za sve stanovnike područja LAG-a (s naglaskom na osjetljive skupine društva) - ako DA – 4 boda - djelomično – 2 boda - ako NE – 0 bodova	10		
Uključenost lokalne zajednice	U realizaciju projektne ideje uključeni su predstavnici više sektora (javni, privatni, civilni) - uključeni predstavnici sva 3 sektora – 10 bodova - uključeni predstavnici 2 sektora – 5 bodova	10		

	- uključeni predstavnici 1 sektora – 2 boda Projektni prijedlog kreiran je primjenom načela „<i>odozdo prema gore</i>“ - ako DA – 5 boda - ako NE – 0 bodova			
Održivost	Projekt je održiv i nakon obveze od 5 godina nakon zadnje isplate: - ako DA – 10 bodova - ako NE – 0 bodova	10		
Primjena u drugim područjima/ multiplikacija učinaka	Projektni prijedlog primjenjiv je i u drugim područjima, i omogućuje umrežavanje aktivnosti - Ako DA – 10 bodova - Ako NE – 0 bodova	10		
Upravljanje projektima (<i>primjena obrnutog načela u svrhu poticanja korisnika koji nemaju dosadašnjeg iskustva u izradi/provedbi projekata</i>)	Ocjena sposobnosti i reference podnositelja/nositelja projektnog prijedloga - nema provedenih projekata vrijednosti veće od 5.000 Eur – 10 bodova - manje od 3 uspješno provedena projekata vrijednosti veće od 5.000 Eur – 5 boda 3 i više uspješno provedenih projekata vrijednosti iznad 5.000 Eur – 0 bodova	10		
Jednake mogućnosti	Ciljane skupine projektnog prijedloga su iz osjetljivih skupina društva (žene, mladi, osobe 3. životne dobi, osobe s posebnim potrebama) – povećanje socijalne inkluzije - Projektni prijedlog uključuje 2 i više osjetljivih skupina – 10 bodova - Projektni prijedlog uključuje 1 osjetljivu skupinu – 5 bodova - Projektni prijedlog NE uključuje osjetljive skupine – 0 bodova	10		
Specifični kriteriji				
Projektna ideja značajno doprinosi jačanju identiteta/prepoznatljivosti područja LAG-a	- ako DA - 5 - ako NE - 0	5		
Projektna ideja značajno doprinosi očuvanju prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih vrijednosti LAG-a	- ako DA - 5 - ako NE - 0	10		

Projektna ideja značajno doprinosi općem povećanju kvalitete života na području LAG-a, utječe na više od 20% stanovnika LAG-a	5		
• ako DA - 5 • ako NE - 0			
Ukupan broj bodova:	100		

Napomena: Dodatni kriteriji odabira planirani su za sada, kao osnovni za tip operacije 1.2.1, a koriste se u svrhu planiranja provedbe, budući je nepoznat detaljan provedbeni okvir od strane Upravljačkog tijela, odnosno do kreiranja kriterija od strane APPRRR-a za tip operacije 4.4.1 PRR

Dodatak 6. Popis sudionika u izradi LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“

Br.	Ime i Prezime	Naziv organizacije/institucije koju predstavlja - člana LAG-a	Spol		Sektor		
			Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
1.	Larisa Vukušić	IPNG doo	X				X
2.	Brigita Dobriković	LAG „Zapadna Slavonija“	X			X	
3.	Željko Bigović	Grad Nova Gradiška		X	X		
4.	Dario Ban	Grad Nova Gradiška		X	X		
5.	Hrvoje Žakić	Općina Cernik		X	X		
6.	Nenad Milić	OPG Milić Nenad		X			X
7.	Velimir Paušić	Općina Stara Gradiška		X	X		
8.	Pavo Klarić	Općina Gornji Bogičevci		X	X		
9.	Mladen Konjević	Općina Vrbje		X	X		
10.	Simonida Tarbuk	Unitas WebRadio	X			X	
11.	Dorian Pok	www.slavonski.hr		X			X
12.	Romana Arić	Općina Staro Petrovo Selo	X		X		
13.	Maja Mladen	Općina Rešetari, DND Rešetari	X			X	
14.	Lidija Jurić	OPG Jurić Anto	X				X
15.	Ivana Trupina	LAG „Zapadna Slavonija“	X			X	
16.	Gordana Šimić	LAG „Zapadna Slavonija“	X			X	
17.	Marijana Vidić Poletto	LAG „Zapadna Slavonija“	X			X	
18.	Bojana Markotić Krstinić	RREC	X				X
19.	Saša Cindrić	LAG „Zapadna Slavonija“		X		X	
20.	Dragan Radić	OPG Radić Dragan		X			X
21.	Vladimir Šokac	OPG Šokac		X			X
22.	Zlatko Bunjevac	NK Dragalić		X		X	
23.	Igor Šupica	DVD Dragalić		X		X	
24.	Mladen Konjević	Općina Vrbje		X	X		
25.	Branka Račman	Udruga žena LAN	X			X	
26.	Marijana Bošnjak	Bošnjak Company d.o.o.	X				X
27.	Ljiljana Ptačnik	Gimnazija Nova Gradiška	X		X		
28.	Nada Peleh Serenčeš	Fizička osoba	X			X	
29.	Ernestina Straga Šašić	Folklorni ansambl mladih NG	X			X	

30.	Ksenija Ajanović	Promoart	X				X
31.	Stjepan Pavlagić	Udruga Sv. Vinko SPS		X		X	
32.	Vitomir Žakić	Žakić Commerce d.o.o.		X			X
33.	Ante Jurić	OPG Jurić Anto		X			X
34.	Anto Vidić	Fizička osoba		X		X	
35.	Miroslav Gelemanović	RK Davor		X		X	
36.	Niko Prankić	OPG Prankić		X			X
37.	Ivica Agatić	Ognjište		X			X
38.	Mario Poletto	OPG Marijana		X			X
39.	Hinko Mikanović	OPG Mikanović		X			X
40.	Zvonimir Karlik	Općina Dragalić		X	X		
41.	Aleksandra Zdunić	Ansoe Investicije d.o.o.	X				X
42.	Pavo Klarić	Općina Gornji Bogićevci		X	X		
43.	Radislav Vugić	DVD Donji Varoš		X		X	
44.	Velimir Paušić	Općina Stara Gradiška		X	X		
45.	Ozren Kraljić	OPG Kraljić		X			X
46.	Ivan Roždijevac	OPG Roždijevac		X			X
47.	Zvonko Šokac	OPG Šokac		X			X
48.	Davor Vlaović	Brodsko – posavska županija		X	X		
49.	Tomislav Špehar	P.O. Domi		X			X
50.	Mato Šimunović	Fizička osoba		X		X	
51.	Mario Bošnjak	OPG Bošnjak		X			X
52.	Maja Kraljić	OPG Kraljić	X				X
53.	Dražen Madžarević	Obrt „Mađo“		X			X
54.	Mara Klarić	OPG Klarić	X				X
55.	Slaven Mihić	LAG „Slavonska ravnica“		X		X	
56.	Đurđica Milošević	LAG „Slavonska ravnica“	X			X	
57.	Josip Glavačević	LAG „Slavonska ravnica“		X		X	
58.	Krunoslav Eraković	LAG „Posavina“		X		X	
59.	Goran Jelinić	LAG „Posavina“		X		X	

60.	Suzana Lesan	LAG „Posavina“	X			X	
61.	Marina Šimunović	LAG „Posavina“	X			X	
62.	Nevenka Pavić	OPG Pavić	X				X
63.	Igor Bojić	Fizička osoba		X		X	
64.	Ivica Turkalj	OPG Turkalj Ivica		X			X
65.	Željko Šajfar	OPG Željko Šajfar		X			X
66.	Marijan Pavić	OPG Pavić		X			X
67.	Ivica Markovanović	Poljoprivredna proizv. i trg.		X			X
68.	Šimun Džolan	Restoran „Složna braća“		X			X
69.	Marica Jukić	Restoran „Složna braća“	X				X
70.	Dane Jukić	Restoran „Složna braća“		X			X
71.	Darko Smjerog	P.O. „Složna braća“		X			X
72.	Marijan Krstanac	OPG Krstanac		X			X
73.	Savo Marić	NK „Sloboda“		X		X	
74.	Zoran Bilačić	OPG Blačić		X			X
75.	Vjeko Hudolin	EKO OPG Hudolin		X			X
76.	Zdravko Marijanović	Ledina d.o.o.		X			X
77.	Kristijan Trnka	OPG Trnka		X			X
78.	Mato Stjepanović	OPG Trnka		X			X
79.	Petar Stanić	OPG Stanić		X			X
80.	Silvio Trnka	OPG Trnka		X			X
81.	Željko Trnka	OPG Trnka		X			X
82.	Vjekoslav Barta	OPG Barta		X			X
83.	Nikola Trnka	OPG Trnka		X			X
84.	Dragutin Janković	LU Srnjak Cernik		X		X	
85.	Ivan Ivanović	KUU Cernik		X		X	
86.	Dragan Živković	LU Srnjak Cernik		X		X	
87.	Branko Sokić	Fizička osoba		X		X	
88.	Tomislav Jedličko	OPG		X			X
89.	Marko Zec	Fizička osoba		X		X	

90.	Dragan Vlainić	Fizička osoba		X		X	
91.	Luka Zec	Fizička osoba		X		X	
92.	Vjekoslav Matijašević	Fizička osoba		X		X	
93.	Krešimir Vrbanić	OPG		X			X
94.	Goran Blaško	Šumarski obrt Blaško		X			X
95.	Valentina Blaško	Šumarsko obrt Blaško	X				X
96.	Zdenko Matošević	KUD MAR		X		X	
97.	Stanislav Stuburić	OPG, NK Posavac		X			X
98.	Zvonko Ciprić	OPG		X			X
100	Ivan Marjanović	OPG		X			X
99.	Lidija Glotz	OPG Gabriel Glotz	X				X
100.	Anka Kalić	-	X			X	
101.	Nada Jurišić	-	X			X	
102.	Stjepan Vokičić	OPG Vokičić		X			X
103.	Ana Vokičić	OPG Vokičić	X				X
104.	Zvonko Glotz	OPG Glotz Gabriel		X			X
105.	Slavica Štefanac	POU AMC NG	X				X
106.	Mato Denis	Fizička osoba		X		X	
107.	Željko Milošević	Fizička osoba		X		X	
108.	Elizabeta Glotz	OPG Glotz Gabriel	X				X
109.	Tomislav Sigurnjak	Voditelj odsjeka za upravljanje imovinom NG		X	X		
Sudjelovanje dionika u izradi LRS			Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
			31	79	14	39	57
			28%	72%	13%	87%	

Dodatak 7. Struktura partnerstva LAG-a „Zapadna Slavonija“

Tablica 7.1 Sastav Skupštine LAG-a s opisom djelatnosti (aktivnosti za koje je zadužena, sukladno Statutu)

br.	Ime i Prezime	Naziv organizacije/institucije koju predstavlja - člana LAG-a	Ž	M	Javni	Civilni	Gospodarski
1	Tomislav Sigurnjak	Grad Nova Gradiška		X	X		
2	Aca Vidaković	Općina Okučani		X	X		
3	Velimir Paušić	Općina Stara Gradiška		X	X		
4	Pavo Klarić	Općina Gornji Bogićevo		X	X		
5	Zvonimir Karlik	Općina Dragalić		X	X		
6	Nikola Jugović	Općina Cernik		X	X		
7	Zlatko Aga	Općina Rešetari		X	X		
8	Mladen Konjević	Općina Vrbje		X	X		
19	Đuro Anđelković	Općina Davor		X	X		
10	Željko Kočijašević	Općina Staro Petrovo Selo		X	X		
11	Maja Arsenović	Stanal d.o.o.	X				X
12	Stipan Klarić	Klarić Commerce		X			X
13	Milan Bivolčević	Ex – Slavonija d.o.o.		X			X
14	Ivan Zečić	OPG Ivan Zečić		X			X
15	Marijan Furić	Fizička osoba		X		X	
16	Dragana Knežević	Fizička osoba	X			X	

17	Zlatko Bunjevac	NK Dragalić		X		X	
18	Miroslav Gelemanović	RK Davor		X		X	
19	Petar Salamun	Društvo „Duga“		X		X	
20	Zvonko Živković	Udruga vinogradara i voćara „Cernk“		X		X	
21	Ivan Ivanović	KUU Cernik		X		X	
22	Mara Klarić	DVD Gornji Bogićevci	X			X	
23	Igor Šupica	DVD Dragalić		X		X	
24	Vera Sokić	OPG Sokić Vera	X				X
25	Branko Klikić	Domaća radinost Branko Klikić		X			X
26	Zvonko Arić	OPG Arić		X			X
27.	Branka Račman	Udruga žena LAN Gornji Bogićevci	X			X	
28.	Mario Poletto	OPG Marijana VP		X			X
29.	Hinko Mikanović	OPG Hinko Mikanović		X			X
30.	Mario Bošnjak	OPG Bošnjak Ivan		X			X
31.	Blaženka Denis	OPG Blaženka Denis	X				X
32.	Goran Blaško	Šumarski obrt Blaško		X			X
33.	Ivica Agatić	Obrt „Ognjište“		X			X
34.	Emica Ivković	Obrt „Mađarica“	X				X
35.	Vedran Matokanović	OPG Matokanović Vedran		X			X
36.	Dragan Radić	OPG Radić Dragan		X			X
37.	Vitomir Žakić	Žakić – Commerce d.o.o.		X			X
38.	Mario Tworek	OPG Tworek Mario		X			X

39.	Zlatko Panić	DVD Vrbova		X		X	
40.	Niko Prankić	OPG Prankić		X			X
41.	Borna Halambek	OPG Halambek Borna	X				X
42.	Mirjana Milošević	Obrt „Trnjačani“	X				X
43.	Anto Vidić	Fizička osoba		X		X	
44.	Danijel Špehar	Eco plantaris j.d.o.o.		X			X
45.	Marija Staklarević	Fizička osoba	X			X	
46.	Igor Smičić	Udruga Sveti Leonard Komarnica		X		X	
47.	Gordana Savi	OPG Savi Bernard	X				X
48.	Lidija Jurić	OPG Jurić	X				X
49.	Aleksandra Zdunić	Ansoe investicije d.o.o.	X				X
50.	Tomislav Žeruk	OPG Žeruk Tomislav		X			X
51.	Ksenija Ajanović	Promoart	X				X
52.	Ozren Kraljić	OPG Ozren Kraljić		X			X
53.	Nada Peleh Serenčeš	Fizička osoba	X			X	
54.	Tajana Klilkić	Fizička osoba	X			X	
55.	Željko Milošević	Fizička osoba		X		X	
56.	Mato Denis	Fizička osoba		X		X	
57.	Gordana Šimić	Udruga „Prevencija“	X			X	
58.	Danijela Perković	Društvo naša djeca Rešetari	X			X	
59.	Ernestina Straga Šasić	Folklori ansambl mladih Nova Gradiška	X			X	
60.	Stjepan Pavlagic	Udruga vinogradara i voćara „Sveti Vinko“		X		X	

61.	Marijana Bošnjak	Bošnjak Company d.o.o.	X				X
62.	Radislav Vugić	DVD Donji Varoš		X		X	
63.	Hrvoje Ećimović	Buffet „Marija“		X			X
64.	Elizabeta Glotz	OPG Glotz Gabriel	X				X
65.	Tomislav Špehar	Poljoprivredni obrt „DOMI“		X			X
66.	Slavica Štefanac	Pučko otvoreno učilište Auto Moto Centar	X				X
67.	Goran Franić	Gradska glazba Nova Gradiška		X		X	
68.	Branko Gelemanović	Poljo – Davor d.o.o.		X			X
69.	Marijan Matošević	OPG Marijan Matošević		X			X
70.	Vesna Vlaović	HKUU "Trenk"	X			X	
71.	Damir Aubrecht	OPG Damir Aubrecht		X			X
72.	Katica Matijašević	KUD Dragalić	X			X	
73.	Siniša Maković	DVD Nova Gradiška		X		X	
74.	Josipa Marjanović	AGRO – VRT j.d.o.o.	X				X
75.							
76.							
77.							
Ukupno - Skupština LAG-a Zapadna Slavonija na dan 14.06.2016./74 članova			Ž	M	J	C	G
			25	49	10	27	37
			34%	66%	14%	36%	50%

Opis djelatnosti Skupštine, sukladno Statutu LAG-a, Članak 23.:

Skupština je predstavničko i najviše tijelo upravljanja LAG-a. Skupštinu čine svi članovi LAG-a odnosno predstavnici kolektivnih članova LAG-a određeni na način utvrđen zakonom, odnosno aktima tih organizacija.

Svaki kolektivni član LAG-a ima jednog predstavnika u Skupštini LAG-a. Predstavnici kolektivnih članova LAG-a mogu biti razriješeni dužnosti, ako ih opozove organizacija koja ih je izabrala.

I članak 27.:

Skupština LAG-a obavlja sljedeće poslove:

- usvaja Statut i druge opće akte te njihove izmjene i dopune,
- bira i razrješava osobe ovlaštene za zastupanje,
- bira, razrješava i potvrđuje redovne i kooptirane članove Upravnog odbora, te predsjednika, dopredsjednika i članove Nadzornog odbora,
- donosi Program rada LAG-a i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu i izvješće o radu za prethodnu kalendarsku godinu,
- odlučuje o žalbama protiv odluke Upravnog odbora o prijedlozima, zahtjevima i predstavkama članova LAG-a,
- raspravlja i odlučuje o izvještajima o radu Upravnog odbora i drugih tijela,
- prihvaća godišnje financijsko izvješće, te donosi završni račun LAG-a,
- odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine LAG-a,
- donosi odluku o statusnim promjenama,
- odlučuje o dodijeli priznanja fizičkim i pravnim osobama i članovima,
- donosi Poslovnik o svom radu,
- donosi Pravilnik o postupanju Odbora za mirenje,
- odlučuje i o drugim pitanjima za koja Statutom nije utvrđena nadležnost drugih tijela LAG-a.

Tablica 7.2 Sastav Upravnog Odbora LAG-a (s opisom djelatnosti, aktivnosti za koje je zadužen, sukladno Statutu)

Br.	Član LAG-a	Ovlašteni predstavnik člana LAG-a	Rodna zastupljenost		Sektori		
			Ž	M	J	G	C
1	Grad Nova Gradiška	Tomislav Sigurnjak, Voditelj odsjeka za upravljanje imovinom Grada		X	X		
2	Općina Vrbje	Mladen Konjević, zamjenik načelnika		X	X		
3	Udruga „Prevenција“	Gordana Šimić, ovl., predsjednica LAG-a	X				X
4	Udruga žena LAN Gornji Bogičevci	Branka Račman, ovl., dopredsjednica LAG-a	X				X
5	NK Dragalić	Zlatko Bunjevac, ovl., dopredsjednik LAG-a		X			X
6	OPG Radić Dragan	Dragan Radić, nositelj OPG-a		X		X	
7	Društvo naša djeca Rešetari	Danijela Perković, ovl.	X				X
8	RK Davor	Miroslav Gelemanović		X			X
9	Žakić – Commerce d.o.o.	Vitomir Žakić, vlasnik		X		X	
10	Obrt „Ognjište“	Ivica Agatić, vlasnik		X		X	
11	Obrt „Trnjačani“	Mirjana Milošević, vlasnik	X			X	
12	OPG Jurić Anto	Lidija Jurić, ovl.	X			X	
13	Općina Dragalić	Zvonimir Karlik		X	X		
Ukupno/zastupljenost:			5	8	3	5	5
Zastupljenost u %			38%	62%	23/%	37,5%	37,5%

Opis djelatnosti Upravnog odbora, sukladno Statutu LAG-a, Članak 28.

Upravni odbor:

- predlaže Skupštini osnove politike sadržane u prijedlozima Statuta, Programa i drugih akata,

- ako se Skupština ne može pravodobno sastati, privremeno utvrđuje financijski plan i godišnji obračun, koje podnosi na odobrenje Skupštini na prvom narednom zasjedanju
- osigurava provođenje akata i politike koje je utvrdila Skupština,
- izvršava financijski plan i raspolaže planiranim sredstvima pri čemu brine o namjeni i pravilnosti korištenja tih sredstava, te donosi provedbene odluke,
- odlučuje o zaključivanju pravnih poslova u ime LAG-a,
- usklađuje rad članova LAG-a i organizira djelovanje LAG-a u cjelini,
- donosi odluku o primanju u redovito članstvo LAG-a,
- utvrđuje prestanak postojanja kolektivnog člana LAG-a u smislu članka 15. st.1. alineja 2. te donosi odluku o isključenju članova LAG-a pod uvjetima iz članka 17. st.1. ovoga Statuta,
- donosi odluku o visini članarine,
- organizira i usklađuje suradnju s drugim organizacijama,
- odlučuje o osnivanju radnih tijela te imenuje i razrješuje njihove članove,
- donosi akte kojima se bliže uređuje dodjela javnih priznanja LAG-a ustanovljenih odlukom Skupštine,
- uređuje i organizira nakladničku i informativnu djelatnost LAG-a,
- daje prijedlog Skupštini o udruživanju LAG-a u druge organizacije te imenuje i razrješuje predstavnike LAG-a u tijela drugih organizacija,
- imenuje i razrješuje Tajnika LAG-a,
- imenuje i razrješuje Voditelja i druge zaposlene,
- utvrđuje organizaciju obavljanja stručnih poslova LAG-a i u svezi s tim donosi potrebne akte,
- odlučuje o promjeni adrese sjedišta LAG-a,
- donosi Poslovnik o svome radu,
- obavlja i druge zadaće koje mu povjeri Skupština odnosno koje zahtijeva redovno funkcioniranje LAG-a ako one nisu ovim Statutom ili drugim aktima stavljeni u nadležnost drugih tijela.

Dodatak 8. Rizici provedbe LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“ i mjere za njihovo ublažavanje

Najvažniji rizici, i strateški i operativni će biti utvrđeni tijekom svakog ciklusa planiranja i mjera utvrđenih za ublažavanje tih rizika. Trenutni rizici koji mogu ugroziti uspješnu provedbu LRS LAG-a su :

Rizik	Razina rizika	Mjere ublažavanja rizika
Odlazak zaposlenika LAG-a koji imaju znanja, vještine i iskustvo provedbe LEADER programa	Niska	Dobri radni uvjeti i odnosi unutar ureda LAG-a. Kvalitetna potpora članovima ureda od strane izvršnih tijela. Stabilne financije za predfinanciranje rada zaposlenika LAG-a.
Resursi zaposlenika/članova ureda LAG-a nisu dovoljni za dostizanje ciljeva u zadanim rokovima/ neučinkovitost korištenja resursa	Srednja	Dobar program potpore osoblju ureda LAG-a. Potpora UO LAG-a. Stalan monitoring i evaluacija ljudskih resursa. Korištenje vanjskih suradnika. Suradnja s LmH, kao tehničkom pomoći. Edukacija članova ureda.
Nedostatno planiranje/upravljačka znanja članova lokalnog partnerstva	Niska	Stalan monitoring, izvješćivanje i praćenje rada LAG-a, trening/edukacije članova LAG-a, posebno donositelja operativnih odluka – članova u UO LAG-a. Edukacija članova UO LAG-a.
Nedostatak vještina / predanosti članova lokalnog partnerstva	Niska	Redovna organizacija treninga i edukacija. Angažiranje drugih članova LAG-a – uključivanje volontera, kako bi se nadopunilo znanje i vještine ureda LAG-a.
Sukob interesa u donošenju odluka	Srednja	Uspostava internog sustava za izbjegavanje sukoba interesa. Upravljanje konfliktnim situacijama, vođenje bilješki, osiguranje dovoljnog znanja i vještina članova LAG-a za nezavisno donošenje odluka. Pri svakom odlučivanju, osobito vezanom uz donošenje odluka o odabiru projektnih

		prijedloga važna je Izjava o nepristranosti koja LAG-u omogućuje objektivan pristup u postupcima odabira.
Nametanje dodatnih odgovornosti članovima lokalnog partnerstva i ureda LAG-a, bez financiranja minimalno stvarnih troškova	Srednja	Dobar financijski monitoring i potpora svih članova LAG-a. Razvoj sustava volontiranja. Stabilne financije za provedbu aktivnosti članova lokalnog partnerstva i ureda LAG-a.
Promjena smjernica Vladinih politika posebno vezanih uz provedbu Programa ruralnog razvoja i regulatorni okvir rada udruga	Visoka	Stalno educiranje i informiranje članova ureda LAG-a o odlukama nadležnih tijela za provedbu programa RR. Suradnja s LEDAER mrežom Hrvatske, kao tehničkom pomoći, suradnja s Upravnom direkcijom i APPRR-om.
Nedostatak sredstava za predfinanciranje aktivnosti LAG-a i korisnika podmjere 19.2	Visok	Aktivnostima za jačanje rada LAG-a i njegovu promociju kao i sredstva NZRCD iz programa „Europa +“ te ZEF-a/Etične banke. Pojačane aktivnosti vezane uz ishodovanje financijskih sredstava financijskih institucija i organizacija.
Nepovoljni klimatski/vremenski uvjeti	Mala	Usklađivanje provedbenog plana aktivnosti s vremenskim prilikama, prilagoditi aktivnosti sezonalnosti vremenskih prilika, posebno one vezane uz vanjske radove/aktivnosti.
Nepovoljni međusobni odnosi multisektorskih dionika – članova LAG-a	Srednja	Intenzivna provedba aktivnosti animacije i umrežavanja multisektorskih dionika, kako bi što više međusobno komunicirali. Praćenje rada i postignuća LAG-a te izvješćivanje dionika i široke javnosti.

Od svih navedenih rizika ipak je najveći onaj vezan uz promjene regulatornog okvira provedbe Programa ruralnog razvoja koji je potpuno izvan utjecaja LAG-a „Zapadna Slavonija“, a obavezan je za prilagodbu LRS s pratećom provedbenom dokumentacijom.

Dodatak 9. Sažetak indikatora LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“

Tablica 1. Vrednovanje provedbe ukupne LRS putem krovnih indikatora rezultata do kraja programskog i realizacijskog razdoblja (provedba vrednovanja 2024.).

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (result indicators)- CMES/CMEF									
Godina vrednovanja		Planirana financijska alokacija (%)		Ukupan broj sufinanciranih projekata		Ukupna isplaćena sredstva (EUR), javni rashodi		Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	
		2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.
UKUPNO LRS	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	17,89%	100%	86	144	231.487,50	1.294.125,00	4	8
Strateški cilj LRS	Podmjera PRR M19								
SC 1	Ukupno LRS	17,89%	50,07%	59	112	0	648.000,00	2	6
	19.2	0%	65,71%	59	112	0	648.000,00	2	6
SC 3	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	17,89%	49,93%	27	32	231.487,50	646.125,00	2	2
	19.2	17,78%	34,29%			175.330,00	338.000,00	0	0
	19.3	20%	100%	2	2	9.860,00	49.300,00	0	0
	19.4	4,47%	100%	N/A	N/A	46.297,50	258.825,00	2	2

Tablica 2. Praćenje provedbe LRS putem pokazatelja isporuka za praćenje postizanja pokazatelja rezultata

Prioritet PRR	Prioritetno Fokus područje	Naziv pokazatelja	Ciljana vrijednost pokazatelja 2018.	Ciljana vrijednost pokazatelja 2023.	TO LRS	TO PRR	M LRS	M/PM PRR	SC LRS
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	2	4	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	20	40	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	3	5	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	40	80	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1B	Broj projekata međuteritorijalne suradnje (nacionalna razina) (19.3.- 19.3.1 + 19.3.2)	0	1	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1B	Broj projekata transnacionalne suradnje (međunarodna razina) 19.3-19.3.1+19.3.2)	0	1	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1C	Broj organiziranih aktivnosti cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	2	8	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2

1	1C	Broj sudionika u sudionika u programima cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	30	80	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
2	2A	Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju	0	15	1.1.1	4.1.1	1.1	4/4.1	1
2	2A	Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj malih PG	11	11	1.1.4	6.3.1	1.1	6/6.3	1
2	2C	Ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme (EUR)	0	50.000,00	1.1.5	8.6.2	1.1	8/8.6	1
3	3A	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama	10	15	1.1.3	4.2.1	1.1	4/4.2	1
4	4A	Površina (u ha) šuma / drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost	5	20	2.1.1	8.5.2	2.1	8/8.5	2
4	4A	Površina poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili krajobraz	20	50	1.2.1	4.4.1	1.2	4/4.4	1
5	5D	Broj grla stoke na koji se odnose ulaganja u stočarstvo s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	50	80	1.1.2	4.1.2	1.1	4/4.1	1

5	5D	Površine poljoprivrednog zemljišta (u ha) za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka	30	100	1.1.2	4.1.2	1.1	4/4.1	1
6	6A	Broj radnih mjesta stvorenih u projektima za koje je dodijeljena potpora	2	6	1.2.2	6.4.1	1.2	6/6.4	1
6	6A	Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	1	4	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
6	6A	Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	10	40	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
6	6A	Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	5	10	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6A	Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	50	100	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2

6	6B	Broj animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	5	15	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6B	Broj sudionika animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	30	150	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6B	Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura	40	40	2.1.2	7.4.1	2.1	7/7.4	2

Dodatak 10. Popis kratica u LRS LAG-a „Zapadna Slavonija“

AGRONET	elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi
ARKOD	Sustav identifikacije zemljišnih parcela
APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
BPŽ	Brodsko-posavska županija
CLLD	eng. <i>Community Led Local Development</i> - Lokalni razvoj vođen lokalnom zajednicom eng. <i>Common Monitoring and Evaluation Framework</i> – Okvir za praćenje i
CMEF	vrednovanje eng. <i>Common Monitoring and Evaluation System</i> – Sustav za praćenje i
CMES	vrednovanje
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
EE	Energetska učinkovitost (eng. <i>Energy Efficiency</i>)
EU	Europska unija eng. <i>European Network for Rural Development</i> ; hrv. Europska mreža za
ENRD	ruralni razvoj eng. <i>European LEADER association for Rural Development</i> ; hrv. Europska
ELARD	LEADER asocijacija za ruralni razvoj
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
ha	hektar = 10.000 m ²
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora (eng. <i>International Bank Account Number</i>) međunarodni broj bankovnog
IBAN	računa
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAG	Lokalna akcijska grupa (skupina) fran. <i>Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale</i> -
LEADER	Program Europske unije za razvoj ruralnih područja
LRS	Lokalna razvojna strategija
MB	Matični broj
mnv	metara nadmorske visine
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
MT	Ministarstvo turizma
NN	Narodne novine
NUTS	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku (fran. <i>Nomenclature des unités territoriales statistiques</i>)

	Hijerarhijski sustav za identifikaciju i klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe službene statistike u zemljama članicama Europske unije.
NZRC	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
OIB	Osobni identifikacijski broj
OIE	Obnovljivi izvori energije
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
OPRR	Operativni program za ruralni razvoj (Program ruralnog razvoja)
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
PP	Park prirode
RH	Republika Hrvatska
RNO	Registar neprofitnih organizacija
TIC	Turističko-informativni centar
TZ	Turistička zajednica
UTMP	Upravljačko tijelo Ministarstva poljoprivrede za upravljanje PRR
ZEF	Zadruga za etično financiranje
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika EU
ŽRS	Županijska razvojna strategija